

KAFKASYA

(DER KAUKASUS)

Millî İstiklâl Mefkûresini Yayar Aylık Mecmua
Mes'ul Mûdür: A. KANTEMİR

No. 2-3

Eylül-Ekim 1951

Fiat: DM 2.—

İçindekiler:

Yüksek fikirlerden halkların imhasına	S. 1
Kafkasya konfederasyon hareketi M. E. Resulzade	" 3
Mazinin tecrübeleri ve istikbal G. Tokayev	" 5
Rusomanî A. Biçera	" 14
S. Birliğinde ihtilâl olabilir mi? A. Doğuş	" 18
Rus Amerikan rekabeti T. Elekhovi	" 20
Sovyetlerin Müslüman siyaseli A. Berd	" 23
B. M. Kurulunda-Kafkasyadaki Katliâmlar A. Kantemir	" 26
İran ve Mısır dönüm noktalarında S. Turgan	" 29
Stalingrattan-Berline R. Traho	" 31
Kırım Hanzadelerinin Kafkasyada terbiyesi Dr. A. Soysal	" 34
Kuzey Kafkasyalıların Kurultayı	" 36
M. A. „Müsavat“ halk fırkasının açıklaması	" 42
Gürcü Merkezinin beyannamesi	" 43
Mecburi bir izah	" 45
Matbuata bir nazar	" 47
Muhtelif haberler	" 53

MÜNCHEN

Kafkasya

(Der Kaukasus)

Millî İstiklâl Mefkûresini Yayar
Aylık Mecmua

Her ay üç dilde çıkar:
Türkçe, İngilizce ve Rusça

Me'sul Müdür: A. KANTEMİR

İdarehane adresi: München 8, Steinstr. 40

1 inci yıl

Eylül-Ekim 1951

No. 2-3

Yüksek fikirlerden halkların topyekûn imhasına

Bundan tam otuzdört yıl evvel, hakimiyet ihtirası ve "bütün dünya zahmet-keşleriyle mazlûmlarının kurtuluşu" itikadıyla meşbu gaddar mutaasıplardan müteşekkil bir grup, köylüye "toprak ve hürriyet", işçilere ihtiyarî iş, halklara da, Rusyadan ayrılmalarına varınçaya kadar tayini mukadderat hakkı vadetmek suretiyle — Almanlar tarafından kapalı bir vagon içerisinde Rusyaya getirilen — Lenin'in idaresi altında, muazzam imparatorluğun ikidârını ele geçirmeğe muvaffak oldu.

Başında kabiliyetsiz Kerenski bulunan muvakkat hükûmet, hâdiselere hâkim olamayarak, harice ıflar etti ve "kansız" demokrat ihtilâli, bu suretle, daha başlangıçta nihayete erdi. Dünya yüzünü on milyonlarca masum insanın kaniyle boyayan büyük ekim ihtilâli başladı.

Harpten yorgun düşen, toprak ve hürriyete susayan rus halkı, bolşeviklerin cazıp vaatlerine kapıldı ve muazzam bir yalanın kurbanı oldu.

Eski hali ihya etmek isteyen ve kendisine "beyaz" adı verilen cereyan da artık vaziyeti değiştiremedi. Lenin dahili harpten galip çıktı ve üç küsur asır boyunca rus çarlarının tac giyme merasimlerine sahne olan Kremlin'e yerleşti.

Rus hakimiyetinden kurtulmak istiyakıyla yanan gayri Rus halklar ve bu meyanda Kafkasyahılar, Türkistanlılar, Ukraynalılar ve diğerleri millî istiklallerini ilân ettiler ve her birisi kendi toprakları üzerinde millî an'ane ve kültürlerine dayanan demokratik devlet nizamını kurarak yaşamağa başladılar.

Fakat bir müddet sonra, bu memleketler, yekdiğerleirini takiben istilâ edildiler ve kendi programları ve Lenin'in ağzıyla halklara tayini mukadderat hakkı vadeden ve hatta dahili harp esnasında onların istiklallerini tanımış olan aynı bolşevikler tarafından Moskovaya tâbi kıldılar.

İki üç yıl sonra da, Sovyet Hükûmeti, kendi vaatlerini ve vicdanını, gayri Rus milletlerin millî istiklâl, hürriyet ve insan hakları için akıttıkları kan seli içerisinde boğdu.

Çarlar gibi bolşevikler de kendilerini beşeriyeti saadete ulaştırmak için dünyaya gelmiş addederler. Fakat artık devrini geçirmiş olan feodal çarlıkla sosyal müsavat ve hürriyet fikirlerinin en ileri demokrat kisvesine bürünerek dünya hakimiyeti iddiasında bulunan bolşevizm arasında nede olsa fark vardır.

Fransız tarihçisi Michelet şayanı hayret bir vuzuhla bu vaziyeti daha yüz yıl evvel görmüş ve 1852 de şunları yazmıştı:

"Dün Rusya bize: 'Hristiyanlık benim!' 'diyordu', yarın bize şöyle diyecektir: 'Sosyallizm benim!'"

Filhakika Stalin, Karl Marksın ideolojisini, tedricen, hudutsuz yayışın basit bir aleti haline getirerek "halkların atası" lakabını da benimsemiş olup, büyük gayret ve sadakatla çarların istilacı an'anelerini takip etmektedir.

İnşa ettiği devâsa ehramın zirvesinden bugün o, silâh gücü ve her türlü desise ile ele geçirdiği kürreiarzın yarısı üzerine komünizmin zehirli şualarını yaymaktadır.

"Halkların atası" tarafından kurulan örtümcek ağına düşen halkların aldıkları ve malik bulundukları yegâne siyasi hak — itaat, yegâne iktisadi hak — çalışma ve fikir hayatında da yegâne hakları Leninizm — Stalinizm "ilminin" direktiflerine riayetlidir.

Kısaca — kölelik ve mecburi hizmet — Sovyet rejiminin esas temeli olup bu temel merhametsiz gizli polis muhafazası altında bulunmaktadır.

Çağdaş firavunun iki tekerlekli arabası altında ezilen halklar arasında en çok iztirap çeken Şimali Kafkasya ve Kırım halkları olmuştur. Çeçen-İnguş cumhuriyeti ile Karaçay-Balkar muhtar eyaletlerinin ahalisi ve Kırım türkleri ikinci dünya savaşında hiyaneti vataniye cürmiyle suçlandırılarak katliama maruz kalmışlardır; ahalinin bir kısmı yerlerinde katledilmiş, geriye kalanları ise Sibirya tundralarına ve Orta Asyanın sonsuz steplerine sürülmüşlerdir.

Sovyet lûgatını yeni bir kelime — yenosid (halkın katli) kelimesiyle "zenginleştirilen" bu korkunç cinayet Cenevrede, Birleşmiş Milletlerin Ekonomik ve Sosyal Konseyinde, İngiliz temsilcisi Corley Smith'in âlîcenap müdahalesi sayesinde hararetili tartışmalara mevzu teşkil etmiştir. Okuyucularımız bu sayıda bu tartışmaların tafsilatına müteallik bir yazı bulacaklardır. Yine bu sayıda, okuyucularımız, Şimali Kafkasyalı siyasi muhacirlerin kurultayına dair bir makale de görecekler ve Sovyet hükûmetinin masum ve bahtsız halklar üzerinde ilka ettiği emsalsiz cinayetin, ne sonsuz bir infial ve lânet uyandırdığını, bu kurultayda söylenen basit fakat ateşin sözlerden bizzat müşahede etmek fırsatını bulacaklardır.

Sovyet rejiminin üstünlüğünü ağızlarından salyalar akarak ispat etmeğe çalışan ve aynı zamanda Kafkasya ve Kırında halkın topyekûn olarak imhasını bir bir desise ve yalanla haklı göstermeğe kalkışan kuduz bolşeviklerden ancak nefret ve infiale bahsetmek mümkündür.

Sovyetlerin izahına bakılırsa, ikinci dünya savaşında, milletlerden bazıları yekvücud olarak — tıpkı ayrı ayrı fertler gibi — "hiyaneti vataniye" de bulunmuşlardır. Katmerli mürteciler — Kafkasyalıları bir Kafkasyaya hâkim olmak gayesini gizlemek isteyen — korkunç siyasetlerine hukuki bir esas bulmağa çalışıyorlar.

Dişine, turnağına kadar silâhlanan ve doymak bilmeyen Sovyet emperyalizmi, Damoklesin kılıcı gibi, hür dünya üzerinde asılı durmakta ve dünyanın maddi ve manevî şifasına ve milletler arasında normal münasebatın tesisine mani olmaktadır.

Marşal plânı, Amerikanın harpten fakir çıkan memleketlere veya geri kalmış bölgelere yardımı ve yahut da Atlantik Paktı bahis konusu olsun — hürriyet-sever memleketler her yerde ve her fırsatta, kendilerine "Pax Sovietica" yı (yani gizli dünya hakimiyeti gayesini) bir tuzak gibi uzatan Moskov oligarşisinin kuduz muhalefetiyle karşılaşıyorlar.

Bu münasebetle, 1869 da, birinci enternasyonal'in kabul ettiği karar suretinde, aşağıdaki sözleri yazan Karl Marksı hatırlamamak mümkün midir: "diğer milletleri esir eden bir millet kendi zincirlerini hazırlıyor demektir."

Kafkasya Konfederasyon hareketi

Yazan: M. E. Resulzade

Rusyadaki milli münasebetler, Birleşik Amerika Devletlerinin umumî düşmana karşı hürriyet uğrunda yaptıkları müsterek mücadele neticesinde husule gelen tesanüt münasebetlerine kat'iyen benzemez.

Rusya imparatorluğu, rusa hiç bir bakımdan benzemeyen, kültürleri ve tarihleri ayrı olan ve asırlar boyunca kendilerine mahsus siyasi ve milli hayatlarla yaşayan muhtelif milletlerin her türlü milli irade ve özelliklerini ezerek zorla ve zorbalıkla vücuda getirilmiş bir varlıktı. Sovyetler Birliği bu varlığın vârisidir. Bolşevizm çarlığın bir devamıdır.

Bolşevizmin muhtemel sukutu neticesinde rus totalitarizmi altında inleyen milletler için kendilerini bizzat idare etmek hakkı bilâ kaydu şart tanınmalıdır. Bu, demokrasinin tanıdığı en yüksek haktır. Bu hak mutlaklıktır. Emperyalist prensiplerle teşekkül eden ve bugün artık tarihe karışmış bulunan imparatorlukların bir terekisi olan itibari hudutlar ve bu hudutlara kendilerini vâris sanarak emperyalist haleti ruhiyesinden bir türlü kurtulamayan "büyük millet" arzu ve alışkanlıkları ile bu hakkın hiç bir alakası yoktur.

Rusya imparatorluğu ve onu istihlâf eden Sovyetler Birliği cebir ve istilâ usullerile kurulmuşlardır. Kafkasyanın Sovyetler Birliği dahilindeki durumu bu cebir ve istilâ politikasının bir mahsulüdür.

Kafkasyanın Rusya tarafından istilâsı uzun süren kanlı hâdiseler neticesinde vuku buldu. XIX uncu asrın ortalarında liberal Avrupa, müstebit hükümdarlara karşı demokratik isyan ve kıyamlar halinde mücadele ederken, Kafkasya, dünyaca tanınmış büyük Şâmilin şahsında rus istilâsına karşı kahramanca savaşıyordu. Kafkasya milletlerinin muhtelif zümre ve mümessilleri, bu harekete koşuldıkları gibi, avrupalı ahrardan bazıları Şâmil müritlerinin safında yer

almış bulunuyordu. O zamanki liberal Avrupa nazarında Şâmil hakikî bir hürriyet sembolü idi.

Rusya çarlığı Kafkasyadaki hürriyet ve istiklâl hareketini elli yıldan fazla devam eden kanlı bir mücadeleden sonra ancak yenebildi. Şimalî Kafkasya gibi cenubi Kafkasya dahi rus akınına mukavemet gösterdi. Azerbaycan Hanlıklarının otuz yıl kadar devam eden mukavemetleri Gence Hanı Cevat Hanın meşhur mücadelesi ve şehadetiyle temayüz etti.

Şark hristiyanlarının hâmisî sıfatını takınarak Kafkasyaya inen Rusyaya karşı hristiyan gürcülerle ermeniler dahi, inkisarı hayale uğrıyarak, muhalefete geçtiler ve neticede bin bir türlü takibata uğradılar.

Millî her türlü hak ve hürriyetten mahrum edilen Kafkasyalılar yüz yıl boyunca devam eden bir devrede her türlü tazyik ve ruslaştırma siyasetine maruz bırakıldılar.

Birinci cihan harbi sonunda, Çarlığın çökmesi üzerine, Kafkasya milletleri ayaklandılar. Demokrasinin tanıdığı "tâyini mukadderat" hakkından faydalanaarak milli istiklallerini ilân ettiler, birer cumhuriyet kurdular. 11 Mayıs 1918 de Şimalî Kafkasya, 26 Mayıs 1918 de Gürcistan, 28 Mayıs 1918 de Azerbaycan ile Ermenistan devletleri kuruldu, ve bu Devletler Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından tanındılar.

Umumî seçimler neticesinde vücuda gelen Kafkasya parlamentoları milli hayatların milletlerinin ihtiyaç ve istekleri gereğince idare etmek azmîle her türlü hükûmet müesseseleri vücuda getirdiler. Dış alemle de diplomatik münasebete giriştiler.

Milletlerin istiklallerini bir hak olarak törenle ilân eden Bolşevikler, Kafkasya'da millî mukadderatlarını bizzat ellerine alan bu hürriyetsever milletlere karşı hainane bir surette taaruza geçtiler ve üstün kuvvetlerine dayanarak

birbiri arkasından dört Kafkasya cumhuriyetini, gösterdikleri şiddetli mukavemete rağmen, sovyetleştirdiler.

Kızıl istilâyı var kuvvetlerle karşılayan Kafkasya milletlerinin mukavemetleri, türlü safhalar arz ederek uzun müddet devam etti. Bu mukavemet değişen şekillerle hâlâ devam etmektedir.

Bolşevik rus istilâsına karşı Kafkasya'da yapılan mücadelenin kendine mahsus şanlı bir tarihi vardır. Bu tarihten kısaca bir kaç misal: 1920 de Azerbaycan'da başveren kanlı Gence isyanı; 1921 de Şimalî Kafkasya'da zuhur edip aylarca devam eden isyan; 1921 de başkendi bir iki gün ele geçiren Ermenistan'daki isyan, 1924 de Gürcistan'da zuhur eden meşhur isyan; 1930—1933 arasında Kafkasya'nın her tarafında zuhur eden "Kolhoz" isyanları ve saire.

Cardık istilâsına uğradıkları gibi Bolşevik istilâsına da aynı şekilde ayrı ayrı olarak maruz kalan Kafkasyalılar, Kızıl istilâyı hakkile derk ettiler, neye uğradıklarını anladılar. Başlarına gelen felâketin birlik yokluğundan ileri geldiğine kani oldular. Bu kanaatin tezahürünü kolhoz isyanları esnasında görüyoruz: bir hristiyan papas müslüman partizanlarını takdis ediyor, bir Azerbaycanlı molla de ermeni partizanlarına and veriyor. Aynı tesanüt vak'alarını ikinci cihan harbi esnasında hudut dışına çıkmış bulunan Kafkasyalılar arasında da müşahade ediyoruz.

Kafkasya coğrafi bir vahdettir. Bu vahdetin stratejik, ekonomik, etnik ve kültürel âmilleri büyüktür. Burada başlıca dört unsur: türk, dağlı, ermeni ve gürcü yaşıyor. Bunlar ayrı ayrı dillerde konuşuyorlar; fakat dördünün de dili rusçadan başkadır. Bunlar asırdide edebiyata malik birer millettir. Din bakımından yarısı müslüman ve yarısı da hristiyanıdır. Fakat bütün bunlara rağmen hepsinde Kafkasyalılığın verdiği müşterek bir ruh vardır. Bu, hürriyetseverlik ve istiklâl ruhudur.

Hürriyet ve istiklâl ruhunun tesiri ve siyasi menfaatler birliğinin şuuru ile Kafkasyalı siyasiler daha memlekette iken Kafkasya Konfederasyon fikrini terviç ediyor ve bu maksatla bir takım

teşebbüslerde bulunuyorlardı. Bolşevik istilâsı üzerine muhacerete çıkmak zorunda kalınca bunun ne derecede hayati bir fikir olduğu daha kuvvetle his olundu. Konfederasyon şiarı bütün Kafkasyalılar için bir âlem oldu.

Birbirlerinden ayrı kaldıkça hepsinin kaybedeceklerini, yaşadıkları yakın tarihten alınan acı tecrübelerle gören Kafkasya milletleri, bugünkü şartlar dahilinde milli ve vatani bütün kuvvetlerini toplamak ve teşkilâtlandırmak zorundadırlar. Bu temerküzü, birbirini reddeden ideolojik bir takım doktrinlere bağlamakla işkâl etmek hakkında değiliz. Bizi birbirinden ayıracak umdelerden ziyade birleştirecek umdelere tevessül etmek zaruretindeyiz. Yegâne düşmanımız müstevli rus kuvveti, Rusya Bolşevizmidir. Komünizme ve komünizmlara aramızda yer yoktur. Bunun haricinde ise Kafkasya istiklâlini samimi olarak destekleyen ve Konfederasyon idesine candan bağlı olan her ermeni, her gürcü, her dağlı ve her azerbaycanlı bizim safımızda yer alabilir ve almalıdır. Demokrasi sistem ve ideolojisini kabul eden bütün cereyanlarla yoldaş olabiliriz. Reddettiğimiz yegâne doktrin rus bolşevizminde tezahür eden komünizmdir ve ancak.

Kafkasya istiklâli ile Konfederasyonu uğrunda yaptığımız mücadelede ehemmiyet verdiğimiz sey, her seyden önce, hareketin siyasi cephesidir. Bu bakımdan Kafkasyalılar arasında milliyet ve din farkı görmeyiz. Hristiyan Kafkasya ile Müslüman Kafkasya'yı birbirinden ayırmayız. Türk Kafkasya gibi Gürcü, Dağlı, Ermeni Kafkasya da aynı müsavi haklara maliktir. Mücadelemizin sivri tarafı münhasıran rus emperyalizmine ve istilâsına karşı tevcih edilmiştir. Cenuptaki aktüel hudutların ötesinde hiç bir emel ve arzumuz yoktur. Komşularımız Türkiye ve İranla dost yaşamak azmindeyiz.

Her türlü suîtefehhüme meydan vermemek için şunu da kaydedelim ki rus milletine karşı, millet olarak, hiç bir adavetimiz yoktur. Bütün husumetimiz sadece rus emperyalizmine karşıdır. Milli hudutları dahilinde kalıp üzerimizde her hangi bir hak iddiasında bulun-

mayan rus milleti ile dost geçinmek istediğimiz hakkında en küçük bir şüpheye yer yoktur.

Bu prensipler dahilinde teşekkül edecek olan Kafkasya Konfederasyonunun ve realizasyonunu hedef ittihaz eden Kafkasya Hareketinin, Yakın Doğu'daki hakiki terakkiperverler ile Batı'daki ha-

kiki demokratlar nezdinde hüsnü teveccühle karşılanacağına eminiz.

Tarihî, millî istiklâl umdesinin tahakkuku tarihinden ibaret olan Birleşik Amerika umumi eskârının da davamızı hakkile anlıyacağını kuvvetle ümit ediyoruz.

Mazinin tecrübeleri ve istikbal hakkında düşünceler

(Ekim ihtilâlinin 34 ncı yıl dönümü münasebetiyle)

Değerli ve tanınmış bir muharrir olan vatandaşımız Bay G. Tokayev'den, mecmuamızın intişara başlaması münasebetiyle bir tebrik mektubu ve bir de makale aldık. Okuyucularımız her ikisini de bu sayıda bulacaklardır.

Albay G. Tokayev, hürriyeti seçmeden evvel, Sovyetler Birliğinde yüksek vazifelerde bulunmuştur. Bunlardan bazılarını kaydediyoruz: Jukov askeri hava akademisinde sivil lektör; Kuybişev askeri mühendis akademisinde lektör; Moskova jeodezi, uçak inşaatı ve haritacılık enstitüsünde havacılık profesörü; Almanyada, müttefik kontrol komisyonunda, Sovyet şubesinin başkâtibi ve parti teşkilâtçısı; Almanyadaki Sovyet askeri idaresinin baş karagâhında emir subayı; Sovyet komünist partisi merkez komitesi siyasi bürosunun (Politbüro'nun) ve Sovyet hükûmetinin tepkili uçak işleriyle muvazzaf, fevkalâde selâhiyetleri havi mümessili; Kızılordunun muvazzaf subayı; komünist partisinin kıdemli bir azası.

Bütün bu vazifeler, Albay G. Tokayev'in Sovyet Rusya işlerinde ne kadar selâhiyetli olduğunu göstermekte ve yazısının kıymetini bir kat daha artırmaktadır.

Yazan: G. Tokayev

1917 Ekim ihtilâli, vüs'at itibariyle siyasi tarihin en mühim hâdisesini teşkil etti. Bu ihtilâl ilk defa olarak ve açıkça, asırlardanberi kurulmuş olan kapitalist münasebetlerin mevcudiyetini tehdide kalktı; asırlarca devam eden çarlığı temellerinden yıktı; dünyanın altıda birini muazzam millî ve sosyal tecrübe sahasına getirdi; standart fikriyatın üstatlarını şaşırtan yepyeni teşkilât şekilleri, yepyeni sosyal münasebat, psikolojik

atmosfer, kolektif ahlâk, zihniyet, idrak ve siyasi zevk yaratarak bunları takviye etti.

Fakat bütün bu değişiklikleri, muhteviyat itibariyle, inkılâpçı, sosyalist ve komünist addetmek büyük bir hata olur. Bilkâkis, ihtilâlin başlangıcında, o kadar esaslı ve köksal sarsıntılar ve inhirafklar oldu ki, bugün Sovyetler Birliğindeki vaziyeti yirminci senelerin ölçüleri ve Leninlerin, Buharinlerin Troçkilerin ve

Zinovyelerin anlayışlarıyla tahlil etmek gitgide daha güç (ve hatta bazı hallerde imkânsız) bir hal alıyor.

Bizler ihtilâlin ikinci nesline mensubuz. 17 nci yılın sarsıntılılarıyla münasebatı olmayan, daha mesut bir atının ümitlerine hizmet eden; muazzam iktisadi kuruluşun ön saflarında bulunan; yaratıcı zahmetin bütün yükünü omuzlarında ve ifadesi güç feci inkisar hayallerin ızdıraplarını kalplerinde taşıyan; bolşevik ve komünist nazariyesiyle tatbikatını kendi alın terleri, göz yaşları ve kanları pahasına öğrenen; otuz yılın bütün imha ve tasfiyelerinden kurtulan; ahâlinin ve partinin en değerli ve yaratıcı kitlesinin topyekûn olarak imhasına bizzat şahit olan bizler, şunu söylemek hakkına malik ve hatta söylemek mecburiyetindeyiz ki, bir zamanlar kendisini inkılâpçı olarak ilân eden Sovyetler Birliğinde bugün kürreların en mürteci, koyu ve gaddar istibdadı hüküm sürüyor.

Sovyet hakimiyetinin otuzdört senelik mevcudiyetine başlıca âmil de budur.

Ihtilâlden "harp komünizmi" devresine

Asırlar boyunca, mülkiyet hakkı, cemiyetin maddî ve manevî hayatının yegâne mümkün şekli olarak gösterilmişti. Ekim ihtilâli — hiç değilse nazariyede — plânlı iktisadiyatının esası olarak, devlet mülkiyetini ilân etti. Bunun için de Sovyet Devleti iki şıkkdan birisini tercih etmek mecburiyetinde idi: ya daha doğuşunda ölmek veyahut da ileriye doğru muazzam bir hamle yaparak yalnız hayatîyetine değil, fakat aynı zamanda mazideki sistemler üzerindeki faikiyetini de ispat etmek.

Plânlarda ve kelâmda hiç bir eksiklik yoktu. İstikbal en parlak bir surette tasvir olunuyordu. Parlak vaatler bütün dünyaya yayıldı. Fakat tarih acı hakikatı boyasız ve bütün çıplaklığı ile ortaya koyuyordu.

Birinci dünya savaşı, ihtilâlin öncüleri olan işçileri geri plâna attı ve onun büyük müttefiki olan köylü kitleleri, sefil işçi saflarını namütenahi bir şekilde doldurarak kşmekeşi büsbütün artırdılar. Tefekküre ve sistemli harekete imkân

ve vakit bulmağa lüzum görülmedi. Zorbalık ve pratik hal çareleri ön plâna geçti.

Lenin ve Troçki isyan eden kitlelerin ne istediklerini anlamağa lüzum görmeden bu hareketleri sosyalizme doğru mühim bir hamle ve hakimiyet ihtiraslarını tatbik için mükemmel bir fırsat addettiler, kşmekeşi büsbütün kızıştırdılar, bizzat terennüm ettikleri nazari doktrinlerine bile ehemmiyet vermediler ve sosyal reformlar yapmak ve bilhassa hususi mülkiyetten devlet mülkiyetine geçmek için, evvelkinden daha iyi idare edebilecek kadro ve teşkilâtlara ihtiyaç olduğunu da unuttular.

Bu suretle daha ihtilâlin ilk yıllarından itibaren devlet mülkiyeti sadece istimlak ve müsadereleler şeklinde tecelli etti. Bu vaziyet de, tabiatıyla, iktisadi hayatı felce uğratı ve her şeyden evvel kitleler üzerinde cebir ve zorbalık olan "harp komünizmi" devresini açtı.

Büyük Sanayinin Kuruluşu

Sanayi kuruluş devresinde, bolşevikler, Stalinin direktiflerine uygun olarak, sanayileşmede mutat olan yolu takip etmeyerek kendilerine has olan bambaşka bir yola saptılar: inşaat hafif sanayi ile değil — hatta hafif ve ağır sanayi ile de değil — behemhal ağır sanayi ile başladı. Bu yapılırken de hiç bir ilmi plâna müracaat edilmedi ve hafif endüstri tamamen reddedilerek, geniş mikyasta ve her branşta aynı zamanda, yalnız ağır endüstri inşasına girildi.

Bir çok ızdıraplar ve mahrumiyetler pahasına kurulan bu endüstrinin, bes yıllık plânlarda devresinde, kısmen veya tamamen, yeniden inşasına başlandı. Ağır ve orta çapta makine, uçak, tank, otomobil, çelik, kömür, petrol, fezgâh, kimya ve hulâsa olarak, muasır ağır endüstriye dahil bütün sahalarındaki fabrikalar muasır teknik icaplara göre tamamiyle değiştirildi veya yeniden inşa edildi. Bütün bu inşaat en yeni tesisat ve teçhizat ile yapılıyor ve bu suretle sovyet endüstrisi, daha evvel inşa edilen ve nispeten eski teçhizatla işleyen yabancı endüstrilerin seviyesine ve hatta (bazı hallerde) fevkine yükseliyordu.

Bizim gözlerimiz önünde ve bizim ellerimizle teknik bir inkılâp vukubuluyordu. Eski geri memleket en büyük sanayi devletlerinden biri oluyordu. Bu, Hitlercilerin çok geç hesaba katmağa başladıkları, askeri ve stratejik büyük ehemmiyeti haiz bir vak'adır. Bu, hoşâ gitsede, gitmesede Sovyet imparatorluğunun elde ettiği ve ehemmiyetle nazarı itibara alınması lâzım gelen en büyük neticelerinden biridir. Düşmanı istihkar ve istihlaf etmemek lâzımdır.

Nazilerin yapıkları gibi, bu işe ehemmiyet vermemek ve meselâ, Sovyet petrol endüstrisinin istihsalâtını arttırmış olmakla beraber bu istihsalâtın henüz kâfi olmadığını ve binaenaleyh Sovyet emperyalizminin emrinde bulunan hava ve tank kuvvetlerinin nispeten tehlikesiz olduğunu iddia etmek büyük bir hafiflik olur.

Şunu unutmamak lâzımdır ki, potansiyel kuvvet yalnız istihsalâtın değil fakat aynı zamanda istihlâkten de ibarettir. Bunun mahiyeti ise Garpte müşahede ettiğimizden tamamen farklıdır.

Sovyet Rusyanın, meselâ Amerikadan daha az petrol istihsal ettiği bir hakikattir. Fakat bu da bir hakikattir ki Sovyet iktisat plânlarında, stratejik stoklara rüçhan hakkı verilmesi en mühim prensiplerden biridir. Bu stoklar doldurulmadıkça, bir tek sovyet vatandaşı "meşru olarak" serbestçe bir tek litre benzin alamaz. Halbuki Amerikada, Büyük Britanyada ve diğer hür memleketlerde Garpla Sovyetler Birliğinin sulh zamanlarındaki istihlâkleri arasındaki farktan bahsetmeğe dahi lüzum görmüyoruz.

Ziraat İstihsalâtı

Adetleri yirmi milyonu bulan hususî ziraat müessesesi yerine Stalin, sıkı surette merkezleştirilen mahdut miktarda kollektif köy ekonomisi müesseseleri (kolhoz) vücuda getirdi ve bunları devletleştirdi. Bunun için, artık milyonlarca köylüye müracaat ederek, Devlete uygun fiatla mahsulât satmalarını istemesine lüzum kalmamıştır. Esasen ortada mahsulât satacak bir kimse de kalmamıştır: toprakta mahsulât gibi bizzat köylü de devletin malı olmuştur. Bu de-

mektir ki yetiştirilen mahsuller, devlet anbarlarına, devlet adamlarının istedikleri miktarda ve istedikleri fiata girmektedir. (Bu çok mühimdir ve bu noktayı unutmamak lâzımdır.) Burada da stratejik stokların tamamlanması kayguların başında gelir ve milyonlarca insanın açlıktan ölmesi dahi bu prensipi değiştirmez.

Bu "kolhoz" usulile devlet bürokrasisi hem köylüyü tamamen kontrol altına alarak onu fazla istihsalâte sevk etmenin yollarını aramakla, hemde köylü eski hususî ziraat müesseselerinin randımanını vermese bile, onun bütün mahsulâtı yine de devlete kalmaktadır. Halbuki "kolhoz" sistemi olmasa devlet bu mahsulâtın ancak bir kısmına — o da satın almak suretiyle — el koyabilirdi.

İstihsal Vasıtalarının Temerküzü

1933 yılı başlarında — "Politbüro" nun ekonomi organı salâhiyetini haiz bulunan — V.S.N.H. (İlk ekonomisi yüksek şurası) sisteminde geniş mikyasta bir merkezleştirme başladı ve memleketin gitgide artan her sahadaki bütün istihsal vasıtaları bu müessesenin emrindeki tröstlere ve idarelere bağlandı. "Tröstleştirme", her şeyden evvel, bu raya dahil olan her ayrı istihsal müessesenin bütün istiklâlinden ve bu meyanda ticaret hakkından mahrum edilmesi suretinde tecelli ediyordu. İdareler ve baş idareler dahi aynı neviden tröstleri ve tröst gruplarını polârizasyon ederek yalnız bunların istihsalatlarını plânlaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda istihsal maddelerinin de devlete teslimi, iptidai maddelerin tevzii ve nakliyat işinin tanzimi ile de iştigal ediyordu.

Böylelikle V.S.N.H., şimdiye kadar görülmemiş bir temerküz ve teksifle cemiyetin bütün geçim vasıtalarını ele alarak muazzam bir devlet mülkâtı ve millî servetlerin inhisarçı hissedarı oldu. Fakat bu müessese de, haddizatında, Politbüro'nun sadece ekonomi organı olduğundan, bu sonuncusu, bittabi, devletin hâkimi mutlak oligarşisini, yani bir avuç insanın bütün cemiyet üzerindeki hakimiyetini tesis etti.

Bundan sonraki inkişaf aynı seyri takip etti. İkinci dünya savaşı başlangıcında istihsalâtın temerküzü ve sermayenin teksifi, artık istihsal müesseselerinin muhtariyetini o derece tahdit etmiş ve ekonomi branşlarının hukuken ve fiilen çalışma imkânlarını o kadar azaltmıştı ki, bunların devletsiz bir tek hafta dahi yaşanmalarına imkân kalmamıştı. Sovyetler Birliği, bütün muharrik ve dinamik cihazları baş makinistin elinde bulunan acayip bir "robot" (otomatik insan) haline girmişti. Eğer vidalar "robot" in hareketlerinden doğan tazyiklere tahammül etmiyorsa bu vidalar çıkarılarak, hiç kimseye lâzım olmayan basit şeyler gibi atılıyor ve yerlerine yenileri konuluyor.

Böylece insan (ve hatta kolektifler) oligarşinin mutlak hakimiyeti altına girmişti. Aciz hissi onda ekseriya, makineye nispeten, kendi değersizliğini ve hatta hiçliğini idrak etmesini intâç ettiriyordu. İnsanın insan tarafından istismarı yerine insanın robot — devlet tarafından istismarı kaim olmuştu.

"İnhisarçı devlet emperyalizmi"

Sovyet — Alman harbi, Sovyet merkezîyetçiliği için, yalnız ağır bir tecrübe olmakla kalmadı, fakat aynı zamanda, bu sistemi daha fazla methetmek ve robotu daha sıkı bir tempo ile yürütmek için bir sebep ve bahane teşkil etti. 1946 yılında artık son haddin sonuna gelinmişti. Aynı istikamette daha ileriye gitmek hususunda bir türlü vazgeçilmeyen arzusun en vazih ifadelerinden biri, köyleri zorla iskân veya başka yerlere göç ettirerek kolhozları genişletmek keyfiyetidir.

Bu suretle, mevzubahs olan yepyeni bir siyasi nizamdır ki, buna "inhisarçı devlet emperyalizmi" diye biliriz ve bu da merkezîyet ve teksif metotları vasıtasıyla topyekûn inhisarcılığın en yüksek derecesini ifade eder. İhtilâlin otuz-dördüncü yılının tes'idi günlerinde, Politbüro'nun iftihar ettiği büyük neticelerden biri de budur.

Fakat hakikat halde bu, Sovyet imparatorluğunun en zayıf noktalarından biridir.

Devlet teşkilâtının bu acayip kuruluşu neticesinde devlet ve parti mekanizması ekonomi mekanizmasıyla tamamiyle karışarak üçü birden görülmemiş bir mahlûl halini almıştır. Meselâ aynı şahıslar, aynı zamanda, parti önderliği, en mühim devlet makamlarının başkanlığı, en mühim idarelerin müdürlüğü, ahlâk ve siyaset mürebbiliği vazifelerinde bulunmaktadırlar.

Meselâ, daha bir müddet evveline kadar, Stalin, aynı zamanda şu makamları işgal ediyordu: dünya komünizminin lideri ve nazariyecisi; Sovyet komünist partisi merkez komitesi genel sekreteri; Politbüro azası ve başkanı; Orgbüro (teşkilât bürosu) azası ve başkanı; Sovyet komünist partisi merkez komitesi sekreterliği azası ve başkanı; Sovyet hükûmeti başkanı; müsellâh kuvvetler başkumandanı; millî müdafaa komitesi başkanı; millî müdafaa bakanı; bütün müttefik ve muhtar cumhuriyetlerin, eyaletlerin, vilâyetlerin ve büyük şehirlerin parlamentolarında millet vekili; bakanlar heyeti nezdindeki bazı fevkalâde komitelerde başkan.

Molotov: Politbüro azası; başbakan muavini dışişleri bakanı; millî müdafaa komitesi azası, bir çok cumhuriyetlerin ve eyaletlerin parlamentolarında millet vekili.

Malenkov: Komünist partisi merkez komitesi birinci kâtibi; Politbüro, Orgbüro ve sekreterlik azası; yüksek konsey prezidyumu azası (şimdi de başbakan yardımcısı); millî müdafaa komitesi azası; (bir müddet evvel — Politbüro' da muhalefetin yegâne hamisi); bir çok cumhuriyetlerin ve eyaletlerin parlamentolarında millet vekili; hayacılık, tankçılık ve topçuluğa müteallik gizli meselelerle meşgul olan ve hükûmet nezdinde kurulan fevkalâde komitelerin başkanı.

Berya: Politbüro azası; başbakan yardımcısı; millî müdafaa komitesi azası; bir çok cumhuriyetlerin ve eyaletlerin parlamentolarında millet vekili; dahiliye ve millî emniyet bakanlıklarının "bakan üstü" bakanı; hükûmet nezdindeki bazı fevkalâde komitelerin başkanı.

Oligarşinin bütün mensupları da aynı vaziyette bulunuyorlar.

"Balık Baştan Kokar"

Bu darbimesele uygun olarak, meratip silsilesinin üst katlarındaki bu aşırı merkezîyetçilik ve bütün dizginlerin bir araya toplanması alt katlara da sirayet etmiştir. Bütün kabiliyetlerin ve bütün ihtisastların patentleri yalnız stalincilerin ellerinde toplanmıştır. Her vazifenin ve her ihtisastın inhisarı bunlara aittir. Bugün fabrika müdürüsünüz, yarın aynı zamanda polis müdürü, matbuat müdürü veya doğumevi müdürü olabilirsiniz.

Devlet makamlarının basamaklarında yükselmek için, amirlere yaltaklık, meddahlık, kölelik etmek kâfi ve hatta yegâne şarttır.

Diğer taraftan amirlerde de kendini beğenmişlik, "önderlik" megalomanisi ve maduna karşı saygısızlık ve istihkar son haddini bulmuştur.

Bu suretle ahlâk hem son derece sukut etmiş, hem de ihtisas, bilgi ve tevazu kıymetini kaybetmiştir.

Bütün bunlar meratip silsilesinin bir çok derecelik "üst" ve "alt" lara bölünmünü intaç ettirmiş ve bu vaziyet siyasi coğrafyaya da sirayet etmiştir. Başkent git gide diğer vilâyetler üzerinde muazzam bir üstünlük temin etmiştir; "Moskova böyle diyor" sözü, "Stalin böyle diyor" ikazına yakın bir otoriteye maliktir. Diğer eyalet ve vilâyetler Moskova karşısında tır tır tittiren tâbi bölgeler haline giriyor. Buralardaki memurların yükseliş ve terfilerinde en mühim âmil körü körüne itaattir. Usaklık ruhu bürokrasinin kanına, kemiklerine kadar işlemiş siyasi hayatın en elverişli vashı haline gelmiştir. Rütbe aşkı, madalya aşkı, apolet aşkı, üniforma aşkı bütün kalplere hâkim olmuştur.

Bilgi ve ihtisastın ehemmiyetlerini kaybetmesi keyfiyeti memleketi yarım münevver bir oligarşinin hakimiyetine terk etmiştir. Oligarşinin üst katında yer alan bir kaç kişinin çıkaracakları bir karar devlet plânlştırma komitesinin, maliye bakanlığının veya devlet bankasının her hangi bir mürşseseyi, idareyi veya sanayi tesisi bir anda yer yüzün-

den silinmesine kâfidir. Bunun hesabı kimseye sorulmaz. Esas olan siyasi stratejidir ve her şey buna feda edilir.

Topyekun askerileştirme

Stalinizmin elde ettiği neticelerden en dikkate değer cihetlerinden biri de, cemiyetin bütün sahalarına, şimdiye kadar eşine raslanmamış bir militarizmin hâkim oluşudur.

Sunu hatırlatmak kâfidir ki, meselâ 1948 yılında, Politbüronun otuz azası ve aza namzedi arasında 1 Generalisimus, 3 Marsal, 1 Orgeneral, 2 Korgeneral, 3 de Ordu siyasi komiseri vardı. Ayrıca bakanların, müsteşarların ve bakanlık şube müdürlerinin yüzde kırkı; cumhuriyet, eyalet ve vilâyet parti ve gençlik teşkilâtları başkanlarının yüzde otuzu; kolhoz başkanlarının yüzde yetmiş ve sanayi müessese müdürlerinin yüzde onbeşi ya muvazzaf, ya müstafi veya mütekait zabitlerden müteşekkildi.

Sovyet-Alman harbi esnasında memleketin bütün maddî ve manevî imkânları cephe için seferber edilmişti. 40 milyona yakın erkek kadın ve çocuk yanında genç orduya dahil edilmişti. Bundan başka on milyonlarca emekçi, şu veya bu şekilde harp ihtiyaçları için, sefereber edilerek geri hizmetlerde çalıştırılmıştır. Kolhozcular muazzam işe orduları halini almışlardır. Harbin sonuna doğru bütün Sovyetler Birliği, son ferdine kadar seferber edilmiş askeri bir imparatorluk haline girmişti.

Harp halinde bu vaziyet tabii görülebilir ve hatta bir muvaffakiyet addedilebilirdi. Fakat harbi müteakip, Sovyet Hükûmeti, bu harp makinesini sökmeye ve hatta kısmen dahi olsa, küçültmeye lüzum görmedi. Bunun için de Sovyetler Birliği, bugüne kadar, muazzam bir kışla halinde yaşamağa devam etti. Idare cihazlarının bugün de en büyük kaygusu silâhlı kuvvetlerin tekâmülü, stratejik stokların terakümü ve yeni silâhların imalidir.

Kore harbi, "halk demokrasileri"nin silâhlanması, Prusya militarizminin "vokkspolizei" ("halk polisi") markası altında ihyası, Yunanistanda, Hindicini de ve diğer memleketlerde dahili harp-

lerin teşvik ve tahriki, bir çok memleketlerin işgali, büyük mikyasta yeni emperyalist taarruzların hazırlığı, — bütün bunlar sovyet ekonomisini son had-dine kadar taşıyor ve halkın görülme-miş bir askeri derebeylik içerisinde istismarını inlaç ettiriyor.

Bu hudutsuz millitarizmin tevlit edebi-leceği tehlike şundadır ki, memleketi bir gün çıkmaza sokabilir ve suursuz bir hamle içerisinde insanî ahlâk kaideler-ini istihfaf ederek (ki bu da başlamış-tır), henüz hür olan memleketler üze-rine çullanmağa kalkar.

Fakat dünya artık müeyyidesiz sö-mürgeciliğe gıy yumulduğu devirleri aş-mıştır. Sömürülen ve tâbi milletler artık siyasî rüşde ve millî şuurla ulaşmışlar-dır. İşçi hareketleri (sendikalar, mesleki teşekküller ve saire) büyük muvaffaki-yetler elde ederek istismarın önünü al-mışlardır. Birleşmiş Milletler Kurulu kü-çük devletlerin millî istiklallerini müda-faa eden otoriteli bir koruyucu olmuştur. Artık ortada, baskası masa başında otururken, masa altında olurmağa razı olacak bir millet kalmamıştır.

Bunun içindir ki, Sovyet emperyaliz-mi, Sovyetler Birliği haricindeki millet-lerin mukavemetiyle karşılaşmıştır ve dahada karşılaşacaktır. Çünkü Sovyetler Birliği artık inkılâpçı bir kuvvet olarak değil, fakat her türlü ahlâkî ve siyasî üstünlükten mahrum kuduz bir saldırgan olmuştur.

Eski emperyalizmler iktisadî yayılış-la hareket ederlerdi, siyasî emperyalizm ancak vasıtadan ibaretti ve milletlerin benliklerine hâkim olmak gayesini gü-t-miyordu.

Sovyetlerin mutlakiyetçi, topyekünci ve inhisarcı emperyalizmlerinin en bar-iz vasfı siyasî müdahaleciliğidir: evvelâ süngüler, tanklar ve bombardıman uçak-ları üzerinde, Moskof kolonlariyle Ku-sinnen, Vares, Paletskis, Berut, Pick, Rakosi, Togliatti, Kim-Ir-Sin tipinde si-yasî kundakçılar getiriliyor, sovyet ti-pinde devlet idareleri kuruluyor, köksel siyasî değişiklikler tahakkuk ettiriliyor ve ancak bundan sonra maddî sermaye-lerin ithal ve ihracı, iktisadî tevessü, ik-

tisadî emperyalizm, iktisadî hakimiyet başlıyor.

Aynı hâdise iç hayatta da kendini gö-steriyor: siyasî ekonomi ve maliye de-ğil, maliye ve ekonomiyi siyaset yaratı-yor. Sovyet emperyalizmini eski tip em-peryalizmlerden tesfik eden en büyük hususiyetlerden biri budur. "Antaşılma-z" bir çok hâdise ve tezahürlerin anahtarı işte bundadır. Garp demokrasisinin, So-vyetler Birliği ile münasebatında, bü-yük mikyasta bir tek stratejik muvaffa-kiyet dahi elde etmemiş olması da aynı sebepten ileri gelmektedir, kelimeler ba-zen aynı olsa dahi, Garplarla Sovyet-ler bambaska lisanlarda konuşuyorlar.

"Klâsik" siyasetçiler, büyük bir cid-diyet ve "bilginlikle", Mao-Çe-Tun'ın, Garple olan ticarî menfaatleri yüzünden, Stalinden ayrılacağını iddia ederlerken ne kadar gülünçtüler!

Fakat Stalin de, varlığın şuru tayin ettiğini tekrarlayup dururken yalan söy-liyor: bilâkis, sovyet şeraiti içerisinde, sovyet inhisarcı devlet emperyalizmin-de şuur (siyaset ve saire) varlığı, idare istihsalı, inşaatın üst kısmı temeli tayin eder.

İstipdat felsefesi de buradan doğmuştur: siyasî hedef vasıtayı meşru kı-lıyor.

Kapitalist bir patron, hiç bir amele-yi, kendi müessesesinde çalışmak istemiyor diye hapsedemediği halde, Sovyetler Birliğindeki inhisarcı devlet patronu, ist-tediği miktarda amele-yi, köylüyü, mü-nevveri veya etnik grupu istismar et-mek, cezalandırmak ve hatfa idam et-mek için bütün meşru fiilî haklara ma-liktir. Gevezelik etmiş olmamak için bir kaç misal verelim: mecburî hizmet kam-plarını dolduran milyonlarca mahkûm kölenin mevcudiyeti; Sovyetler Birliğinin cenup bölgelerinde meskûn bazı halkla-rın topyekûn olarak imhası; otuzuncu yıllarda bir çok sendikaların ve diğer idarelerin başlarında bulunan kadrola-rın hemen hemen topyekûn tasfiyesi, sürgün veya idamı.

Sovyet siyasî istibdadının iskelet, kan ve ruhu komünist partisi, daha doğrusu parti oligarşisi ve onun emrindeki bir sürü kurul ve idare teşkil eder.

Bu zamanın zamanı değil (Soyyuz - Birliği)

"Sovyetler Birliğinde bir kaç partinin mevcudiyetine yer yoktur ve bu demektir ki bu partilerin hürriyetlerine de yer yoktur." — "Sovyetler Birliğinde yalnız bir partiye, komünist partisine yer vardır." — Siyaset veya teşkilâta müteallik hiç bir mühim mesele bizde komünist partisinin direktifleri haricinde hallonulamaz ve bu bakımdan proleter diktatörlüğü, onun partisinin diktatörlüğüdür." (Stalin — "Leninizm meseleleri" sahife 120)

İşte komünizmin hakiki çehresi, işte onun vadettiği "cennet" in mahiyeti.

Propaganda makinesinin kuruluşu

Sovyet istibdadının en kuvvetli silâhlarından biri salâhiyetli ellerde temerküz etmiş olan korkunç propaganda makinesidir. Bakanlıkların fevkinde salâhiyete malik bulunan bu teşkilâtın bütün kolları komünist partisinin "propaganda ve ajitasyon (tahrik)" şubesine bağlıdır. Bu müthiş makine o şekilde kurulmuştur ki, Kuzey kutbundan Türkiye ve Hindiciniye, Iskandinavdan Alaskaya ve Balkanlardan Japonyaya kadar uzayan bölgelerin hiç bir noktasında, komünist partisi "propaganda ve ajitasyon" şubesinin haberi ve tasvibi olmadıkça, bir tek konfrans verilemez, bir tek risale neşrolunamaz, bir tek toplantı yapılamaz. Buna mukabil, kitap, gazete, dergi, sinema, tiyatro ve radyonun bir ağızdan, aynı mevzu üzerinde, aynı dille ve aynı şekilde konuşmaları için bu idarenin bir tek işareti kâfidir.

Bu şekilde kurulan bu müthiş propaganda makinesinin pratik hiç bir netice vermediğini düşünmek ise büyük bir sahililik olur. Bilâkis, sunu bilmek lâzımdır ki, propaganda inhisarcı devlet emperyalizminin elinde, cemiyetin bütün sahalarındaki fikri hayatın yeknesak bir şekle girmesi ve Oligarsinin gayelerine tâbi edilmesi bakımından korkunç bir silâhtır.

Boylece, hürriyetin toptan tasfiyesi ve istibdadın zaferi, Sovyet emperyalizminin siyasi bilâncosuna ve uzvi kısmını teşkil etmektedir.

Ekim ihtilâlinin nazarı gayesi, her şeyden evvel istismarın ve işçi sefaleti-

nin ortadan kaldırılmasıydı. Fakat işçi teşekkülleri, Sovyetler Birliğinde, işçilerin istismarını temin eden silâhlar haline geldi. İş saatleri haricinde yapılan mecburi mitingler, komünist partisinin kısa tarihçesini veya buna benzer basit "eserlerin" zorla ezberlenmesi için tertip edilen mecburi kurslar, işçinin ruhsundaki ve zihnindeki son kuvvet ve idraki de emmekte ve onu diktatörlüğün basit aleti haline getirmektedir.

Yeni yıl, Leninin ölüm yıldönümü, ordu günü, beynelmül kadın günü, bir mayıs bayramı, matbuat bayramı, havacılık bayramı, tankçıların bayramı, topçuların bayramı, demiryolu bayramı, bahriye bayramı, Ekim ihtilâlinin yıldönümü, anayasanın ilanı günü, Stalinin doğumunun yıldönümü ve buna benzer bir çok günlerde ve bayramlarda yapılan "stahanov nöbetleri" ve "sosyalist iş müsabakaları" korkunç istismarın sadece "bayram" havalarıdır. Sovyet işçisi inkıtasız uzvi ve ruhi bir bunalış içerisinde, korkunç bir iş makinesinin idraksiz ve hissiz vidaları haline getirilmektedir. Fakat insanda her türlü tefekkür ve teşebbüs serbestisini öldürmek, onda mücadele ve tefekkür için vakit bırakmamak ve bütün imkânlarını, bizzat kendi esareti için istismar etmektir.

Sovyet rejiminin halk ve insanlık düşmanı olduğunu bariz bir surette ispat eden bu hususu ve müstebit sovyet emperyalizminin bu vahşet ve hicabını onun her neviden ve her milliyetten avukatları alçakça bir şekilde meskût geçmektedirler.

Hayat Standartı

İşçilerin kazancı, sarfettikleri emekle kıyas kabul etmeyecek kadar azdır. Devlet plânlaştırma komitesinin ("Gosplan'in) tarificileri işçinin ve diğer emekçilerin ihtiyaçlarını değil, devletin istismar ve istilâ makinesinin işletilmesinden artı kalan maddi imkânları maaş ve ücretlere esas olarak almışlardır. Vergiler de ayrıca tahammülsüz bir yük olmuştur; piyasada en mübrem ihtiyaç maddeleri mevcut değildir ve mevcut olduğu zamanlar da en aşağı cinsten-

dir. Bunları değer kıymetlerine almak ise imkânsızdır.

Sovyet bankası devletin kasası ve misyon merkezi olarak, bütçeye, tasarruf sandıklarına, ticaret ve sanayi müesseselerine, resmi dairelere gelen bütün paraları kasalarında tutmakta, kolhoz malîyesini sıkı bir surette kontrol etmektedir. Bu suretle paranın tedavülü tamamiyle Kremlin Oligarşisinin inhisarında kalmakta ve hiç bir idare, hiç bir müessese, işçilerin vaziyetini ıslah etmek için, "kendi" parasından bir tek kuruş dahi sarfetmek salâhiyetini haiz bulunmamaktadır. Umumun olduğu gibi her ferdin de maddî refahı "Gosplan" a (devlet planlaştırma komitesine) bağlıdır.

Inhisarcı devlet mülkiyetine istinat eden "Gosplan" ın faaliyeti ise cemiyetin maddî ve manevî imkânlarını komünist partisi "Politbüro" sının esas siyasi stratejisine uydurmak kaygusundan mülhem bulunmaktadır.

Sovyet planlaştırmalarını diğer planlaştırmalardan tefrik eden başlıca hususiyet onun iktisadî planlarının mecburi ve umumi bir mahiyet taşımasıdır.

Komünist partisinin 15 nci kurultayında söylediği bir nutukta Stalin şöyle di-yordu: "Bizim planlarımız direktif-plân-lardır ve bunlar herkes için mecburîdir".

"Sovyetler Birliğinin harp ekonomisi" namındaki eserinde de Voznesenski şun-ları yazıyordu: "Sovyetler Birliğinin devlet plânı kanuniyet kespetmiştir".

Bu demektir ki, fabrika direktörü, mühendis ve işçide filli hiç bir hak yoktur, sadece mecburiyetler vardır.

Alet-insan, yerleştiği makinenin bir kısmında, kendisine verilen vazifeyi icra eder. İşe yararsa ne âlâ, aksi halde ya kendisi ezilir, yahut da onu bozuk bir vida gibi söküp atarlar. Bu vaziyet yarın için herkeste büyük bir emniyetsizlik ve itimatsızlık tevhit etmektedir.

Bundun başka işçi veya kolhozcu (kollektif çiftliklerde çalışan köylü), plânın kendi payına düşen kısmını tamamlamaktan başka bir şey düşünmez. Eğer yüz adet yapması lâzımsa yüz adet

yapar ve bu yüz adetten kırkının bozuk çıkması onu asla alâkadar etmez.

Muazzam bir sanayi memleketi haline gelen Sovyetler Birliğinin, aynı zamanda dünyanın en muazzam çürük mal imalâtçısı haline gelmesine başlıca sebeplerden biri de işte bu vaziyettir.

Biz çok mühim miktarda uçak motörü inşa ettik, fakat dünyanın hiç bir yerinde bozuk motör nispeti bu kadar yüksek değildir. Uçak teçhizatı için en mükemmel fabrikalar kurduk, fakat harp yıllarında bunların yüzde otuzu işe yaramadı. 1942—1944 yıllarında meşhur "yak" tayyarelerinin yüzde onbeşi, işe bile yaramadan, hurda demir haline getiriliyordu. Lâstik fabrikalarının uçak tekerlekleri için imal ettikleri lâstiklerin yüzde yirmi beşi kullanılmadan atılıyordu.

Aynı vaziyet zirai sahada da mevcuttur. Bütün bunlar, sovyet iktisadî metotlarının, akıl ve mantığa sığmayan aşırı merkeziyetçi sistemin ve bilhassa ferdin şahsiyetini mahveden zihniyetin eseridir.

Sovyet-Alman savaşı sırasında Sovyet hükümetini çok müşkül bir vaziyete sokan bu vaziyetin yarın daha büyük engellere sebebiyet vereceği aşîkârdır. Zira dünya ekonomisi çok vecihli bir sisteme doğru giderken, sovyet ekonomisi gitgide daha çok artan merkeziyetçi bir yokuş üzerinde yuvarlanmaktadır.

Sovyet cemiyetinin parçalanması

Materyalist felsefe temelle binayı ayrı ayrı değil, bir arada ve yekdiğerlerine bağlı bir surette tetkik edilmesini talep eder. Bunun için biz mühim bir meseleye temas etmeden geçemeyiz:

Bu günkü sovyet cemiyetinin en büyük zâfı ve siyasi potansiyelinin parçalanmış olması, yani halkın muhtelif tabakaları arasındaki menfaat birliğinin tamamiyle ortadan kalkmasıdır. Esasen, iktidarda bulunan oligarşi sınıfıyla köle halinde yaşayan emekçiler arasında, onbeş milyon siyasi mahkûmla onları muhafaza eden emniyet orduları arasında, barakaların sakinleriyle mükellef villaların efendileri arasında, topyekûn imha veya sürgüne maruz kalan Şimali Kafkasyalı-

larla onların topraklarına yerleştirilen insanlar arasında, komünist fırkası ile çok fırkalı idare taraftarlığı yüzünden perişan edilen zümreler arasında, katil Vişinski ile maktul Buharin arasında, yarı aç köylü ile bin rubleye "kafa çekken" Gromiko arasında hiç bir manevi ve siyasi birlik olamayacağı aşîkârdır.

Artık sovyet cemiyetinin muhtelif tabakalarını yekdiğerlerine bağlı tutan yegâne unsur süngü, tabanca ve imhadan ibarettir. Kremlinde oturan halk ve insanlık düşmanlarının en büyük cinayetleri de işte budur ve medenî dünya bir gün onlardan bu cinayetin hesabını şüphesiz soracaktır. (Sovyetler Birliği - 1990)

Sovyet tevessütünün neticeleri

Sovyetlerin yabancı topraklara yayılışı, merkeziyetçi, bürokrasinin idare imkânlarını aşan bir hal almıştır. Sovyet hudutlarının ötesinde istilâ tehlikesine maruz kalan milletler ati ve mukadderat endişesi içerisinde, mütekabil tedbirler almaktadırlar. Bu ise Sovyet imparatorluğunun iç bünyesini sarsmaktan hali kalmayacaktır.

Sovyet hudutları dahilinde toplu bir surette yaşayan gayrı rus milletler, millî benliklerini idrak bahsinde en yüksek mertebeye ulaşmışlardır ve her sahada millî haklarını elde etmek azmindedirler. Onların bu arzu ve temayüllerini bugün Sovyetler Birliğinde mevcut bulunan merkeziyetçi sistemle telif etmenin imkânları artık kalmamıştır. Bu milletlerin "sindirilmesi" için Kremlin emperyalistleri en cezrlî tedbirlere baş vurmağa başlamışlardır. Bir kaç misal verelim:

a) Karelya-Fin Sovyet cumhuriyeti ile, Baltik ve Belorusya, Ukrayna ve Besarabya gerilerinde polis ve jandarma kordonları vücuda getirilmiştir; b) Cenup bölgelerinde (Şimalî Kafkasyada, Kırında ve Kalmıklar ölkesinde) halklar topyekûn olarak sürgün veya imha edilmiştir; c) "burjuva nasyonallist" lerin tasfiyesi uzun senelerden beri devam etmektedir.

Bütün bunların, Sovyet imparatorluğunu zayıflatmayup kuvvetlendirdiğini zannetmek büyük bir safdillik olur.

İdeolojik sahada tam bir iflâs vuku bulmuştur: inkilâpçı mefkûrelerle ortaya atılan Sovyet Rusya, müsellâh ve müearrız tevessütün en yüksek derecesine ulaşmış, en haydutça bir emperyalizme dönmüştür. Inkilâp "alemdarlığından" eser de kalmamıştır. Mefkûrevî çare ve vasıtalar deposu tamamiyle boşalmış olduğundan Kremlin hâkimleri çılgın bir vaziyette bir ifrattan diğere atılarak ne yapacaklarını şaşırılmışlardır. Bir zamanlar beynelmilel ihtilâl ve inkilâp fikirlerini etrafa yayarken şimdi rus sovinizmi içerisinde en koyu rasizmi tatbik etmeğe başlamışlardır.

"Yüksek marksizm-leninizm mefkûresi" ile diğere ölkelere nüfuz etmeğe çalışırken, şimdi bu mefkûrenin yegâne desteği süngü, tank ve bomba uçağı oldu. "İnkilâpçı" cıların resmi naşiri efkârı "Pravda" gazetesi artık Iranda, Uzak Şarkta, Finlandiyada ve diğere bölgelerdeki sovyet kolonilerine alt haritaları neşretmekten çekinmiyor.

Kulağınızı yere yaklaştırarak dikkatle dinlerseniz, iki yüz milyonluk bir kitlenin gitgide artan şikâyetini duyarsınız. Sovyetler Birliği topraklarında gizli yer depremleri oluyor. Sovyet imparatorluğu sükûnetten mahrumdur. Tarih Kremlin oligarşisini hicabaver bir kadre mahkûm etmiştir. Dışarıdan görünmemekle beraber, hâkimlerle halk kitleleri arasındaki uçurum korkunç bir surette derinleşmektedir.

Ve ben eminim ki, beşeriyeti üç ihtilâlle sarsmış olan muazzam imparatorluğun, gayrı Rus milletleri kıt'amızın emperyalist aleyhdarı müsterek cephesinde kat'i rolü oynayacak bir kuvvet olabilir. Ne dereceye kadar haklı veya haksız olduğumuzu, pekte uzak olmayan tarih gösterecektir.

Kıvılcım yeniden alevlenmektedir. Tarihin verdiği mahkûmiyet kararının infazı zamanı gelmiştir.

28 yıl sonra
Sovyetler Birliği
Sovyetler Birliği

RUSOMANİ

Sovyet rejimine Rasizm ve Mesyanizm hâkim oldu

Yazan: A. Biçera

Rasizm olmadığı yerde emperyalizm da olmaz. Eski devirlerden beri tarihte az çok mühim roller oynamış olan her millet kendi dinini ve kültürünü, herkesin kabul etmeğe mecbur bulunduğu en yüksek ve en mükemmel mazhariyetler addediyordu.

Binaenaleyh, bu mevzuda, bolşevizm-komünizm ve Stalinin "yüksek demokrasi'si, yeni bir şey icad etmemiştir ve devrini çoktan geçirmiş eski bir mefhumu tekrarlamaktan başka bir şey yapmamaktadır.

Mısırı, Yeni Babil, Asurileri, Suriyeyi, Filistin, Elam ve Şarkın diğer memleketlerini kendi hakimiyeti altına almak ve bilâhare Avrupaya nüfuz etmek için, kadim İran kendisini en hakkaniyetli dinin, en parlak medeniyetin, en mükemmel teşkilâtın ve en iyi ideolojinin bayraktarı olarak ileri sürerdi. Asuriler de, elde ettikleri parlak neticelerin, benzerlerinin fevkinde olduğunu iddia ederek bunu herkese zorla kabul ettirmek isterdi. İran hakimiyetine son darbeyi indiren Büyük Iskender de kendisini Şark sülâlelerinin, Mısır Firavunlarının, İran, Babil, Asuri ve Suriye hükümdarlarının varisi olarak ilân etti ve bunun için de "yegâne" ve "en yüksek" medeniyet olan Elen medeniyetini mecburi kıldı. Fakat, bir müddet sonra, yine "yegâne" ve "en yüksek" olan diğer bir medeniyet — Roma medeniyeti — onunla nöbet değiştirdi. Daha sonra Cengiz, hanın, Napolyonun, Cromwel'in ve diğerlerinin "yeni nizam" ları gelüp geçti.

Alman rasizminin nazariyecisi Baron Gobineau her medeniyetin beyaz ırktan çıktığını, bu ırkın daimi yardımı olmadıkça yaşayamayacağını, cemiyetin, ancak kendisini inkişaf ve tekemmül ettiren bir zümrenin yardımı ile temadi ettiğini ve bu zümrenin de beşeriyetin en güzide kısmını teşkil eden beyaz ır-

ka ve bu ırkın en yüksek mümessilleri olan ârilere mensup bulunduğunu söyliyord ve şunları ilâve ediyordu: âri'lerin bütün mezhiyetlerini ancak Alman muhafaza ettiği için, herkes üzerinde ancak o hâkim olabilir ve herkesin idaresi ona ait olmalıdır.

Bu çılgın sayıklama şimdi sovyet rejiminin en mühim düsturu haline geldi ve bin bir vasıta ile temadi ettirilmektedir.

1946 yılından itibaren komünist partisi merkez komitesinin propagandacıları Rus'un diğer bütün insanlardan daha üstün olduğunu ispat etmek için her çareye baş vurmaktadırlar. Bundan dolayı rus lûgatına rusçuluk veya "rusomani" kelimesini ilâve etmeğe lüzum vardır. Bu kelimenin manası, inkılâpçı marksizm-leninizm-stalinizmi, mütearrız rus milliyetçiliğiyle telifdir ve bundan maksat şudur:

1. Her zaman ve her işte Rusları daima en ileride ve en başta göstermek.
2. "Büyük rus milleti" ni ululuk, kemal ve kutsiyet halesine bürümek.
3. Rusu, halihazırdaki ve gelecekteki bütün felâket ve ıztıraplar için, "Devayi kül" (her derde deva) olarak ilân etmek.

Bolşevik gazetesi daha 1945 yılının 21 sayılı nüshasında şöyle yazıyordu: "Rusya asrımızın en ileri ve en inkılâpçı ilmi olan leninizmin vatanı haline geldi, çünkü Rusya en eski devirlerden beri-demokratik mücadelenin en kuvvetli an'anelerine malikti; rus proletaryası bütün dünya işçilerinin öncüsüdür, çünkü o en uyanık, en teşkilâtçı, en ileri ve en kâmil'dir; Rusyanın ve bütün dünyanın mukadderatını en iyi bir şekilde hall etmek için rus milletinin mütefekkirleri garp filozoflarından çok daha derin, çok daha yaratıcı neticelere ulaşmışlardır."

Fakat kendi kendini methetmek hastalığı sadece tarihî devirler sahasına inhisar etmiyor. "Bolşevik" gazetesi 24 sayılı nüshasında da şöyle diyor: "Sovyetler Birliğinin gösterdiği yüksek misal, kapitalist memleketlerin emekçileriyle işçi sınıfını ve sömürge halklarını kapitalist istibdadına karşı yaptıkları mücadelede yol gösteren bir meş'aledir; Rus dahileri Lenin ve Stalinin ilimleri ise bütün dünyada komünist partilerinin demokrasi, sosyalizm ve Lenin ile Stalinin eserleri için emperyalizme karşı yaptıkları mücadeleyi aydınlatmaktadır." (İşte size 'sulhperverane'! bir itiraf).

"Bolşevik" gazetesinin baş makalesi şöyle devam ediyor: "Bütün dünyada sulhun alemdari, ileri insanlığın meş'alesi ve ümidi olan ve başında asrımızın en büyük hümanisti bulunduğu halde, bütün milletlerin saadeti yolunda başta yürüyen Sovyet Rusyaya kürreriarzın bütün işçileri nazarlarını çevirmişlerdir".

Dahası da var: "Bütün dünyada hürriyetin ve demokrasinin, sulh ve emniyetin ve işçi sınıfının yegâne desteği ulu Sovyetler Birliğidir... Sovyetler Birliğinin işçi sınıfı beynelmilel proletaryanın en sadık dostudur. Dünyada rus işçi sınıfı kadar uyanık bir işçi sınıfı yoktur ve olamaz. Dünyada bizim komünist partimiz kadar kudretli ve otoriteli bir parti yoktur ve olmamıştır." (Stalin: "Bolşevik" 23—1950.)

Stalinizmin en büyük şakşakçıları Aleksandrov ve Şepilov, 4—5 Kasım 1946 tarihli "Prawda" gazetesinde şunları yazmaktadırlar: "Başta büyük rus milleti bulunan Sovyetler Birliği, beşeriyet tarafından yaratılan bütün fikri servetlerin tarih tarafından kanunlaştırılan yegâne varisi olarak ileri dünyanın ve medeniyetin önderliğini ele almıştır."

30 Nisan 1950 tarihli "Izvestiya" gazetesi "Sovyetler Birliğinin 20 nci asrın son kararı verdirecek yegâne kuvveti" olduğunu iddia ederken 22 Mart 1951 tarihli "Prawda" gazetesinde de şunu

okuyoruz: "Sovyetler Birliği insanlık için görülmemiş bir refah nümunesi oldu!"

Rus nasyonal-faşistlerinin ("solidarist"lerin) programı da şu cümleyi koymaktan kendisini alamıyor: "Rusya hakkaniyetli cemiyet kuruluşunun sembolüdür".

Muhacir monarşistlerin naşiri efkârı olan "Ruskaya Misl" gazetesi de 11 Nisan 1951 tarihli sayısında bu fikri tasrih ederek şöyle diyor: "Yalnız Rusya, kendi zararına olarak, diğer milletlerin dertleriyle meşgul olmuştur, yalnız Rusya ideal uğruna fedakârlıklara katlanmıştır."

Demek isteniyor ki, Kremlinin bütün dünyaya "yeni nizam"ı kabul ettirmesine kim ve ne hakla karşı koyabilir? Hâlâ anlaşılmadımı ki sovyet emperyalizminin tevessüüne mukavemet gösteren herkes mürteci, halkın, insanlığın, terakkinin ve demokrasinin düşmanıdır? Rasist mesiyанизm işte böyle doğdu. Azgın ve haydutça emperyalizmin ideolojik temelleri işte böyle atıldı.

Ahlâk ve kültürü

herkes Rustan öğrenmellymiş

Bugünkü dünyanın ikiye ayrılması kültür sahasında da inikâsını bulmaktadır. Demir perdenin bir tarafında "çürük" burjuva kültürü, diğer tarafında ise "en ileri", "en halkçı", "en müttekâmil" sovyet kültürü, rus kültürü mevcut bulunmaktaymış.

Komünist partisi merkez komitesinin iddiasına bakılırsa "Rus-sovyet kültürünün zamanımızda terakkinin, demokrasinin ve sulhun temini için yapılan mücadelede en kuvvetli destek olduğuna en canlı misal meşhur sulh kongreleridir." ("Bolşevik" 16—1948.)

Kültür ölçülerinin Sovyetlerde ne hale geldiğine bakın! Fakat mühim olan başka noktadır: "Sovyet kültürü" namı verilen her şey, bilhassa, Sovyetlerden çıkmayan her muvaffakiyeti iftira ve terzille karşılamak için kullanılıyor.

"Bolşevik" in aynı sayısında şunları okuyoruz: "Burjuvazinin bütün ideolojisi, bütün felsefesi, bütün ilmi ve san'atı bir cehalete ve taassuba tereddi etmiş olup halk düşmanı, medeniyet ale-

Bu bütün öğrenmeler için perdenin altına, burjuvazinin altına!

yhıdan bir mahiyet almıştır. Burjuvazi münévver tabakayı ve onun eserlerini mürteci maksatla istismar etmekte, harp aleti, halkın fikri iflâsı ve asırlardan beri varatılan medeniyetin imhası için kullanmaktadır.”.

Siyasi akidelerim koyu kapitalist rejimlerinin avukatlığını deruhte etmeme mânidir; buna rağmen şunu kat'iyetle diye bilirim ki, yukarıda zikredilen hususiyetlerin ve vasıfların hepsi, olduğu gibi, sovyet kültürüne teşmil edilebilir. Bayağılık, fikri tereddidi, yaltaklık, para aşkı, rütbe ve makam aşkı, miskinlik, orada başlıca mezihyetler haline gelmiştir. Memleket, emsali olmayan bir cehalete gark olmuştur. Sovyetler Birliği halklarının fikir hayatı kışla disiplinine tabi tutulmuştur. İlim, teknik ve sanat bizzat Hitlerin muhayyilesine sığmayacak vüs'at ve şekilde askerleştirilmiştir. Fakat bu tefessüh istihalesi sonuna yaklaştıkça propagandacıların "yüksek kültür" hakkındaki ulumaları daha büyük bir şiddet kesbediyor.

"Bolşevik" gazetesinin 16 sayılı ve 1948 tarihli baş makalesinde bakın neler yazılıyor: "Sovyet kültürü yeni ve en büyük medeniyetin ifadesidir. Sovyet kültürü kûrelerin bütün köşelerine ışık saçmakta ve insanlığın en büyük medeniyete kavuşması yolundaki mücadelede emekçilere ilham kaynağı olmaktadır ... Sovyet ülkesi, insanlığın mevcudiyetine en lâyık ve en yüksek tipte yegâne medeniyetin beşiğidir".

Bu sözlerden çıkan pratik netice şudur: Sovyet-Rus kültürünü bütün dünyaya zorla kabul ettirmek lâzımdır.

"Muzaffer sosyalizm" diyarında kadim devir taassuplarının nasıl hortladıklarını ve nasıl muzaffer olduklarını görüyorsunuz. Stalinle Molotovun Asuri, İran, Cengiz, Napolyon istilâlarına ve Hitler rasistlerine nasıl imrendiklerini görüyorsunuz. Bütün bunlar, yirminci asrın en büyük emperyalisti-rasisti olan Staline, bütün dünyaya Kremlin ideolojisini, kültürünü, teşkilâtını ve stalinizm "dininini" zorla kabul ettirmek "hakkını" vermektedir.

Sovyet emperyalist felsefesinin ve teorilerinin apostolu olan Jdanov

daha uzağa giderek kendisinin ve kendi vaziyetinde olanların "başkalarına yeni ahlâk ve kültürü öğretmek hakkına malik bulunduklarını dünyanın hiç bir yerinde rus ve rus memleketi gibi bir diyar bulunmadığını" söylüyordu. („Bolşevik", 13—1947.)

Sovyetler diyarındaki bu vaziyeti tabii görmelidir: yaratıcılığın münévver demagoglara tâbi olduğu, parti teşkilâtının akademi azaları üzerinde hâkim bulunduğu, müstebidlin meddahlığı için edebi mükâfaların tevzi edildiği, yarı cahilâne bir surette tertip olunan "komünist partisinin kısa tarihçesi" namındaki paçavramın ansiklopedilerin "şahı" sayıldığı bir memleket elbetteki ırkçı cehalet ve taassuptan kendisini kurtaramaz ve bu ahval ve şeraitte her sahadada fakirliği ve geriliği tevliit eder.

Her şeyi Ruslar icat etmişler

Rasizm hudut tanımaz. Mesyanizm çılgınlığa götürür. Emperyalist zihniyet sahtekârlığa sevkeder.

Meselâ: Traktörü kim icat etti? Amerikanın Holt firması. Fakat sovyet gazetesini "Noviy Mir" (No 9—1949) in iddiası başkadır: hayır, diyor, ilk traktör, daha 1888 yılında, yani Amerikalılardan bir çeyrek asır evvel, bir Rus tarafından icat, inşa ve tecrübe edilmiştir!

Vatandaşımız Tokayev, uçuş mevzuu üzerinde uzun zamanlar çalışmış olan rus teknisyeni Mojayski'yi Rusyaya ilk tanıtan değilse bile, ilk tanıtanlardan biri olmuştur. Daha ikinci dünya savaşından evvel Mojayski ye dair bir risale yazmış ve derslerinde dahi onun mesaisi hakkında bir çok tetkiklerde bulunduğuna halde, onun dünyada ilk tayyareci olduğunu akıl ve hayaline getirmemiştir.

Şimdi ise sahtekâr propagandacı rasistler, Tokayev'in eserlerini ve mesailerini başka isimler altında kullanarak, dünyada ilk tayyarenin Amerikalı Wright kardeşler tarafından değil de, Rus Mojayski tarafından inşa ve tecrübe edildiğini ispata çalışıyorlar. Eğer bu şekilde tahrifler meşru ise, meselâ helikopter'e benzer resimler yapmış olan Leonardo Vinçi'nin, bu şekildeki

uçanın mucidi olduğu neden iddia edilmesin?

Tokayev bir yazısında şöyle diyor: Dostum ve hocam akademi azası Yuryev, helikopter'in mihveri etrafında dönen otomatik bir alet icat etti ve, 1946 yılına kadar, kendisini helikopter'in mucidi addetmek aklına bile gelmedi. Halbuki şimdi sahtekar propagandacı rasistler helikopter'in Yuryev tarafından icat edildiğini iddia edüp duruyorlar."

Paraşütü Ruslar, bomba uçağını Ruslar, elektrikli çelik sanayini Ruslar, elektrik tenviratını Ruslar, radyoyu Ruslar, telgraf ve telefonu Ruslar, lokomotifli Ruslar, radarı Ruslar, köprüyü Ruslar, demiryolunu Ruslar, otomobili Ruslar, kitap baskısını Ruslar hulusa her şeyi Ruslar icat etmişler. Danilevski'nin "rus tekniği tarihi" namındaki kitabı baştan başa bu nevi iddialarla doludur. Rusomani (Rusçuluk) işte budur.

Profesör Kuznetsov, geçenlerde ölen akademi azası Vavilov ve diğer bir çokları, faydeli işlerle meşgul olacaklarına, bütün gayretleriyle şunu ispat etmeğe çalışıyorlar ki, yalnız Rusya eski devirlerden beri kendisini medeniyetin, terakkinin ve kültürün müdafasına hasretmiş, üniversal otomizm mesleğini daha 18 nci asırda, ilk defa olarak Ruslar ortaya atmış ve Garbi Avrupa tekniği bu dahiyane buluşu takdir edememiş. ("Oktiabr" gazetesi 5—1948.)

"Pravda" gazetesinin 6. 1. 1949 tarihli nüshasında da okuyoruz ki, Rus âlimi Lomonosov, fransız âlimi Lavoisier'nin enerjiye müteallik meşhur nazariyesinden on yedi sene evvel bu sahada ilk kanunları vazetmiştir. Binaenaleyh, orada "Lavoisier kanunu" diye bir şey

yokmuş, hatta Lavoisier-Lomonosov kanunu dahi yokmuş, sadece "Lomonosov kanunu" varmış! Lavoisier ise bütün nazariyelerini Lomonosov'ın nazariyelerinden iktibas etmiş ve yeni hiç bir şey icat etmemiş!

Hendesenin meşhur âlimlerinden Alman Hauss ise, bütün kanun ve icatlarını Rus âlimi Lobachevski'ye almış ve kendisi bu sahada ancak "tefekfürlü" iktifa etmiş!

Hiç bir ispat ve delile istinat ettirilmeyen bu boş iddiaların maksat ve mahiyetini bizzat Rusyada dahi anlayanlar az değildir ve Molotov, Malenkov veya Stalin tipinde echellerin "ilmi salâhiyetleri" münevver insanları aldatamaz.

Eğer dünyada her şeyi Ruslar icat etmişlerse, demek ki diğer milletler gerilerde, cehalet içinde bocahıyorlar. Meğer henüz Moğol istilâsı altında bulundukları zaman bile Ruslar İngilizleri demirle teçhiz ediyorlarmış ve "18 nci asırda İngilterede vukubulan sanayiî kalkınma, Uralda işlenen demirin İngiltereye sevki sayesinde ve Rus tecrübelerinin tatbiki neticesinde vukubulmuş" mış. (Danilevsky.)

İlk motörü kim icat etti, dersiniz? Bütün ansiklopedileri ve bilginizi bir kenara atın: motörü Ivan Polzunov adında bir Rus icat etmiş!

İlk tezgâhı kim icat, inşa ve istimal etti? Tabii bir Rus, hem de "İptidai İngilizlerden" bir asır evvel! ...

Ruslar, Ruslar, Ruslar ... Rußland, Rußland über alles!

Bu çılgınlığın bir gün, suyun ve toprağın da Ruslar tarafından icat edildiğini iddia edecek kadar ileri gideceğinden korkuyorum.

Sovyetler Birliğinde

Yazan: A. Doğuş

ihtilâl çıkabilir mi?

Ihtilâl meselesinin, Sovyetler Birliği hudutları dahilinde yaşayan halkların mukadderatı için, büyük bir ehemmiyeti vardır. Bu mesele ele alındığı zaman akla ilk gelen nokta rus halkının, Sovyet rejimini devirmek için ihtilâle hazır olup olmadığıdır.

Sovyetler Birliğinde yaşayan diğer halkları istiklâle ulaştıracak yolların tayini, yukarıda vazedilen meselenin su veya bu şekilde haline bağlıdır.

Sovyetler nüfusunun yarısını teşkil eden Ruslar, Sovyet rejiminin temel taşı ve bütün idari mekanizmasını elinde bulunduran hâkim bir millettir. Onun aktif veya passif iradesi, muhtelif halkların yaşadığı geniş mesafeleri Stalinin yalancı anayasasıyla vücuda getirilen bir tek imparatorluk içerisinde bağlamak-tadır.

Bu demektir ki, komünistliği tasfiye yolunda, onun içeriden faal bir rol oynaması, anti komünist ihtilâlin en mühim âmillerinden birisini teşkil edebilir. Binaenaleyh rus halkının halihazırdaki ihtilâl imkânlarını ölçmek ve bu hususta bir hüküm verebilmek için, bu meseleyi etraflıca tetkik etmek lazımdır.

* * *

Tarihten biliyoruz ki, Rusyanın mukadderatını değiştiren büyük ıslahat hareketlerinin olgunlaşması için asırlar lazımdır. Altınordu hakimiyetine son veren ihtilâl üç asır boyunca olgunlaşmıştır. O zamanki Rusyanın potansiyel kuvvetleri — ne Batu Han ordularının hücumu esnasında ne sonraları — moğol süvarilerini Krakov kapılarında, Silezya ve Moravya harp meydanlarında durduran kuvveterden daha zayıf değildi. Eski Rusyanın mağlûbiyetini ve asırlık esaretinin sebebini, kuvvet yokluğunda değil, daha mühim olan ve her aktif mukavemeti kamçılayan mücadele azminin yokluğunda aramak lazımdır.

Aynı mütevekkil atalet manzarası, rus tarihinin derebeylik devrinde de müşa-

hede edilmiştir. Toprak köleliği hukukunun cari olduğu bu karanlık devir, geniş halk kitleleri için, istilâdan daha ağır olan zulüm ve ıztırapla doludur. Fakat bu devir de "başa gelen çekilir" darbimeseline uygun olarak itaatle geçmiş ve tahammülü güç, ağır ve uzun seneleri, ancak arada sırada pallak veren teşkilâtsiz ve mevzii "ayaklanma" lar canlandırmıştır.

Az çok umumî kıyam mahiyetini taşıyan Riyazin ve Pugaçov hareketleri ise, hakikatte, Mokovanın menfur toprak köleliği rejimiyle bağdaşamayan ve Rus olmayan Idil-Ural boyu muntakalarının isyanları idi. Nisbî bir muvaffakiyet kazanarak, müstebit Moskova hakimiyetine karşı umumî bir ayaklanma mahiyetini alan ve kazakların önderliği altında gayrı rus muntakalarında vukubulan bu hareketlerin gayrı rus bir mahiyet taşıdığı aşîkârdır.

Böylelikle misal olarak gösterdiğimiz rus tarihinin bu iki safhasından biliyoruz ki, rus halkının ruhunda ihtilâl kıvılcığının alevlenmesi için çok uzun bir devreye ihtiyaç vardır.

Buna rağmen bazı safdiller, geçen umumî harp tecrübelerine dayanarak — fakat cephe gerisinde, Rusyada, herhangi bir harekete dair misal göstermeden — milyonlarca kızılordu erinin gönüllü olarak Almanara teslim olmalarını, rus halkının nefret ettiği sovyet dikatörlüğüne karşı bir nevi inkılâpçı protesto-nun tezahürü olduğunu, fakat Almanların her zamanki gayrı siyasî ve haşin hareketlerinin, Almanlar tarafına akan bu insan selini durdurduğunu iddia ediyorlar.

Bize göre bu "gönüllülük" işi tamamiyle başka bir mahiyet arz ediyor. Harbin ilk günlerindeki milyonlarca esir, kızılordunun askeri hezimetinden ileri gelmiştir. Almanların Sovyetler Birliğine anî taarruzu neticesinde husule gelen hercümerc ve Kremlindeki şaşkınlık

sebebiyle alman kampları kızılırdı muharipleri ile doldu.

Harbin ilk senesinin sonunda kitle halindeki esir seli durdu. Güya halk ve ordu, esaretten firar edenlerden, Almanların gaddarlığını ve rus esirlerinin büyük bir kısmının açlıktan, soğuktan ve sarf hastalıklardan mahvolduklarını öğrendi.

Fakat kitle halinde teslimi durduran, ne resmi sovyet propagandası, ne de şahitlerin hikâyeleridir, sadece harp talihinin değişmesidir. Alman hamlesi, Sovyet Rusyanın uçsuz bucaksız arazisinde eridi, kuvvetini kaybetti ve Garp devletlerinin yardımıyla yeniden teçhiz edilen kızılırdı teşebbüsü ele alacak vaziyete gele bildi. Bu suretle roller değişti ve esarete düşmek sırası Almanlara geçti.

Böylelikle geçen harpte milyonlarca esirin, alman kamplarını doldurması, rus halkının ihtilâl hazırlı olmasından değil, aynı rus halkına çok pahalıya mal olan, Kremlin idarecilerinin yanlış hareketlerinden ileri gelmiştir.

Şunu da ilâve etmek lâzımdır ki, umumiyetle ihtilâller anı olarak yapılmaz. Anı olarak yapılanlar kıyamlardır. Her ihtilâl daha evvel bir çok kurban vermek suretiyle uzun müddet konspirasyonda neşvünema bulur. Halbuki bu nevi hazırlığı rus halkında göremiyoruz. (Gayri Rus halkların yaşadığı muntakalarda zaman zaman vukubulan isyanlar, tamamıyla başka tezahürlerdir. Burada ondan bahsetmeyeceğiz.)

Şuna tamamilen kanaat getirmemiz lâzımdır ki, sovyet temerküz kamplarının kalabalık sakinleri arasında bir tek hakiki suikastçı yoktur. Sovyetler Birliğindeki siyasi mahkûmlar, siyasi polis tarafından peşinen alınan bir takım emniyet tedbirlerinin kurbanlarıdır. Bu hal ise, Rusyada her hangi bir yenilik olmayup, Mûthiş İvandan son Romanov çarına kadar devam edegelen bir usuldür.

Stalin komünizmi zamanında yegâne siyasi hareket Kirov'ın katlidir. Fakat bu hâdise de rus halkının ihtilâlcı faaliyetini göstermez. Kirov'ın ölümü, komünist ailesi içinde, alle kavgalarının neticesi olarak ve parti içinde fikir ayrılığı

yüzünden muhalif gruba mensup suikastçılar tarafından tertip edilmiştir. Kirova karşı yapılan suikast, umumî komünizme karşı yürütülen mücadelenin neticesinde olmayup, parti içinde yapılan sandalye kavgalarının neticesinde vukua gelmiştir. Suikastten sonra NKVD kurbanlarının sayısı binlerce kişiyi bulduğu halde, konspirasyon ancak bir kaç kişiyi ihate etmiş bulunuyordu.

Umumiyet itibarile geniş konspirasyon hareketi ve ihtilâl hazırlığı imkânları ile harp vukuunda kızılırdı her hangi bir ayaklanma tertip edilmesi kaatiyen mevzu bahis olamaz. Sovyetler Birliğinde konspirasyon ancak hükûmetin, vatandaşın kanunu çiğnemesine müsamahakâr davrandığı bazı hallerde ve günlük hayatında mümkündür. Meselâ: sahte vesikalarla ikametgâh temin etmek, istirahat eylerinde yer bulmak, devlet mağazalarında sırasız öteberi almak ve saire ... Fakat bu gibi işleri yapanlar dahi, foyaları meydana çıkmasın diye çok usta davranmakta ve sık sık yerlerini değiştirmektedirler. Bunun haricinde her hangi konspirasyon hareketinin, bir polis devleti karakterini haiz Sovyetler Birliğinin sosyal-ekonomik kuruluşunda yeri yoktur.

Şunu da unutmamak lâzımdır ki, diğer memleketlerde, komünistlerin tahripkâr ve gizli faaliyetlerini maskeleye imkân veren, içtimai ve iktisadî sahalardaki her türlü hususi teşebbüs, "muzaffer sosyalizm memleketi" olarak gösterilmek istenilen Sovyetler Birliğinde mevcut değildir.

Zaten, sovyet vatandaşının bütün hayatı kollektifleştirilmiştir. Onun bütün hareketleri parti organları tarafından kontrol altına alınmıştır ve bundan kurtulmasına da imkân yoktur. Zira her yerde — şehirde ve köyde — bütün hükûmet idareleri, sanayi müesseseleri, ordu, kolhoz ve saire, kontrol altında bulunmaktadır. Hatta hususî hayatında bile sovyet vatandaşı göz hapsinden kurtulamamaktadır. Her mahallenin parti organları, gerek üyelerinin, gerekse diğer vatandaşların hususî hayatlarını yakından takip etmek mecburiyetindedirler. Hangi vatandaş dinî ibadette bu-

lunuyor, ebeveynlerin çocukları üzerindeki tesirleri nedir, kimlerle görüşüyorlar, "eski menfur mazinin" aile içerisinde izi var mı yok mı? ... hülâsa her şey yakından takip edilmekte ve, bütün bu kontrol neticesinde, sosyal hastalıktan kurtulamayanlar temerküz kamplarını doldurmaktadır.

Bütün bu parti casusluk ve hafiyelik sistemine hâkim olan da hudutsuz salâhiyetleri haiz bulunan ve eski NKVD'nin yerini alan MGB (devlet emniyet bakanlığı) dır.

Bu idarenin sovyet vatandaşları üzerine saçtığı korku ve dehşeti, ancak sovyet rejimi altında yaşayanlar bilir. Her sovyet vatandaşı şuna inanmıştır ki, NKVD "her şeyi görür ve her şeyi bilir". Nitekim NKVD'nin merhametsiz ellerine düşenler, isticvap edilirlerken, yalnız kendilerinin bilmeleri lâzım gelen ve hususî hayatlarını alâkadar eden öyle mufassal malûmatla karşılaşmışlardır ki, hayretten dona kalmışlardır.

Bu malûmat, NKVD'nin bütün Sovyetler Birliğinde kurduğu istihbarat şebekesiyle, gönüllü veya zoraki muhbirleri tarafından toplanmaktadır. Sovyetler Birliğinde her beşinci vatandaşın şu veya bu şekilde muhbirlik ettiği iddiası boş değildir.

İşte bazı kimselerin ihtilâl ile yıkmak istedikleri Sovyetler Birliğinin umumi vaziyeti budur. Şunu da unutmamak lâzımdır ki, dinamik kuvveti hâlâ çok olan komünist istibdadı henüz tefessüh-

ten uzaktır. Yine unutmamalıdır ki, diktatörlükten henüz bıkılmadığı gibi, üstelik durmadan genişleyen sovyet emperyalizmi de, bir çok Rusların millî gururlarını okşamaktadır. Hatta, hâlâ ecnebi memleketlerinde yaşayan ve sovyet genişleme siyasetini tenkit eden Ruslar bile bu tenkidi, hakiki kanaatlerini izhar için değil, korkudan yapıyorlar: Moskova'nın "çizmeden yukarıya çıkmakla", yalnız yeni istilâ edilen araziyi kaybetmekle kalmayup bütün imparatorluğun çökmesini intaç ettirebileceklerinden endişe ediyorlar.

Binaenaleyh, Rusyanın tarihini, sovyet realitesini ve asırlarca dinî inkıyatla bütün rejimlerin korkunç ve tahammülsüz yükünü omuzlarında taşıyan, sabırlı ve mistik rus halkının haleti ruhiyesini göz önünde bulundurursak Rusyanın henüz ihtilâl ile hazır olmadığı neticesine varırız. Rus amele ve köylülerinin komünist istibdadını yıkmak için, balta, kazma ve küreğe sarılacakları günü çok beklemek lâzımdır.

Yalnız Sovyetler Birliğindeki gayri rus halkların ihtilâl dinamiğini, rus halkının komünizme karşı mücadelesini tahrik ve teşvik edebilir.

Bundan dolayı, en evvel, tarihi vak'alarla da sabit olduğu vechile, münakaşa kabul etmez istiklâl aşkı ile yanan ve menfaat birliğiyle yekdiğerlerine bağlı bulunan gayri rus halkların aralarında anlaşarak, bolşevizme karşı mücadelede müstereken hareket etmeleri lâzımdır.

Rus — Amerikan rekabeti

Yazan: T. Elekhoti

Genç, fakat fevkalâde dinamik Amerika Birleşik Devletlerinin, 19 ncı asrın ilk çeyreğine kadar, Rusya ile, hiç bir teması olmamıştı. İki Okyanus ile Avrupa ve Asya kıt'alarının ayırdıkları bu iki memleket arasında her hangi bir anlaşmazlık mevzu bahis olacağı akla bile gelemezdi.

Yeni ve müstakil bir devlet olmak iti-

barile, Amerika Birleşik Devletleri, mevcudiyetini idame ettirebilmek için, istiklâliyetinin ilk senelerini, kendi meşrutî temellerini takviyeye hasretmişti. Bunun için, Rusya hükûmeti, her hangi bir endişeye kapılmadan, 18 ve 19 ncı asırlar boyunca, Avrupada, Asyada ve bilhassa Uzak Şarkta kendi istilâcı siyasetini rahat rahat inkışaf ettire biliyordu.

Güya, Amerika Birleşik Devletleri, Rus çarının hakimiyetinin bir sembolü olarak, Amerika kıtasının şimalinde, 11.2 milyon kilometre karelik yeri işgal eden ve toprakaltı servetlerinin mebzeleni bulunduğu Alaska yarım adası üzerinde dalgalanan rus bayrağının mevcudiyetini tamamen unutmamıştı.

19 ncı asrın ilk çeyreğinde, Rusya imparatorluğu hükümeti, Alaskayı ve Alaskadan Şimali Amerikanın Büyük Okyanus sahilleri boyunca uzanan kara parçasını, rus köylüleri ile iskân etmeğe karar verdiğini Birleşik Devletler hükümetine bildirdi. İyi bir tesadüf eseri olarak o devirde Birleşik Devletler Hükümetinin başında, reisicumhurların beşincisi olan, meşhur James Monroe gibi büyük bir devlet adamı bulunuyordu. O, Rus maksatlarının mahiyetini çok çabuk kavradı ve haklı olarak endişeye düştü.

O zamanki savaş kudretli gayet zayıf olan Amerika Birleşik Devletleri, meselemin uzaklığını ve Rusya ile Amerikayı ayıran Okyanusun genişliğini nazarı itibara alarak, Birleşik Devletlerin muhtemel siyasetine de istikamet veren, Amerika Kongresindeki meşhur beyanatyile Rusyaya lâzım gelen cevabı verdi.

Reisicumhur bu beyanatında şöyle demişti: "Amerikalı olmayan her hangi bir devlet, her iki Amerikanın her hangi bir parçasında iskân teşebbüsüne geçecek olursa, Birleşik Devletlerin kat'i ve ısrarlı mukavemetiyle karşılaşacaktır".

Bu beyanat, Amerika siyasetinin temel oldu ve "Monroe nazariyesi" namı altında tarihe geçti. Bu nazariye, bilâhase, (Amerikan olmayan her hangi bir devletin, her iki Amerikadaki devletlerin işlerine müdahalesinin tamamen menedildiği) şeklinde tefsir edildi. (Sovyetler galiba buna ehemmiyet vermiyorlar.)

Rusya acı bir darbe yemişti. Fakat buna rağmen harp ilânına cesaret edemedi. Binlerce Rusya için, Alaskayı iskân fikrinden vazgeçmek ve az çok bir menfaat mukabilinde bu uzak arazi parçasını elden çıkarmaktan başka çare kalmıyordu.

Alaska hakkındaki müzakereler zaman zaman inkıtaat uğrayarak uzun seneler devam etti ve nihayet iki hükümet aralarında anlaşarak, Alaskanın Rusya tarafından Birleşik Devletlere satılması hususunda bir karara vardılar. Yanılmıyorsa 5 milyon dolara satılan bu yarım adayı, 1867 senesinde, Rusya resmen Birleşik Devletlere teslim etti.

Alaska meselesinin hâline ve Rusyanın Amerika kıtasından atılmasına rağmen, Birleşik Devletler, askeri kudretlerini arttırmak için büyük gayret sarfetmeye başladılar. Buna müvazi olarak ve hatta daha sür'atle Amerikan sanayisi, bir çok yeni icatlar sayesinde, durmadan inkişaf ediyordu. Bunun tabii neticesi olarak, Amerika, ticari muamelelerini genişletmek zarureti hissetti. Bu sebeple, Amerikalı iş adamlarının nazarı, Atlantik okyanusunun karşı sahilinde kudretli sanayiye sahip olan Avrupaya değil, fen ve sanayi bakımından çok geri olan, hudutsuz ticaret imkânlarıyla dolu geniş pazarlara sahip bulunan, adaları bol Büyük Okyanusa, ve daha uzaklara, ufuklarda bulunan Hindistan, Çin ve Japonyaya çevrildi.

Büyük Okyanusta, adalardan adalara geçmek suretiyle ilerleyen Amerikanın, Rusya ile karşılaşması için, daha çok mesafe katılması lâzım geliyordu.

Nihayet, Amerika Çin'e sokulmaya muvaffak oldu ve Çin pazarlarını kendi mallarıyla doldurdu.

Fakat XIX ncı asrın ortalarında, Çin'de ve Uzak Şarkta, ekonomik yayılmadan ziyade, siyasi hakimiyetini kurmak gayesini güden Rusyanın gittikçe artan tehditkâr siyaseti, Amerika Birleşik Devletlerinin nazarı dikkatini celbetmeye başladı. Rusyanın Çin ve Japonya üzerinde yaptığı devamlı tazyik tamamilen mütecaviz bir karakter taşıyordu. Bu da, onun müteaddit defalar Japonyadan arazi talebinde bulunmasından pek âlâ anlaşılıyordu.

Askerî kudreti henüz zayıf olan Amerika, bu Rus taleplerinden endişeye düştüğü halde, Rusyaya karşı koyacak vaziyette değildi. Çinde ve Uzak Şarkta serbest ticareti baltalayacak olan, Rus-

yanın ve diğer devletlerin bu gibi istilâcı siyasetlerini önlemek için, Amerikan hükûmeti müsait bir fırsat beklemek mecburiyetinde idi.

Nihayet bu fırsat zuhur etti. XIX ncı asrın ortalarında, Rusya boğazları ve İstanbulu ele geçirmek maksadıyla, Türkiye üzerinde tazyik yapmağa başladı. Bunun neticesinde İngiltere, Fransa, Prusya ve Türkiye aralarında ittifak aktederek, Rusyaya, tarihe "Kırım harbi" olarak geçen, harbi ilân ettiler.

Amerika bu fırsatı kaçırmadı ve Komodor Perri'nin kumandasındaki deniz heyeti seferiyesini teçhiz ve teslih ederek Uzak Şark sularına gönderdi. Amerikan filosunun Uzak Şark denizlerinde görünmesi şu maksadı istihdaf ediyordu: Japon arazisinde gözü olan Rusyaya karşı meydan okumak ve Uzak Şarkta mevcut olan statuko'nun muhafaza edilmesinde menfaatli bulunduğunu bütün dünyaya bildirmek.

Amerikan filosunun Uzak Şarkta görünmesi, aynı zamanda, dünyanın bu kısmındaki beynelmilel kuvvetler muvazenesini kökünden değiştiren büyük ve tarihi neticeler doğurdu.

Perri heyeti seferiyesinin Japonyaya uğraması, asırlardan beri derin uykuya dalan bu memleketi uyandırdı. Bir defa uyanınca da, bu çalışkan, kabiliyetli ve vatanperver halk o kadar dinamizm gösterdi ki, bütün dünyanın nazarı dikkatini kendi üzerinde topladı.

Baş döndürücü bir sür'atle, Avrupanın ve Amerikanın medeniyet ve tekniğini kavrayan ve benimseyen Japonya, 30 senelik kısa bir zaman içerisinde, büyük devletler arasında kendisine lâyık yeri işgal etti.

Şunu da ilâve etmek lâzımdır ki, muayyen bir plân dahilinde Çin ve Japonya istikametinde ilerleyen Amerikanın bu hareketi, diğer devletlerle hiç bir zaman her hangi bir diplomatik anlaşamamazlık husule getirmedi. Çünkü, Amerikan emperyalizmi hiç bir zaman başkalarına ait arazileri zaptetmek ve Okyanuslardaki diğer memleketlerin üzerinde siyasî nüfuz tesis etmek maksadını gütmüyordu.

Görülmemiş bir sür'atle gelişmiş bu-

lunan sanayisi ve yepyeni ticaret ve reklâm metotları sayesinde, Amerika, çok çabuk, Avrupa mallarının zararına olarak, Uzak Şark pazarlarını işgal etmeye başladı. Hissedilecek kadar kuvvetli ilk darbeyi Amerika, Çindeki rus ticaretine indirdi. Rusya, Çine, Kafkas petrolunu ihraç ediyordu. Amerika da oraya kendi petrolunu ithal etmeye başladı.

Çindeki petrol pazarını ele geçirmek için, Amerikalılar öyle bir metot icat ettiler ki, bütün dünya hayret ve hayranlık duydu. Onlar, petrol ile birlikte, Çinlilerin o zamana kadar görmedikleri, petrol lambalarını da ithal ettiler ve iki sene müddetle her petrol alıcısına, bedava olarak bir de gaz lambası verdiler. Tabiatıyla, Ruslar tarafından ithal edilen Kafkas petrolunu artık kimse almıyordu. Amerikalılar buna benzer usullerle, Çinin bütün pazarını da işgal etmeye muvaffak oldular.

Yukarıda da arzettiğim gibi, Amerikan emperyalizmi Çinin toprak bütünlüğünü tehdit etmiyordu, üstelik Amerikalıların ticarî muameleleri Çin hayat seviyesinin yükselmesine ve mali inkişafına da yardım ediyordu.

Şimali Amerikanın bu muvaffakiyetlerinden kışkırlanan Rusya hükûmeti, sözde menfaatlerini korumak için, siyasî tazyiklerde bulunmak ve yeni topraklar zaptetmek suretiyle, Çinde eski menfur metotlarına baş vurdu.

Şimali Amerika ile Rusya arasında açık rekabet işte bu andan itibaren başladı. Birleşik Devletler, Çar Rusyasının istilâcı siyasetine daha fazla lakayt kalamazdı.

Çin'de, kendi nüfuz bölgelerinde, Amerikan ticaretiyle rekabet edemeyecek vaziyete düşen Rusya, mezkûr bölgelerde himaye siyasetine baş vurarak, meselâ Manchuryada olduğu gibi, yavaş yavaş bu pazarları diğer devletlere kapamağa başladı.

Halbuki, Amerikan siyaseti Rus siyasetinin aksine olarak, Çinin tamamıyeti mülkiyesi ve ticarette "açık kapı" prensiplerini tazammun ediyordu.

Fakat Rusyanın bu yayılma siyaseti diplomatik protestolarla durdurulamadı.

Şarki-Çin demiryolunun inşası Port-Artur'un zaptı, Mançuryanın ilhaki ve saire hâdiseler büyük devletleri -Rusya ile harpten kaçınılmasını mümkün kılan yegâne çare olarak- Çinin, nüfuz bölgelerine taksimi düşüncesine sevketti.

Amerikanın Çini, siyasi ölümden nasıl kurtardığını bundan sonraki makalelerde

göreceğiz. Birleşik Devletler, Çinin nüfuz bölgelerine taksimini önlemek için, kendi an'anevi ekonomik emperyalizmden vazgeçmeye, Çinin ve umumiyetle Uzak Şarkın ve Büyük Okyanusun işlerine daha enerjik bir şekilde müdahaleye karar verdi.

Sovyetlerin Müslüman siyaseti

Yazan: A. Berd

Sovyetlerin "soğuk harp" te şimdiye kadar en zayıf bulundukları cephe Orta ve Yakın Şark'tır.

Filistin ihtilâfı esnasında Stalinin Izrail'i desteklemesi, Arap noktai nazarından Sovyet diplomasisine ağır bir darbe indirmiş, İran milli istiklâline ve toprak bütünlüğüne karşı yapılan açık tehditler ise, Sovyet Rusyanın "Müslüman halklarının hamisi" olduğu hakkındaki eski Sovyet masalının mahiyetini ortaya koymuştu.

Sovyetler bilâhare, Pâkistan ve Endonezya ihtilâflarında, Müslümanları destekleyerek kaybettikleri prestiji ihya etmeye çalıştırlarsa da Sovyet harici siyaseti, esas itibariyle, Müslüman aleyhdarı olarak kaldı.

Buna rağmen, sovyet propagandasına, hasil olan vaziyeti ıslah etmek ve Sovyetler Birliğini, eskiden olduğu gibi, Müslüman halklarının samimi hamisi olarak göstermek vazifesi yükletildi. Stalinin propagandacıları da, mücadelede her vasıta meşrudur, şeklindeki malûm prensiplerine uygun olarak ve hakikate benzeyen yalanlardan pervasız sahtekârlığa kadar bütün imkânlarını kullanarak işe koyuldular.

Bolşevikler, sulh bayrağı altında, Orta ve Yakın Şarkın Müslüman halkları arasında yalnız iç harbi körüklemekle kalmayıp, aynı zamanda bu halkları Garp memleketleri aleyhine "kurtuluş" harbine de teşvik ediyorlar.

Müslüman memleketlerinin sovyet metotlarını bilmemeleri bu nevi sovyet pro-

pagandasına müspet neticeler temin edebilirdi.

Sovyet prapagandacılarının en çok güvendikleri cihet, Sovyetler Birliğindeki Müslüman halklarının hakikî vaziyetlerini ve Stalinin Müslüman siyasetinden elde etmek istediği neticelerin haricte lâıkiyle bilinmemesi keyfiyetidir. Bunun için Stalinin haricteki Müslüman siyasetini bitaraf bir şekilde tahlil etmek faideden hali değildir, fikrindeyiz.

Sovyet propagandasının Müslüman Şarkta müessir olması için, bolşevikler, Sovyetler Birliğindeki Müslüman dünyasını bir vasıta olarak istismar ediyorlar. Sahneye Müftüler, Camiler, müslüman âlimler, müslüman artistler, müslüman kolhozcuları ve hatta dindar bir hoca veya hacının sarığını saran müslüman çekistler çıkarılıyor.

Bütün bu oyun ve propaganda, Stalinin haricteki beynelmilel sahadaki komünizm "genel hattı hareket" inden neşet eden dahili saiklerini bilmeyen kimseler üzerinde muayyen bir tesir icra edebilir.

Bu münasebetle, sovyet propagandasının meskût geçtiği iki yüzlü Stalin siyasetinin mahiyetini hatırlatmak zarureti vardır.

Hemen harbin hitamından sonra, Amerika ve İngiltere İrandaki işgal ordularını geri çektikleri halde, Sovyetler, harp biter bitmez müttefiklerin İranı tahliye edeceklerine dair üç devlet arasında yapılan anlaşmaya rağmen, müscilâh kuvvetlerini geriye almadılar.

Hatta yalnız ordularını Iranda bırakmakla iktifa etmediler, fakat aynı zamanda, müttefiklerle daha evvel yapılmış olan diğer bir anlaşmayı ve İranın hükümranlılık hakkını ihlâl ederek, İran dahilinde, sözde "demokratik Azerbaycan devleti" kurdular.

Malûm olduğu vecdile, Sovyetler, ancak Birleşmiş Milletler Kurulunun ultimatumundan sonra İranı terkettiler. Yine harp biter bitmez, Sovyetler, Türkiye'ye nota arkasından nota vererek, boğazların müstereken kontrolü ve hatta bu bölgede sovyet üslerinin ihdasını teklif ettiler. İş bununla da bitmedi: Sovyet matbuatı ile radyoları, Politbüro'nun emriyle, Kars, Trabzon, Ardahan ve saire gibi "rus topraklarının" Rusyaya iadesini talep etmeye başladılar.

İkinci dünya savaşının son dumani daha dağılmadan, Moskovanın emriyle, Yunanistanda, meşru Yunan hükûmetine karşı kanlı bir iç savaşı körüklendi. Dahası var: Sovyetler, peykleri Yugoslavyayı, Bulgaristanı ve Arnavutluğu, Yunan komünistlerine — kendi vatanlarına karşı yaptıkları mücadelede — açıkça asker ve silâh yardımı yapmağa mecbur ettiler.

Beyazı siyahtan tefrik etmesini bilen herkes için açık bir meseledir ki, Sovyetler Birliği bu hareketleriyle İranı, Türkiye'yi ve Yunanistanı harben veya "sulhen" sovyet peykleri sistemi içerisine ithal etmek gayesini takip etmiştir.

Stalinin Türk ve İran menfaatlerini nasıl "müdafaa etmek" istediğini yukarıda gördük. Arap memleketlerine ne verdiğini veya ne vermek istediğini görelim.

"Hakikî dost, karagün dostudur" derler. Filistin harbi bütün Araplar için kara bir gündü. Bu, bütün Arap memleketleri için hakikî millî bir dert idi. Arapların, bu derde deva bulmak için, dostlara ihtiyacı vardı. Bu esnada Stalin hükûmetinin durumu ne idi?

O devrin bütün sovyet matbuatı Arap aleyhdarı yazılarla dolu idi. Sovyet gazeteleri, köpürerek, Sovyetler Birliği halklarına ve bu meyanda Sovyet Doğusunun Müslüman halklarına, mütearrız-

ların Araplar olduklarını ispat etmeye çalışıyorlardı . . .

Halen, Araplar için yapılan sovyet propagandasında, artık bundan bahsedilmiyor. Sovyetler arap halklarının zayıf hafızalı olduklarını ümit ediyorlar. Buna mukabil, şimdi çok revaçta olan mevzu, Anglo-Amerikanların Arapları Sovyetlere karşı harbe nasıl teşvik ettikleri ve bu hâdisenin Araplarda ne büyük bir infial uyandırdığı hikâyesidir.

Sovyet propagandası daha uzağa gidecek, Araplardan, Kore komünistlerinin harbini, "Asya ve Afrika halklarının Anglo-Amerikanlara karşı hürriyet harbi" olarak benimsemelerini talep ediyor.

Sovyetlerin bu "marksist" dilini, normal insanların normal dillerine tercüme edince bunun ifade ettiği mana şu oluyor: 1) Arap dünyası komünist bayrağı altında toplanmalıdır, 2) ve bu komünist bayrağı altında toplandıktan sonra da, Araplar, elde silâh, Moskovanın emrinde, Garbe karşı savaşmalıdır.

İşte o zaman Araplar, Stalin-vari "hürriyet ve istiklâl" i görürler. Nedir, bu Stalin-vari hürriyet ve istiklâl? Stalin-vari hürriyet ve istiklâl, Stalinin Sovyetler Birliğindeki Müslümanları "müstefit" kıldığı şu parlak neticelerdir:

1 - Sovyetler Birliğindeki din hadimlerinin yüzde doksan dokuzu NKVD tarafından imha edilmiştir.

2 - Sovyetler Birliğindeki bütün dinî mektepler kapatılmış öğretmenleri sürgün edilmiş veya öldürülmüştür.

3 - Sovyetler Birliğindeki bütün Camiler kapatılmıştır.

4 - Hacıların Mekkeye seyahatleri yasak edilmiştir.

5 - Sünnet yasak edilmiştir.

6 - Mevlüd, Şeker Bayramı, Kurban bayramı, Oruç, Namaz yasak edilmiştir.

7 - Kur'anı Kerimi okumak ve hatta Kur'an bulundurmak yasak edilmiştir.

8 - İnsan haklarından neş'et eden bütün hürriyetler bolşevik ihtilâlinin ilk gününden beri toptan tasfiye edilmiştir.

Sovyetler şöyle itiraz edebilirler: — Bizde din hürriyeti vardır, bizde Müfti bile var. Biz Camilerin açılmasına bile müsaade ediyoruz . . . ve saire . . .

Evet, doğrudur, harp esnasında, 1941 yılında, Stalin, bütün hadimlerini imha ettiği dinin serebstisine lüzum gördü. Fakat bu hareketini dahi bir şarta bağladı: Müslüman dini haricteki Müslüman memlekellerindeki emelleri için Staline yardım edecektir. İşte, şimdi Staline yardım eden ve Müfti adını alarak, Stalinin propaganda vesaikine Sovyet Müslümanları namına imzalar atan bu zavallıdır.

Fakat neden imzalıyorlar, diyeceksiniz? Çünkü sovyet propaganda vesaikini imzalamaktan içtinap eden kimselerin hali malumdur — ya kurşuna dizilmek veya talihi varsa müebbeten temerküz kampına yerleşmek.

Aynı hal, son zamanlarda sovyet matbuatında, Moskova ve Bakü radyolarında beyanat ve hitabelerde bulunan diğer bütün müslüman ilim adamları — profesörler, edipler, doktorlar için de vardır.

Bunlar parti komitelerine davet edilir ve kendilerine — türkçe arapça, farsça yazılmış hazır hitabeler ve beyanatlar verilerek bunların okunması teklif olunur. Sovyetler Birliğinde, Stalinin en koyu düşmanı dahi — tabii sağ kalmak istiyorsa — parti komitesinin kendisine verdiği vazifeyi reddedemez. Bundan başka, mesele radyoda konuştuğu zaman en mükemmel bir artist gibi hareket ederek, dinleyiciler üzerinde tesir yapabilecek bir şekilde, rolünü tam bir kanaatle ifa etmelidir. Aksi taktirde hali haraptır.

Stalin Müslüman dinini ve ona bağlı olan her şeyi imha etmeye çalışırken, Müslüman sovyet münevverleri muhittinde uyanan her türlü kurtuluş ve hürriyet temayüllerini de daha başlangıçta kökünden yok etmektedir.

Müslüman münevverlerin, — iç harp esnasında beyaz rus generallerine karşı — bolşevikler destekleyen zümresi dahi Stalinin ilimadını kazanamamıştı; çünkü bu münevverler kendi millî menfaatlerini, Politbüro'nun tayin ettiği komünist menfaatlerine feda etmek istemiyordu.

Bundan dolayı, Stalin 1936-38 seneğinde, bütün Müslüman cumhuriyetlerinde cezri tasfiyelere tevessül etti. Özbekistanda, Türkmenistanda, Kazahistanda, Kırgızistanda, Tacikistanda, Azerbaycan-

da, Şimali Kafkasyada, istisnasız bütün hükümet azaları ve parti ileri gelenleri tevkif edilerek kurşuna dizilmiş veya sürgün edilmiştir. Hepsine de toptan isnat edilen cürüm "burjuva nasyonalizmi" idi. Yani, bu cumhuriyetlerin hükümetleri, temsil ettikleri memleketleri Sovyetler Birliğinden ayırmak arzusuyla itham ediliyorlardı. Halbuki, ondan daha bir sene evvel, "Stalin anayasası" namı verilen bir kanun kabul olunmuş ve bu kanunun 17 nci maddesinde, her cumhuriyetin Sovyetler Birliğinden ayrılma hakkı, tantanalı bir surette tanınmıştı.

Fakat herkesçe malumdur ki, bu Müslüman memleketlerinin millî hükümlerlikleri bir hayalden ibarettir. Bu cumhuriyetlerde en salâhiyetdar devlet organı olan NKVD — mecburen ve istisnasız olarak — doğrudan doğruya Moskova'dan tayin edilen çekistler'in idaresindedir. Millî hükümetlerin başında şeklen Müslümanlar bulunuyorlarsa da, onların muavinleri, yani hakiki hâkimler, Moskova'dan tayin ettiği rus memurlarıdır.

Sovyetler Birliğini teşkil eden cumhuriyetlerin üçte biri "müttefik" Müslüman cumhuriyetlerinden ibaret bulunduğu halde, bu Müslüman cumhuriyetleri temsilcilerinin, Sovyetler Birliğinin iç veya dış siyasetinde zerre kadar tesirleri ve söz hakları yoktur. Sovyetler Birliğinin 34 yıllık mevcudiyeti esnasında, Sovyet hükümeti azaları arasında bir tek Müslüman görülmemiştir. Politbüro'nun, Orgbüro'nun, komünist partisi merkez komitesi sekreterliğinin bütün mevcudiyetleri müddetince, bu teşkilâtlarda bir tek müslüman yer almamıştır. Halbuki diğer milletlerin Ukraynalıların, Polonyalıların, Gürcülerin, Ermenilerin, Yahudilerin, Baltik memleketlerinin, orada bir çok mümessilleri bulunmuştur ve bulunmaktadır.

Müslüman komünist, Staline karşı sadakat gösterse dahi, Sovyet ehramının zirvesine ulaşamamıştır ve ulaşamaz. Bunun bir tek sebebi vardır: Stalin Müslüman milletlerinin komünistlerine dahi ilimat edemiyor.

Stalin siyasetinin vahsiyane Müslüman aleyhdarı mahiyeti, ikinci dünya savaşı esnasında bütün çıplaklığıyla kendisini

göstermiştir. Milli hürriyet ve istiklallerine bağlı bulunmaktan başka kaba-hatleri olmayan Müslüman halklarından Çeçen-İnguşlar, Karaçay-Balkarlar, ve Kırım Türkleri, 1944 yılında, toptan imha edilmişlerdir.

Artık sovyet coğrafya kitaplarında ve Sovyetler Birliğinin etnografik haritalarında, bu halkların kūrrelarz üzerinde yaşamış bulunduklarına dair bir iz dahi göremezsiniz.

Bu halklar nerededir ve akıbetleri nedir? Sovyet hükûmeti ancak 25 Haziran 1946 yılında, bu halkların teşkil ettikleri "muhtar cumhuriyetlerin" tasfiye, halklarının da sürgün edildiklerini ilân etti. Fakat, bu halkların mühim bir kısmının yerlerinde imha edildiklerine, geriye kalan kısmının ise Sibiryaya sürüldüğüne dair sarîh malûmat mevcuttur.

Bu zavallı halkların başına gelen kor-

kunç felâketin sebebi nedir? Bunun bir tek sebebi vardır: bu halklar kızıl Moskovanın sömürgeci idaresi altında ezilmek istemiyorlardı.

Malûmdur ki, aynı ikinci dünya savaşı esnasında ve ondan sonra, Asyanın ve Şarkın bir çok Müslüman memleketleri, Birleşmiş Milletler Kurulunun ve Şimali Amerikanın desteği neticesinde, milli istiklallerini elde ettiler. Şu halde, Stalin neden "kendi" Müslümanlarını, o esnada, hürriyet ve istiklâl arzularından dolayı öbür dünyaya ve Sibiryaya gönderdi? Neden Stalin "bütün dünya milletleri üzerinde komünist hakimiyeti hürriyeti" nden başka hürriyet tanımak istemiyor?

Stalin propagandacılarının ve Stalin uşaklarının Müslüman memleketlerinde methedüp bitiremedikleri "hürriyet" işte bundan ibarettir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KURULUNDA

Kafkasyadaki katliâmlara dair hararetili münakaşalar

İngiliz temsilcisinin mazlûm Çeçen-İnguş ve Kırım halkları lehindeki parlak müdahalesi

Yazan: A. Kantemir

Sovyet hükûmeti, namütenahi cinayetlerinin hesabını, dünya efkârı umumiyesi ve beynelmîlel mahkeme karşısında ergeç verecektir. Bu cinayetlerin, eşine dünya tarihinde raslanmamış en korkunç nümunesi Kafkasyadaki Çeçen-İnguş cumhuriyetiyle Kırım muhtar eyaletlerinin tasfiyesidir.

Mesele sadece bu cumhuriyetlerin bir nizam olarak ortadan kalkmalarında değil, fakat halklarının kısmen yerlerinde toptan katledilerek, geriye kalan kısmının ise Sibiry tundralarına ve Orta Asyanın sonsuz çöllerine sürülmeleridir.

Otuzdört yıl evvel Çarların tahtına tevarüs eden bir avuç zalim müteassıp tarafından kurulan rejimin, beşeriyet tarihinde işitilmemiş cinayetler ve vahşetler

ika etmesi karşısında duyulan nefret ve infial, gîtgede daha şiddetli bir hal almaktadır.

Tecrübe şunu göstermiştir ki, dünya hükümrânlığı fikriyle meşbu bulunan Sovyet hükûmeti, milletlerarası teşriki mesâiye muktedir değildir. Bu hükûmet, altına imza koyduğu bütün beynelmîlel anlaşmaları sistematik bir surette ihlâl ediyor; bütün hür memleketlerde, satın aldığı ajanlar vasıtasıyla, halkı isyana ve sabotajlara teşvik ederek "soğuk harb"i yürütüyor; Korede ve diğer memleketlerde, silâh ve para ile, "sıcak harb"i alevlendiriyor, ve nihayet, utanmaz bir şekilde, Birleşmiş Milletler Kurulunu propagandası için bir kürsü ve aynı za-

manda bir obstrüksiyon vasıtası olarak kullanıyor.

Biz burada, sovyet diplomatlarının tarzı hareketlerine karakteristik bir misal teşkil eden ve ayrıca Kafkasyalıları için bilhassa merakı mucip olan bir hâdisi üzerinde duracağız.

Birleşmiş Milletler Kurulu Ekonomik ve Sosyal Komisyonunun 10 Ağustos tarihinde, Şili delegesi Santa Kruz'un başkanlığında yaptığı toplantıda, Orta Doğu Afrikadaki ekonomik durum müzakere ediliyordu. İlk sözü alanlardan Çekoslovakya delegesi Tauber, Fransa, Amerika ve İngiltereyi "Sovyet Rusya'daki ve Halk cumhuriyetlerindeki içi durumunu tenkit etmek suretiyle, bu memleketleri gözden düşürmek arzusunı beslemek" ile ithametti.

Çekoslovak delegesi, memleketinde iş kampları bulunduğunu inkâr etmediğini ve hükümetinin de bunu hiç bir zaman gizlemediğini söyledi ve bu kampların "halkın iradesi hilâfına olarak kapitalist rejimini ihya etmek isteyen kimseler" için kurulduğunu ilâve etti.

Bu kısa sayarı hayret izahatından sonra, Çekoslovak delegesi "emperyalistlere" karşı çene taarruzuna geçti ve bir hayli uzayan nutkunda, bu "emperyalistlerin" Orta Doğudaki gerilik ve fakirlikten mes'ul olduklarını ve bu bölgeyi petrolünü emmek ve "istilâci emellerini tahakkuk ettirmek" için istismar ettiklerini söyledi. Uç kıt'anın kavşagında bulunan Orta Şark kendilerine (yani bu "emperyalistlere") stratejik bir üs olarak lüzummuş ve maksatları buradan "Kafkasyanın zengin petrol madenlerine yaklaşmakmış" ve saire...

Bundan sonra, Sovyet delegesi Arkadyev söz alarak aynı ruhta bir demagoji ile "yardım bahanesiyle halkları istismar eden" Anglo-Saksonları itham etti.

Britanya delegesi, Sovyet delegesinin Afrika ve Orta Doğu meseleleriyle alakası olmayan mevzulara temas ettiğine işaret etti. Başkan hatiplere, mevzu yaklaşmalarını hatırlattı.

Nutkuna devam eden Arkadyev, "Sovyetler Birliğinin Yakın Doğuya nüfuzu çalıştığını" ima eden Amerikan delegesine doğru dönerek: "Sovyetler Birliği-

nin sulhperverane siyasetinin başlıca hususiyeti büyük ve küçük devletlerin ve bu meyanda Orta Doğu ve Afrika memleketlerinin hükümlanlık haklarına hürmettir" dedi ve adeta kışkanc bir eda ile, Amerikayı Suudi Arabistana sermaye yatırmakla itham etti.

Bunu müteakip te, Amerikan delegesinin "Sovyetler Birliğinde mecburi hizmet bulunduğu" hakkındaki "yalancı" ithamlarını protesto etti.

Arsız ve yüzüstü rıya...

"Batı Avrupa halkının bu kadar açık bir iftiraya inana bileceğini düşünmek hakikaten güçtür!"

Bu sözleri yüzü asla kızarmadan söyleyen Sovyet delegesi bilmukabele Şimalî Amerikada insanların zorla çalıştırıldıklarını iddia etmekten de çekinmedi.

Sovyet delegesi, nihayet sözü Orta Doğudaki ve Afrikadaki ekonomik duruma intikal ettirerek kısaca şu "izahatı" verdi: "Emperyalist devletler bu memleketlere iştıyak ve tamahla bakıyorlar ve onları Sovyetler Birliğine ve Halk cumhuriyetleri memleketlerine karşı hazırladıkları harpte bir âlet olarak kullanmak istiyorlar..."

Bundan sonra söz alan İngiliz delegesi Mr. Corlay Smith: "Komisyonun mesaisini sabote etmek ve onu eskâri umumiye'nin gözünden düşürmek maksadıyla söylenen siyasî propaganda nutukları, müzakere ve münakaşaları esas mevzudan ayırdı" dedi. Buna rağmen, Sovyet imparatorluğunun, Orta Doğuya komşu bulunan bir bölgesindeki ahâlden bahsetmek istediğine işaret etti.

İngiliz delegesi, çar rejiminin sukutundan sonra, Sovyetler Birliğinin bu bölgedeki ahaliyi ve bilhassa küçük Müslüman memleketlerini, bir taraftan istiklâl vaifleri diğer taraftan ise silâh gücüyle tahakkümü altına nasıl aldığını hatırlattı ve bu memleketterdeki hakiki istiklâlin en zâlim bir şekilde yok edildiğini ilâve etti.

Mr. Corlay Smith, Çeçen-İnguş cumhuriyetinin tasfiyesine dair Sovyet hükûmeti tarafından çıkarılan kararname üzerine dikkatli celbetti ve bu kararnamenin metnini bütün delegelere dağıttı.

25 Haziran 1946 yılında, Kremlinde im-

zalanan ve resmi bir vesika olan bu kararname, sözde "hür ve müstakil" cumhuriyetlerden birisinin — sakinlerinin Alman ordularına yardım ettiği bahane-siyle — nasıl tasfiye edildiğini göstermektedir.

Sayani dikkattir ki, ahalinin yalnız hi-yanetle itham edilen kısmı değil, fakat bütün halk cezalandırılmış ve Sovyetler Birliğinin uzak bölgelerindeki mecburi iş kamplarını dolduran milyonlarca kö-lenin sayısını kabartmak üzere, sürgün edilmiştir.

Sovyet temsilcisi, nutkunda, bu küçük sömürge halklarının hayatlarını mesut ve müstakil olarak tasvir etmektedir. Eğer bu doğru ise, bu halklar neden Sovyetler Birliğine hiyanet ederek nazilere iltihaka kalktılar? Eğer bu halklar hakikaten hür ve muhtar cumhuriyete malik idiseler, nasıl oluyor da Sovyet hükümeti bir tek kalem darbesiyle on-ları tasfiye edebiliyor?

Kendisine söz verilen Sovyet temsilci-si Arkadyev, İngiliz temsilcisinin "Çe-çen-İnguş muhtar cumhuriyetinin ilgası ve Kırım muhtar eyaletinin Kırım vilâ-yeti haline getirilmesi hakkında, Sovyet-ler Birliği Yüksek Konseyi divanı tara-fından kabul olunan kararnameyi tekrar ortaya atmak suretiyle, eskâr umumi-yeyi yeniden aldatmağa teşebbüs etti-ğini" söyledi ve sözlerine şöyle devam etti: "Sovyet temsilcileri Birleşmiş Mil-letler Kurulunun bundan evvelki toplan-tılarında, Çeçen-İnguş muhtar cumhuri-yetinin ilgası sebeplerini izah ettiler. Memleketin hayat memat mücadelesi yaptığı bir sırada kendisine hiyanet eden kimseleri cezalandırmayacak bir tek hü-kûmet tasavvur olunamaz", ve Sovyet delegesi, nutkunu, Sovyet propaganda-sının İngiliz mevzuunda temcit pilâvı olan şu sözleriyle bitirdi: "Birinci dünya savaşı esnasında İrlandalılardan müte-şekkil bir grupun, Almanlarla münase-betinden dolayı, kurşuna dizildiğini, ik-inci dünya savaşında Alman radyosun-da spikerlik eden Lord Haw-Haw'n da aynı akıbete uğradığını İngiliz delegesi galiba unutmuş olacak".

Yoldaş Arkadyev'in yardımına Polon-ya delegesi Katsa-Suhi koşuyor ve "In-

giliz temsilcisinin, Çeçen-İnguş cumhuri-yetinin tasfiyesi ve Kırım cumhuriyeti-nin Kırım vilâyeti haline getirilmesi hak-kindaki kararnameyi tekrar ortaya attı-ğına hiç te hayret etmediğini" söylüyor. Onu hayrette bırakan yegâne cihet mü-zakerelerin çok derin mevzulara sürük-lenmek istenmesidir.

Polonya delegesi sözlerine şöyle de-vam ediyor: "Tasfiye edilen cumhuriyet-ler uzun müddet Sovyetler Birliğinin bir kısmını teşkil etmişlerdir. Onların statü-sünde yapılan değişikliklerin sebepleri Birleşmiş Milletler Kurulunun bundan evvelki müzakereleri esnasında izah olundu.

Katsa-Suhi'ye, göre İngiliz temsilcisi, "halk cumhuriyetleri" temsilcilerinin kendisine sordukları suallere cevap ver-mekten kaçınarak, gündemle hiç bir alâ-kası olmayan mevzularda "iftiracı itham-lara" baş vurmaya tercih ediyor.

Amerikan temsilcisi Mr. Lubin, Polon-ya temsilcisi tarafından kullanılan "ifti-racı" istilahını sahibine ve onunla bera-ber Sovyetler Birliği ve Çekoslovak tem-silcilerine iade ettiğini, zira iftiracı ve yalancı ithamları diğer devletlerin dele-gelerine bizzat onların isnat ettiklerini söylüyor.

Amerikan temsilcisi bundan sonra şu izahatı veriyor: Bu tarihi bir hakikattir ki, Sovyetler Birliği gibi totaliter hükû-metler, kendi kabahatlerini ve hezimet-lerini gizlemek için, daima başka mem-leketlere hakaret etmeye kalkarlar. On-lar "İzvestiya" ve "Pravda" gazetelerine propaganda mevzuu vermek için, Orta Doğuda kapitalistlerin yarattıkları facia-lar hakkında masallar uydururlar. Bunun acaba sebebi nedir? Komünistlerin muh-temel taarruzlarını önlemek maksadıyla teşkil olunan Atlantik Paketi karşısında Kremlinin duyduğu endişe mi? Yoksa Batı Avrupa memleketlerinin Marşal plânı sayesinde kendi ekonomilerini is-lah etmelerini? Yoksa Yugoslavyanın sovyet boyundurugundan kurtulması mı? Yoksa Koredeki tecavüzün akamete uğraması mı?

Sovyetler Birliğinin ve sözüm ona "Halk Demokrasileri" nin perişan halle-

rini ispat eden bir çok sebepler mevcuttur.

Netice olarak, Amerikan temsilcisi şunları ilâve ediyor: Sovyetler Birliği, Çekoslovakya ve Polonya temsilcisi amerikan siyasetini şeytanî bir siyaset olarak göstermek istiyorlar. Fakat bu memleketlerden yüz binlerce insanın, Amerikaya ve Batı Avrupa memleketlerine kaçmak için yaptıkları teşebbüsler, "Halk Demokrasileri" nin "bize burada delegeleri tarafından tasvir edilen cennet olmaktan çok uzak bulunduğunu, bütün istatistiklerden daha vaciz bir suretle ispat etmektedir".

Mr. Lubin sözlerini şöyle bitiriyor: "Hakikatı duman perdesiyle kapamak istiyorlar, fakat zaman bu dumanı dağıtacak ve dünya Sovyetler Birliğiyle diğer Halk Demokrasilerindeki hakiki vaziyeti görecektir".

Amerikan delegesinden sonra yeniden söz alan İngiliz delegesi Mr. Corley Smith "Sovyet hükümeti tarafından Çeçen-İnguş ve Kırım muhtar cumhuriyetlerine karşı işlenen görülmemiş cinayeti" burada bir defa daha hatırlattığından dolayı af dilemek niyetinde olmadığını söyledi ve netice olarak şöyle dedi:

Eğer, meselâ, Britanya hükümeti, sabık Çeçen-İnguş cumhuriyeti ahalisinin —sakinlerinden bir kısmının yaptığı kabahat yüzünden — sürgün edildiği gibi, Basutoland ahasilini toptan Şimal Kutbuna sürgün etseydi, buradaki delege-

lerden bir çoğu ve bilhassa Sovyetler Birliği temsilcileri, muhakkak ki meselelerin tetkiki için bir komisyon teşkilini talep ederlerdi".

Birleşmiş Milletler Kurulunun ekonomik ve sosyal komisyonunda, Çeçen-İnguş ve Kırım cumhuriyetlerinin tasfiyeleri hakkında yapılan münakaşalar bununla bitti.

Sovyet delegelerinin izahları vicdansızlığın ve hayasız bir rıyanın en vaciz nümuneleridir.

Bir kaç İrlandalının veya Haw-Haw'ın tecziyelerini misal olarak göstermeleri, tarihte görülmemiş Sovyet cinayetinin korkunç ve vahşi mahiyetini tahfif edemez. İrlanda halkı imha edilmemiştir. O, memleketinde yaşıyor ve inkişaf ediyor. Fakat Kafkasyada binlerce seneden beri yaşayan Çeçen halkı nerededir? Karaçay-Balkarlar, Kırım Türkleri, Kalmıklar ve Volga boyundaki Alman cumhuriyeti ahalisi ne oldu? Bir tek insanı veya bir grup insanı cezalandırmak mümkündür. Fakat bir tek insanın kabahati yüzünden bütün aileyi, akrabaları ve tanıdıkları cezalandırmak mümkün mü?

Bir grup insanın hareketi dolayısıyla, bütün bir milleti yer yüzünden silmek mümkün mü?

Bu ancak bir yerde mümkündür: "Halkların en duhiyane ve en âlicenap atası"nın, vahşi bir hayvan gibi, kendi çocuklarını yediği Sovyetler Birliğinde.

Cenevre - Eylül ... A. Kantemir

İran ve Mısır dönüm noktalarında

Yazan: S. Turgan

Moskovanın baş döndürücü propaganda ve dünya hakimiyeti yolundaki gayretleri, dünyayı — müteakıl münasebetleri gitgide gerginleşen — iki muhasım cepheye ayırdı. Bu gerginliğin en canlı misalini, Kremlin tarafından hazırlanan ve Kore halkı üzerine ölüm ve sefalet saçan bugünkü kanlı Kore harbidir.

Masum insan kanının sel gibi aktığı, iktisadiyatların yıkıldığı ve sefaletle acılığın hüküm sürdüğü yerlerde bolşevikler kendilerini suda balık gibi hissederler. Zira bolşevizm harpte doğmuş ve harpte yaşamaktadır. Bunun için, bütün dünyada sulhun koruyucusu kisvesine bürünen Moskova, hakikatte "dünya ihtilâlini" tahakkuk ettirmek için hiç bir

vasıta ve çareden tiksınmemekte ve dünyanın dört bucağında kargasılığı ve hırsları tahrik etmektedir.

Bu bakımdan, son zamanlarda Yakın Şarkta vukubulan hâdiseler, tabiatıyla Moskovanın gayelerine uygun bir vaziyet ihdas etmekte ve komünist propagandası, bu hâdiselerin mahiyetini tamamen tahrif ederek, bu bölgeyi ikinci bir Kore haline sokmaya çalışmaktadır.

Malûm olduğu vechile, İran hükûmeti petrol madenlerini devletleştirmiş ve Anglo-Iran petrol kumpanyasıyla yarım asırdan beri mevcut bulunan anlaşmayı temdit etmek istememiştir.

Bu hâdiseler üzerine Tahran ile Londra arasındaki münasebat gergin bir sahaya girmiştir. Bütün İranda İngiliz aleyhdarı nümayişler yapılıyor ve halkın hemen bütün zümreleri bu nümayişlere iştirak ediyorlardı.

Bu hâdiselere, Moskovanın emrinde bulunan İranda komünist "Tudeh" partisi, bambaşka bir mana ve istikamet vermeye çalışmaktadır.

Bundan bir sene kadar evvel, İran-Sovyet ticaret anlaşmasının imzalandığı bir sırada, Sovyet elçisi Sadçikov'un ısrarı üzerine hapisten çıkarılan "Tudeh" partisi liderlerinin bugün serbest bulunmaları bu partinin faaliyetini bir hayli kolaylaştırmaktadır.

Mezkûr ticaret anlaşması, komünist propagandasına, İran kapılarını ardına kadar açmıştır. Bundan başka, emelleri Sovyet maksatlarından ayrı görünen İran ruhânîlerinin başkanı, A. Kâşani'nin aldığı vaziyet de Moskovanın ekmeğine yağ sürmekte ve bütün bunlar İranda halî henüz görünmeyen ağır bir buhran ihdas etmektedir.

İran başbakanı Dr. Musaddık zuhur eden ihtilâfta barışı güçleştiren bir vaziyet almıştır. Başkan Truman'ın hususî elçisi Mr. Harrimann'ın ve Birleşmiş Milletlerin tavassutları da hiç bir netice vermemiştir.

İran halkının, memleketinin sahibi bulunduğu ve petrole ile diğer servetlerini istediği gibi kullanabileceği hakikatini hiç kimse inkâr edemez. Şu kadar var ki, dünyanın bugünkü vaziyet ve şeraiti içerisinde, Britanya ve İran hü-

kûmetleri arasında çıkan ihtilâf beynelmîl bir mahiyet kesbetmiştir.

Harp zamanında petrol, kat'i bir rol oynamaktadır. Bundan dolayıdır ki, Cenubî İran petroleri hakkında verilecek şu veya bu karar dünya sülhünü ve bilhassa bizzat İran milletinin mukadderatını da yakından alakadar eder.

Birleşmiş Milletler Kurulunun ve hür dünya devletlerinin arzuları sadece ihtilâf halinde bulunan iki tarafı uzlaştıracak bir formül bulmaktan ibaret olmayup dünya sülhünü temin edebilecek bir vaziyet ihdas etmektir. Aksi takdirde hür milletlerle beraber Asya ve Avrupa'nın büyük medeniyetleri de çağdaş barbarların kurbanı olur.

İran milleti mukadderatını tayin edecek bir dönüm noktasına gelmiştir. Umîd etmek lâzımdır ki, bu ağır zamanda, parlak tarihinin müessisi bulunduğu hikmet ve cesareti ona ilham kaynağı olur.

Beynemîl vaziyetin bu gergin anında nazarlar başka bir ihtilâfa daha çevrilmiştir. Burada da muhalif taraflardan birini İngiltere, diğerini ise, 1936 yılında onunla imzaladığı anlaşmayı fesheden Mısır hükûmeti teşkil etmektedirler.

Kahire hükûmeti, Süveyş kanalı bölgesindeki İngiliz garnizonunun geriye alınmasını ve Sudan'ın Kral Faruğun hükûmdarlığına girmesini istemektedir.

Britanya hükûmeti ise, 1936 yılında imzalanan anlaşmayı muteber saymakta, fakat onun gözden geçirilmesini de reddetmemektedir. Süveyş kanalındaki kıt'alarını geri almak meselesine gelince, buna razı olmamakta ve bu hareketini de yalnız Britanya noktai nazarından değil, fakat aynı zamanda Yakın Doğunun muhtemel bir taarruza karşı korunması bakımından da haklı bulmaktadır.

Bu ihtilâfta iki prensip karşılaşmıştır: bir taraftan tam hükûmranlığı talep eden Mısırın hakkı -diğer tarafta da, Şarka doğru baskı yapmağa başlayan Sovyet emperyalizminin muhtemel taarruzu karşısında Akdeniz havzasını korumak endişesinden mütevellit beynelmîl mahiyetteki zaruretiler.

Mısırdaki İngiliz aleyhdarı büyük nümayişler yapılmaktadır ve bunlarda Fili-

stin harbinden kalma bazı acı ve infialin izlerini görmek mümkündür.

Söylemeye lüzum var mıdır ki, bu nümayişleri ve onları tevlit eden gergin vaziyeti, beşinci kolları ve sokaklarda açık propaganda yapan ajanları vasıtasıyla, Moskova büsbütün körüklemekte ve Filistin hadiselerinin bütün mesuliyetini başkalarına yüklemeye çalışarak Süveyş kanalının anahtarlarını eline geçirecek fırsatı gözletmektedir.

Mısır da, İran gibi, dönüm noktasına gelmiş bulunuyor. Nahas Paşa hükümetinin şu veya bu kararı yalnız Mısırın vaziyetini değil, fakat aynı zamanda halkların katili ve İslamiyetin amansız düşmanı olan "Generalismus" Stalinin göz diktiği bütün Doğu Müslüman dünyasının vaziyetini de ıslah veya güçleştirebilir.

Doğu memleketlerinin bir çoğunda olduğu gibi, İran ve Mısırdaki acil hal çareleri bekleyen dahili, sosyal meseleler mevcuttur. Bolşevik propagandası bu vaziyeti istismar etmektedir.

Fakat öyle görünüyor ki, mezkûr iki memleketin hükümetleri bu meselelerin ve bilhassa toprak meselesinin halli işini ciddiyetle ele almışlardır. Bu münasebetle, bundan bir kaç ay evvel, kendi arazilerinden halk lehine feragat ederek, memleketin bütün büyük arazi sahiplerini aynı şekilde harekete davet eden İran Şehinşahının gösterdiği misali hatırlamak kâfidir.

İran veya Mısır köylüsünün bugünkü ağır vaziyetini görmemzelikten çok uzagız. Fakat "kolhoz" köylüsünün daha iyi yaşadığını ve Sovyet reçetesinin doğu emekçilerini kurtara bileceğini düşünmek şüphesiz büyük bir saadillik olur.

Sabık "kolhoz" işçilerinden olan ve Mısırdaki yaşayan bir muhacir, en fakir fellâhın bile "kolhoz" mujiğinden daha iyi bir vaziyette bulunduğunu bildiriyor ve "fellâh hiç olmazsa hürdür" diyor.

Bütün belâ sundan ileri gelmektedir ki, hakiki vaziyeti bilmeyen halk kitleleri, "sovyet cenneti" hakkında yayımlanan yalancı ve riyakâr propaganda ile besleniyorlar. Dünyayı iki bloka ayıran "demir perde" den beklenen pratik netice de zaten bundan ibarettir.

Sovyetler, Doğu memleketlerindeki dahili ve harici güçlükleri, kendi menfaatleri lehine istismar etmek istiyorlar. Müslüman memleketlerini, sulhu ve emniyeti tehdit eden tehlikeyi bunda aramak lazımdır.

Yakın Doğuda vaziyet hergün daha fazla gerginleşmektedir. Diplomatik makine her yerde bütün hızıyla çalışıyor. Taraflardan biri ihtilâfların tasfiyesi çarelerini ararken, diğeri, aksine olarak, ateşi körüklemek suretiyle, bu ihtilâfları dünya çapında bir yangına çevirmeye çalışıyor.

Bu çetin mücadelede, güç meselelerinin halli ve yer yüzünde sulhün muhafazası için Tanrının insanlara verdiği akıl ve idrakin galebesine inanıyoruz.

Stalingrattan Berline

Yazan: R. Traho

Çalışma şeraitinin ağırlığından bitkin bir hale gelmiş ve tethişten yılmış, Sovyet "cennet" inin vatandaşları, işçi ve köylüler, senelerdenberi, onları kurtaracak ve hürriyete kavuşturacak harbi bekliyorlardı.

Harbe kim başlayacak, kim ve nereden gelecek, onları kat'iyen alâkadar etmiyordu.

Senelerdenberi bekledikleri o gün, nihayet, geldi çatı. Almanlar Sovyetlere harp ilân ettiler. Endişeli, aynı zamanda sevinçli, bu haber, süratle geniş Sovyetler Birliği arazisine yayıldı. Almanlar ne biçim insanlardır, geldikten sonra ne yapacaklar, bunu kimse bilmiyor ve düşünmüyordu bile... Fakat buna rağmen herkes geniş bir nefes aldı. Sefalet-

ten, ağır harp işlerinden, bombalardan ve tahribattan kimse korkmıyordu. Herkes bu harbi, esaret zincirlerini koparacak bir bora farzediyor ve bunu müteakip parlayacak güneşin getireceği hür hayatı düşünüyordu.

Herkes kalbinde gizli duygular besleyerek, biran evvel harp havadisini bildirmek ve istikbal hakkında hasbıhalde bulunmak için en yakın dostuna ve en itimat ettiği arkadaşına koşuyordu.

Düşman istilâsına uğramış her hangi bir memlekette böyle bir sevinç tasavvur edilebilir mi? Tabii hayır. Bu garip haleti ruhiyeyi, bedbaht sovyet sokak adamından başka hiç kimse anıyamaz.

Seferberlik ilân edildi. Fakat hiç kimse askere gitmek istemiyordu. Halkı, silâh altına almak veya harp işlerinde çalıştırmak için, zorla götürüyorlardı. Asker kaçakları, hususi polis köpekleri vasıtasıyla, aranıyorlardı. Sovyet hayatında bu nevi köpekler çok büyük bir rol oynamaktadırlar. İnsanın en sadık dostu olan bu hayvanlar, düşman elinde birer canavar kesiliyorlardı.

Kafkasyahlar, bir taraftan kendi mes-hur dağlarına ve ormanlarına sığınıyorlar, bir taraftan da, hayatlarını tehlikeye koyarak, radyo haberlerini dinlemek için, şehir ve kasabalara iniyorlardı. Sovyet boyunduruğunun yakında sona ereceği umumi kanaat haline gelmişti. Kolhozcular, kendi ziraat aletlerini ve hayvanlarını geri alacaklar düşüncesiyle, şimdiden seviniyorlardı. Diğer bazı kolhozcular da şöyle diyorlardı: "Allahım, bolşeviklerin imhasından başka hiç bir şey istemiyorum. Bir çift öküz veya bir cılız beygir edininceye kadar, öz toprağımı ellerimle esmeğe hazırım."

Alman taarruzu, Sovyetler Birliği halklarının ve bizzat rus halkının gösterdiği sempati yüzünden, sür'atle geliyordu. Düşmanı durdurmak ve taarruzunu defetmek için bolşevikler de büyük bir gayret sarfediyorlardı. Bunun için, her yerde siperler kazılıyor, istihkâmlar yapılıyor, velhasıl düşmanın taarruzunu durdurmak veya yavaşlatmak için elden gelen her şey yapılıyor. Aynı zamanda, komünistlerin halka karşı hal ve tavırlarında da büyük değişiklik husule

geldi. Artık, "halk düşmanları" kalmamıştı. Harp, "anayurt" harbi ilân edildi. Halkta ve orduda vatanperverlik hissini uyandırmak için, Kremlin emrindeki muazzam propaganda makinesi harekete geçti.

Stalinin: "Düşman imha edilecek, zafer bizindir" şiarı komünist propagandacıların ağzından düşmüyordu. Fakat, bu beylik sözler, emekçi kitleleri arasında pek zayıf aksülâmel uyandırıyor. Onların bir tek düşünceleri vardı, o da biran evvel "mesut kolhoz hayatı"ndan kurtulmak.

Sovyet propagandacıları, halkın haleti ruhiyesini ve arzularını nazarı itibara alarak taktiklerini değiştirdiler. Artık, kolhozların lâğvedileceği, cami ve kiliselerin yeniden halka açılacağı tarzında propaganda yapılmaya başladı. Fakat, şimdiye kadar bir çok şeyler vadedilmiş, hiç birisi de tahakkuk etmemişti. Bunun için halk bu yeni propagandaya da kulak asmıyor ve inanmıyordu.

Alman istilâsına maruz kalan Garbi ve Sovyet Ukraynasında bütün şüpheli eşhas, yani ecnebi lisanlarına ve bilhassa almancaya aşına olan alimler, professorler, doktorlar, muallimler ve diğer emekçi münevverler, kitle halinde Rusya içerilerine sevk edilerek, siper ve diğer istihkâm işlerinde çalıştırılmaya başlandılar.

Biz Kafkasyalı münevverleri de Şimale, Rusya'ya sürmeğe başladılar. Bizleri istif halinde hayvan vagonlarına tıktılar ve nereye götürüldüğümüzü söylemeye bile lüzum görmediler. Ancak içimizde bulunan tecrübeli kimseler, silâh altına değil, geri hizmetlerde çalıştırılmak üzere toplatıldığımızı tahminde gecikmediler. Rostof şehrine geldikimiz zaman bize demiryolunun ve bazı köprülerin tahrip edildiği, için bundan sonra yolumuza yayan olarak devam edeceğimiz bildirildi. Vagonlardan inerek MVD kıt'alarının nezareti altında yolumuza yayan olarak devam ettik.

Her gün 30—40 kilometre yol alıyorduk. Kiyef istikametine gittiğimizi artık anlamış bulunuyorduk. Hergün yüzlerce ve binlerce, bizim gibi, sürülen kimsele- rin iltihakiyle kabilemizin mevcudu 20

bin kişiyi buldu. Bizden evvel geçen kafileler, yol boyunca, bütün çeşme ve kuyuları boşalttıklarından su bulmak hususunda büyük güçlük çekiyorduk. Yemekte verilmiyordu. Herkes evinden aldığı, veya geçtiğimiz civar köylerden temin ettiği, gıda maddeleriyle iktifa etmek mecburiyetinde idi. Bir türlü sonu gelmeyen bu uzun ve yorucu yolculuktan, herkes bitap bir hale gelmişti.

Fasılalarla süren üç aylık yolculuktan sonra nihayet Poltava ile Kiyev arasında Ramadan isminde bir mahalle geldik. Burada bize Kiyevin düşman tarafından işgal edildiği bildirildi ve derhal geriye hareket etmemiz emredildi. Tekrar Poltava yakınlarına dönerek orada siper kazmağa başladık.

Bastırın Sonbahar soğuklarına rağmen yarı çıplak, aç ve susuz, bitlenmiş bir vaziyette, MVD kıt'alarının nezareti altında, durmadan dinlenmeden siper kazıyorduk. Burada da yemek sıkıntısı çekiyor ve kolhozcu-köylülerden çalmak mecburiyetinde kaldığımız gıda maddeleriyle idare ediyorduk.

Bizi burada bir ay çalıştırdıktan sonra, evvelâ Harkov civarında Mirgorod şehrine, oradan da Stalingrad civarına sürdüler. Sürüldüğümüz her yerde de bize aynı işi yaptırıyorlardı.

1941 yılının o meşhur soğukları başladığı zaman, hepimizi istif halinde barakalara yerleştirdiler. Orada milyonlarca bitlerin hücumuna uğradık. Bu yüzden salgın halinde tifus hastalığı baş gösterdi. Hastalık ve hararetin yükselişi kal'iyen rol oynamıyordu. Ayakta durdukça herkes çalışmak mecburiyetinde idi.

Sihhiye teşkilâtı yoktu. İçimizde bulunan doktorlar ve sihhiye memurları bizim gibi çile çekiyorlardı. Gıdasızlıktan ve hastalıktan dolayı hergün onlarca ve yüzlerce insan ölüyordu. Yorgunluktan ve hastalıktan bitap hale gelenler ve kalkamayacak vaziyette olanlar, MVD ciller tarafından dipçiklerle zorla kaldırılarak işe sevk ediliyorlardı. Yolda ve iş başında düşenler ise olduğu yerde kurşuna diziliyor ve böylelikle diğerleri üzerinde tetiş havası estiriliyordu. Bu yetmiyormuş gibi memlekette kalan aile

efradı ile de muhabere etmek yasak edilmişti. Herkes ebediyen aile ocağından koparılmış bulunuyordu.

İnsan takatinin üstünde olan bu yavaş ve çalışma tarzından yılanlar, her tehlikeyi göze alarak, Almanlara kamağa teşebbüs ediyorlardı. Fakat bulunduğumuz kamp, MVD kıt'aları ve hususi köpeklerle çok iyi muhafaza altına alınmıştı. Ayrıca kampın etrafında da mayın tarlaları vücutte getirilmişti. Fakat bütün bu tertibata ve propagandalara rağmen, gerek sürgünler ve gerekse yerli halk fırsat buldukça Almanlara firar ediyorlardı. Ekseriyetle buna teşebbüs edenler, sağlam ve kellesini koltuğuna alan, kuvvetli kimselerdi ve ancak bir mahalden diğer mahale nakledildiğimiz zaman, büyük bir riskle kacakmak imkânını buluyorlardı.

Almanlar Stalingrada yaklaştıkça, sürgünlerin intikamından korkan MVD ciller birdenbire tavırlarını değiştirerek yumuşadılar ve insanca muamele etmeğe başladılar. Hatta, içimizde sağlam olanları kızılırdı saflarında yer almaları için teşvik bile ettiler. Fakat bütün meşakkate rağmen asker olmak isteyenler parmakla gösterilecek kadar azdı. Bunun üzerine, bu gibiler itimada şayan olmayan kimseler addedildiler ve çalışma şeraiti çok daha kötü olan acele demiryolu inşaatına gönderildiler, aynı zamanda bir çok kimseler de zindanlara atıldılar.

Alman kıt'aları biraz daha yaklaşıncı, zindanlara atılan şüpheli kimseler, düşman eline geçmesin diye derhal kurşuna dizildiler, diğerlerini de hayvan vagonlarına tıkarak tahliye etmeğe çalıştılar. Tahliyeye imkân kalmayınca da, bu bedbahtlarla dolu olan vagonlar, üzerlerine benzin ve petrol dökmek suretiyle ateşe verildiler veya Sovyet tayyareleri tarafından bombalarla tahrip edildiler. Bütün bu katliâm yerli halkın gözü önünde cereyan etmişti. Cesetlerle dolu tahrip edilmiş ve yanmış binlerce vagon da bilâhare Almanların eline geçti.

Bu katliâm sırasında, bir çok kimseler boğazlarını kesmek, kafalarına kazma ve kürek vurmak suretiyle intihar etmeğe çalıştılar. Fakat merhametsiz ve canavar

ruhlu bolşevikler bu hale aldırmadılar bile.

Mucize kabilinden kurtulanlar ve ekseriya yerli halk, gözyaşları arasında, bu bedbaht ölümleri umumi çukurlara gömüyorlardı ve aynı şeyin başlarına gelebileceğini düşünerek, Almanlara iltica etmek fırsatını bulanları ve mezara gömülenleri kışkırtıyorlardı.

Bu kâbus Almanlara esir düşünceye kadar devam etti. Maalesef Almanlar da Ruslardan geri kalmadılar. Ellerine düşen sivil halk evvelâ kamplara tıkıldı, sonra da cephede istihkâm işlerinde ve Almanyada fabrikalarda çalıştırılmak üzere muhtelif yerlere sevk edildi. Böylelikle yeni bir çile başlıyordu. Bu da ayrı bir hikâye...

Kırım Hanzadelerinin Kafkasyada talim ve terbiyesi

Yazan: Dr. A. Soysal

(Tarihten bir yaprak)

Rus müstevlilerinin gelişinden evvel, kudretli Kırım Hanlığı ile komşusu Çerkesistan (Şimali Kafkasya) arasında, her iki memleketin kültürce de yaklaşmasına yardım eden, gayet sıkı dostluk ve iyi komşuluk münasebetleri cari idi.

Bittabi, bu iyi münasebetler derhal teessüs etmemişti. Buna takaddüm eden zamanlarda Kırım Hanları ile Kafkasyalılar arasında sık sık çarpışmalar oluyordu. Bu çarpışmaların faydasızlığına kanaat getiren Hanlar, dostluk tesisine çalışarak, bu maksatla, çocuklarını, tálím ve terbiye etmek için (Atalıkı) ye, Çerkeslere göndermeğe başladılar.

Cesaretleri, asaletleri, ailevi ve milli an'aneleri ve sosyal nizamlarıyla şöhrat bulan Kabartay ve Çerkesistan, bilhassa, Kırım Hanlarının nazarı dikkatini ve hayranlığını celbediyordu. Bunun içindir ki Hanlar, çocuklarını tercihan Kafkasyanın bu eyaletlerine gönderiyorlardı.

Bu calibi dikkat tarihi vak'a şöyle cereyan ediyordu:

Hanın veya Han sülâlesinden birinin çocuğu dünyaya geldiği zaman derhal hususî bir haberci ile, Çerkes ve Kabarty Hükümdarlarına haber gönderilir ve çocuğun büyütülmesi ve tálím ve terbiyesi için memleketlerine kabul edilmesi rica olunurdu.

Bu haber alınır alınmaz, çocuğun ba-

kımı ve talim ve terbiyesi ile meşgul olacak sütineyi ve mürebbiyi seçmek üzere, halk umumi toplantıya davet edilirdi. Bu toplantıda intihap olunan sütine ve mürebbiye, tantanalı bir surette, üzerlerine aldıkları bu mühim ve şerefli vazifenin manevî ve içtimai ehemmiyeti anlatılırdı. Bundan sonra, çocuğu getirmek için, 300 kişilik bir süvari kafilesinin refakatinde, sütine ve mürebbi, Kırımı gönderilirdi.

Kafile efradı, en yeni elbiselerini giyer, en iyi silâhlarını kuşanır ve cins atlarına binerek, Kuban tarikiyle Taman'a müteveccihen yola çıkarlardı. Tamanda, bütün kafile, atlariyle birlikte gemilere biner ve Kerç boğazının 7 kilometrelik deniz yolculuğundan sonra, Kamışburnu veya Tamkale iskelelerine çıkardı. Oradan da, yine karadan, Kırımın paytahtı Bağçasaray'a kadar gelinirdi.

Han, veliaht (Kalgay) veya ikinci veliaht (Nureddin) hükümet erkânı ile birlikte, kafileyi, şehrin dış kapısında karşılardı. Bu münasebetle söylenen nutukta, misafirlere hoş geldiniz denir ve yaptıkları uzun ve yorucu yolculuktan dolayı teşekkür edilirdi. Kafile reisi de verdiği cevapta, doğum münasebetiyle memnuniyetini belirterek, Han ailesini de tebrik ettikten sonra, ötedenberi cari olan eski âdet ve an'aneye göre, yeni

doğan yavruyu, birlikte getirdikleri süt-nineye ve mürebbiye teslim etmelerini söylerdi. Çocuğa, mensup olduğu aileye lâyık bir şekilde bakılacağını, talim ve terbiyesine azami derecede itina edileceğini, ve bu şeref yalnız onunla meşgul olacaklara değil bütün halka ait olduğunu da ilâve ederdi.

Karşılıklı nutuklardan sonra, bütün kafile, Han sarayına davet edilirdi. Orada, bunların şerefine üç gün üç gece ziyafet verilir ve muhtelif eğlenceler tertip edilirdi. Nes'e içinde geçen bu üç gündü sonra, kaffenin içinden seçilen 7 kişilik bir heyet Hanın huzuruna çıkardı.

Bunlar, gösterilen misafirperverliğe teşekkür ettikten sonra, yurtlarına dönmek arzusunda olduklarını ve yavruyu kendilerine teslim etmelerini Hanın rica ederlerdi. Han bizzat, çocuğu anasının kucağından alarak bunlara teslim ederdi, bunlar da yavruyu birlikte getirdikleri süt-nineye verirlerdi.

Bütün bu merasimden sonra kafile, çocukla birlikte, aynı tarikle memleketlerine dönerdi ve orada süt-nine çocuğa, hakiki evlâdı gibi bakardı. Değil yalnız süt-nine, çocuk büyüdükçe, bütün halk onun oyunları ve talim terbiyesiyle meşgul oluyordu.

Çocuk 8 yaşına bastığı zaman ata binmesini, silâh kullanmasını öğrendiği gibi, harp oyunlarına da iştirak ediyordu.

Hanın oğlu, yabancı bir memlekette, yabancı bir aile içerisinde yaşadığı halde, hiç bir tazyik ve rahatsızlığa maruz kalmadan, tamamile serbest ve hür olarak büyüyordu.

Çocuk onbeş yaşına geldiği zaman, ailesi onun geri gönderilmesini talep ederdi.

Kırma dönmeğe hazırlanan çocuğa yepyeni elbiseler giydirilir, mükemmel silâhlar verilir ve en iyi cinsten bir ata bindirilerek, tıpkı onbeş sene evvel geldiği gibi, yine 300 atının refakatında tantana ile Kafkasyadan Kırma gönderilirdi.

Kafile Bağcesaraya yaklaştığı zaman, 15 sene evvel çocuğu almağa gelirken yapılan merasim aynen tekrerrür ederdi. Han ailesi ve hükümet erkânı yine bun-

ları şehrin dış kapılarında karşılardı. Orada yine karşılıklı nutuklar söylenir ve hep beraber, misafirlerin kabulü ve ağırlanması için hazırlanan, Han sarayına gidilirdi.

Bütün memlekette adeta bir bayram havası eserdi. Misafirlerin şerefine mutantan ziyafetler tertip edilir, çeşitli eğlenceler yapılır, Hanın hususi orkestrasunun refakatında Kafkas ve Kırım millî havaları terennüm edilirdi.

Bu mes'ut günlerde, Han sarayının kapısı bütün halka açılır ve böylelikle tertip edilen ziyafet ve eğlencelere, şehrin ve civar kasabaların halkı ile memleketin her tarafından gelenler de iştirak ediyorlardı.

Umumi ve millî bir mahiyet arzeden bu şenlikler üç gün üç gece devam ettikten sonra, Han sarayında, Hanın da iştirakiyle 500 kişilik son ve muhteşem bir ziyafet verilir.

Bu ziyafette, Han, oğlunun talim ve terbiyesi için, Kafkasyalı misafirlere teşekkürlerini bildirir ve çocuğun dadısını kendi ailesine manevî akraba yaptığını ilân ederdi. Bundan sonra, dadı başta olmak üzere, 300 Kafkasyalı misafire envai türlü kıymetli hediyeler dağıtılırdı. Bu hediyeler arasında silâhlar, deriden mâmûl çeşitli eşya, çuha, kıymetli madenî eşya ve saire bulunurdu.

Bununla şenlikler sona erer ve mutantan bir surette teşyi edilen misafirler yurtlarına dönerlerdi.

Han ailesi ile, Kırım ziyaret eden, üçyüz Kafkasyalı arasında bir nevi manevî bağlılık husule gelirdi. Bu bağlılığa, Kafkasyalı ziyaretçiler çok kıymet veriyor ve büyük bir iftihar ve şerefle kendilerini Hanın en yakın adamları telâkki ederlerdi. Tesis edilen bu rabıta, bu küçük zümreye inhisar etmeyerek genişliyor, Kafkasyanın ve Kırımın en hücre köşelerine kadar yayılıyordu. Bunun da her iki memleket için büyük siyasi ehemmiyeti vardı.

Kırım prenslerinin veya Hanukoların (Çerkesler öyle derdi) Şimalî Kafkasya'da talim ve terbiyesi âdeti, bilhassa XVII nci asırda rağbet bulmuştu. Varşova Üniversitesi kütüphanesinde, el yazmaları arasında bulunan bir çok ve-

sıkalar, 1735 de Halim Giray Hanın, 1753 de de Kaplan Giray Hanın oğullarının, talim ve terbiye için, Kabartaylara gönderildiklerine dair dikkate değer malûmatla doludur.

Kırım Hanlığının son devirlerinde bu âdet kalkmış ve bunun yerine Kırım prensleri, talim ve terbiye için, Osmanlı saraylarına gönderilmeğe başlanmışlardır.

Şunu da ilâve etmek lâzımdır ki, Kaf-

kasyada büyüyen Kırım prensleri, memleketlerinde iş başına geldikleri zaman, Kırım-Kafkas dostluğunun kuvvetlenmesine bilhassa ehemmiyet veriyorlardı. İçlerinden bazıları da çerkesleşerek memleketlerine dönmemişler ve Kafkasyada yerleşmeği tercih etmişlerdi.

Bolşevikler tarafından, Şimali Kafkasyada, imha edilen meşhur Sultan-Kırım-Girey ailesi bu cümledendir.

Şimali Kafkasyalıların Kurultayı

Devlet halk demektir, bundan dolayı, her türlü hatadan ve ağır mesuliyetten kaçmak için, gerek harici, gerekse dahili bütün umumî meselelerde halkın reyini almak icap eder.

Şimali Kafkasya Milli Komitesi, demokratik prensipe uygun olarak, son iki üç yıl zarfında vukua gelen ve bu nazik zamanlarda vukubulmakta olan bir çok hâdiseleri gözden geçirmek üzere, muhacirleri toplanıya çağırarakla isabetli bir harekette bulunmuştur.

Kurultay hakikaten halkçı bir kurultayı olmuştur, zira muhaceretimizin buna iştirak eden iki yüz mümessili, Sovyet Hükûmeti tarafından silâh gücüyle işgal edilen Şimali Kafkasya Cumhuriyeti halklarının haleti ruhiyelerini ve temayüllerini aksettirmiştir.

16 Eylül sabahından itibaren, München'in mütevazî mahallelerinden birinde tutulan binanın (Preißing Straße 20) önü, Batı Almanyanın her tarafından gelen Şimali Kafkasyalı muhacirlerden müteşekkil gruplarla dolmağa başlamıştı. Bazıları trenle gelmiş olup, neş'eli bir surette küçük binaya doğru yürüyorlardı; diğerleri ise aynı yere kamyonlarla geliyorlardı.

Ekseriyet çoktan berigörüşmemişlerdi ve sevinçle yekdiğerlerinin ellerini sıkarak kucaklaşıyorlardı. Alman şehrinin bu şakin sokağı bir aralık Kafkasyalıların hiç duyulmamış lisanlarıyla canlandı ve gelüp geçen Bavaryalıların meraklarını celbetmeye başladı. Sanki burası

Almanya değil, Nalçık, Grozni, Temir-hanşura gibi bir kafkas şehriydi.

Kurultaya gelenlerin kahir ekseriyetini, ikinci dünya savaşının kurbanları olan gençler, siyasi muhacirler teşkil ediyordu. Hemen hepsi almanca lisanını hatta bazıları, üstelik ingilizceyi de öğrenmişlerdi. Bazıları Almanlarla evlendiklerinden alman akrabalarıyla dostlarının refakatinde gelmişlerdi.

Kurultaya gelenlerle misafirlerini güç bela istiap eden geniş salonda, herkes sık saflarla yerini alarak oturdu.

Şiddetli alkışlarla karşılanan Şimali Kafkasya Milli Komitesinin reisi Prof. A. N. Magoma kısa bir nutuk irad ettikten sonra, hazır bulunanları, sovyet rejiminin istibdadı altında ölenlerin hatırasını yad etmek üzere ayağa kalkılmasını ve dua edilmesini teklif etti.

Salonda hazır bulunan imamın okuduğu dua, derin bir sükûta garkolan salonda, vatandan gelen ulvî bir ses gibiydi. Bu ses herkesin kalbine nüfuz ediyor, hür dünyadan "demir perde" ile kesilen güzel vatanın ve orada kızıl istibdad altında ölen akraba ve dostların aziz hatırasını canlandırıyordu.

Acı düşünceler ve müsterek ıztırap hazır bulunanların yüzlerine aksediyor ve onları bir tek iman bir tek ruh haline getiriyordu.

Merasime haşmetli bir mahiyet veren duadan sonra, millî komite başkanı Prof. A. N. Magoma kurultay riyaset divanının seçilmesini teklif etti.

Oy birliğiyle A. Kantemir başkanlığa, M. Burlak kâtipliğe, H. Kumuz, A. Abuk, Edi Ömeroğlu, Kunış, H. Dışek ve Y. Hoçioğlu da divan üyeliklerine seçildiler.

Kurultay başkanı A. Kantemir, alkışlarla karşılanan açılış nutkundan sonra, gündem tasarısını okudu ve bazı tamamlamalar ve değişikliklerle gündem şu şekli aldı:

1- Muhacirlerin iskânı ve istikballerinin temini yolunda Şimali Kafkasya Millî Komitesinin yaptığı faaliyet hakkındaki raporun okunması.

2- Komitenin diğer milletlerin muhacir teşkilâtlarıyla münasebatı hakkında izahat.

3- Halihazırdaki siyasi vaziyetin ve bilhassa München'de kurulan "Rusya halklarının kurtuluş şurası" (SONR) tarafından yapılan faaliyetin izahı.

4- Millî komite üyelerinin seçilmesi.

Raporu bizzat komite başkanı Prof. A. N. Magoma okudu ve harpten sonra husule gelen ağır şartlar içerisinde muhacirlerin yerleştirilmesi ve istikballerinin temini yolunda yapılan faaliyeti etraflı bir şekilde izah etti. Muhacirlerin bütün haklardan istifade edebilmeleri için kendilerinin siyasi sebepler dolayısıyla vatanlarına dönemediklerini o zaman izah etmenin ne kadar ağır olduğunu anlatan komite başkanı, bilâhare kuntratların temini, formalitelerin tekmili, bir çok eşhas ve teşekküllerle müzakere ve muhabere işlerinin tevhit ettiği zorlukları tebarüz ettirdi.

Muhacirlerimizin ıztıraplarına ilk cevap veren Türkiye oldu ve 600 kişiyi derhal kabul etti. Urdün ve Mısır 200 küsur muhacire melce verdi. Prof. A. N. Magomanın bu memleketlerin en ağır zamanlarda gösterdikleri kardeş yardımı dolayısıyla hükûmetlerine teşekkür edilmesini teklif etti.

Teklif kurultayın coşkun alkışlarıyla karşılandı.

Komite başkanı IRO'nın, baptist teşkilâtının, Tolstoy fondı'nın ve vatandaşlarımız bayan Natırboy'ın, bir çok muhacire Amerikada çalışma bilmeleri için kuntrat temin ettiklerini bildirdi ve mezkûr teşekküllerle Kafkasyalı kardeşlerine bu kadar alâka gösteren bayan Natırboy'a

teşekkürlerini izhar etti. (Siddetli alkışlar. "Allah razı olsun" nidaları.)

Bütün bu izahattan meydana çıkmaktadır ki, muhacirlerin mühim kısmı Türkiye, Urdüne ve diğer Müslüman memlekelerine, İngiltereye, Arjantine ve Şimali Amerikaya yerleşmişlerdir. Bu son memlekete göç devam etmektedir.

Prof. A. N. Magoma, komitenin hiç bir yerden maddi yardım görmemesi dolayısıyla, bundan daha iyi neticeler elde etmesinin imkânsız olduğunu belirtti. (Alkışlar.)

Bunu müteakip millî komite başkanı, komitemizin diğer komitelerle ve bilhassa bizim gibi sovyet istibdadının kurbanı olan milletlerin teşekkülleriyle yaptığı iş birliğine ve münasebata temas etti.

Şimali Kafkasya, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcüstan muhacirleri arasındaki dostluğun ailevi mahiyetini tebarüz ettiren Prof. A. N. Magoma Polonya ve onun gibi peyk memleketlerin muhacirleri ve Ukrayna, Kazan, Belorus, Baltık ve bilhassa Türkistan, İdil-Ural, Kırım ve Kalmık teşekkülleriyle olan dostane münasebata işaret etti. (Alkışlar ve tas-tik sesleri.)

Halihazırdaki siyasi meselelere geçen komite başkanı kemali iftiharla şuna işaret etti ki, gurbetteki ağır hayat şartlarına rağmen, muhacirlerimiz, milletin geçmişi nesillerinden tevarüs ettikleri millî-siyasi prensipler üzerinde sarsılmadan durmaktadırlar. Halkımızın bu millî iradesinden ilham alan Şimali Kafkasya Millî Komitesi şu iki esas prensipten vaz geçmemiştir ve geçmeyecektir: vatanımızın millî istiklâli ve onun komşu ve kardeş Kafkasya halklarıyla, Azerbaycanla, Ermenistanla ve Gürcüstanla konfederatif birliği. (Siddetli alkışlar.)

Hatip sözlerine şöyle devam etmiştir: -maalesef, bundan bir müddet evvel, hususî bir amerikan komitesinin ve sabık muvakkat Rus hükûmeti başbakanı Kerenskinin ortaya çıkarmalarıyla muhacir rus çevrelerinde başlayan kaynaşma hafifçe bize de dokundu. Mezkûr amerikan komitesinin himayesiyle, bundan kısa bir müddet evvel, "Rusya halkları-

nın kurtuluş şurası'namı altında vücuda getirilen bir kurul gayri Rus milletlerin temsilcilerini de kendi bünyesine sokmağa çalışıyor. Muhtelif ve yekdiğerlerine zıt teşekküller arasında yolunu daima şaşırarak şöret bulan general Biçerahov, imanının istikrarsızlığını bir defa daha ispat etti ve bu rus hareketine kendisini kapırdı. Bu meş'um teşebbüsüne "milli" bir mahiyet verebilmek için de, 30 kadar vatandaşımızı, Schwabach'da toplayarak, arkasından sürüklemek istedi. Fakat şimdi anlaşılmıştır ki, ona ancak 5-6 kişi kapılmıştır. Çok yakın bir zamanda sabun köpüğü gibi dağılacak olan bu sergüzeşte fazla ehemmiyet vermemek lâzımdır. Schwabach'da toplanan sözde "kongre" ye yanlışlıkla iştirak eden ve şimdi aramızda bulunan vatandaşlarımızla yapılan hususi konuşmalardan bu hareketin sahte ve iki yüzlü mahiyeti meydana çıkmaktadır. Bu vatandaşlar vaziyeti şüphesiz daha iyi izah edebilirler.

Prof. A. N. Magoma, netice olarak şöyle demiştir: "Sovyet rejimine karşı mücadele eden bütün milletlerle ve hafta Ruslarla mesai edebiliriz. Fakat bir şartla: Milletimizin mukaddes haklarının ve onun mutlak siyasi istiklâlinin kayıtsız şartsız tanınması ve hürmet edilmesi". (Şiddetli alkışlar.)

Müspet deliller ve samimi bir ifade ile dolu ve dolgun olan bu izahat büyük bir dikkatle dinlenmiş ve hazırun üzerinde derin bir tesir husule getirmişti. Bunu raporun münakaşa ve müzakeresi takip etti.

Kurultay başkanı, söz isteyen ve Schwabach "kongre" sine iştirak etmiş bulunan H. Tlehuroy'a söz veriyor. O da, Schwabach toplantısında bulunan 26 arkadaşına namına şunu beyan etti: "sözde Schwabach "kongresi"ne bizi aldatarak celbettiler. Bize dediler ki, orada bütün Şimali Kafkasyalıları hazır bulundacaklardır. Fakat orada kimseyi bulamadık ve toplantı gülünç bir şekil aldı. Vatandaşlarımızı orada görmeyince hayret ettik. Biçerahov'un ve yanında duran iki üç kişinin kendi kendilerine rey vermeleri de bizi hayrette bıraktı. Demek ki bizi aldatmışlardı. Bugünkü kurultayın iradesi bizim

milli irademizin ifadesidir. Biz hepimiz senerlerle beraberiz ve Beçerahov'un sergüzeştini takbih ediyoruz. Komitemize ve onun başında duran A. N. Magoma'ya itimadımız vardır, onların arkasından yürüyoruz, çünkü onlar istiklâlimiz için mücadele ediyorlar". (Şiddetli alkışlar, salonda gürültü ve Biçerahov aleyhine infial ve lânet sesleri.)

Kurultay başkanı sükûneti zorla ihya ediyor ve sözü Hasıs'e veriyor. O da şöyle diyor: "Biz buraya kardeşçe tesanüdümüzü bir defa daha izhar etmek, milli istiklâlimiz ve Konfederatif Kafkasya devleti uğruna mücadele azmimizi bir defa daha ifade etmek için toplandık. Demokratik idealler ve ondan çıkan milli istiklâl hakkı ve hürriyet uğruna mücadele etmekle biz, insanevî Şamilin, dedelerimizin ve atalarımızın yolu üzerinde yürüyoruz ve onların gayelerini muzafter bir neticeye ulaştırmak istiyoruz. Rus emperyalistlerinin teşebbüsleri bizim azmimizi kıramaz. General Biçerahov'un ve onun hempalarının hiç bir sergüzeşti bizi doğru yoldan ayıramaz. Hesabın kanla görüldüğü bir işde hiç bir pazarlık mevzu bahis olamaz. Biz Kafkasya Birliği, Kafkasya istiklâli için mücadele ediyoruz. Ve rus emperyalizmine lâyık olduğu cevabı vereceğiz". (Alkışlar.)

Bundan sonra sözü H. Kumız aldı ve şunları beyan etti: "İkinci dünya savaşında biz ayrı ayrı memleketlerde bulunuyorduk. Fakat hepimiz aynı gayeye, milletimize hizmet ettik. Heride de milli işe dostane bir tesanütle devam edeceğiz. Ben askerim ve siyasetle uğraşmıyorum. Siyasete ancak gurbette temas ettim ve milli istiklâlimizin prensipi üzerinde duruyorum. Komite azası değilim, fakat ona elden gelen her yardımı yaptım. Unutmamak lâzımdır ki, eski devirlerin muhaciri olan bir çok kardeşlerimiz Türkiye, Suriyede, Ürdünde, Mısırdaki ve Şarkın diğer ülkelerinde yaşıyorlar. Onlar atalarının vatanlarını hatırlıyorlar, hayatımıza ve mesaimize karşı alâka gösteriyorlar. "Kafkasya" dergisi, vatan dışında bulunan bütün Kafkasyalıları arasında irtibat vazifesini görecektir. Iradesiz bir iki insanın içimizden ayrılması

teesüfe şayan bir hâdise olmakla beraber, azmimizi sarsamaz ve millî işimizi haleldar edemez.

Millî istiklâlimizi temin edecek kuvveti biz ancak tesanüt ve kardeşçe dostluk içerisinde bulabiliriz. Yaşasın Kafkasya birliği! (Alkışlar.)

Bu defa sözü Edi Omeroglu alarak şöyle dedi: "Benden evvel söz alan hâtipler benim de düşüncelerimi ifade ettiler, fakat ben, iyi tanıdığım general Biçerahov hakkında bir kaç söz söylemek isterim. O Rusların adamıydı, Rusların adamı olarak kalmaktadır ve Rusların adamı olarak ölecektir. Onun sergüzeşti bizim için tehlikeli değildir. Bizi çar idaresi imha ediyordu, şimdi de Moskof bolşevikleri imha ediyorlar. Onların Allahı yoktur, bunun için de Allaha inanan ve istiklâlini talep eden Kafkasyayı ve Şovyetler Birliğinde yaşayan 40 milyon Müslümanı imha etmek istiyorlar. Avrupa ile Amerikanın bütün memketlerine ve bütün Müslüman âlemine telgraflar göndermek lazımdır; yardım dilemek lazımdır; aksi taktirde masum milletler yekdiğerleri ardından mahvolacaklar. Çeçen-İnguş cumhuriyetini tasfiye eden ve halkımızı mahvetmek isteyen rus bolşeviklerine ve Staline lânet olsun. (Şiddetli alkışlar ve düşman aleyhine gürültü ve infial sesleri.)

Daha sonra Seyfettin O. söz aldı ve şunları söyledi: "Biz millî istiklâlimizi uğruna mücadele ediyoruz ve edeceğiz. Kardeşlerimiz Çeçen-İnguşları, Karaçay-Balkarları, Kırım Türklerini ve Kalmıkları feci bir vaziyete sokmuş olan bolşevik rejiminden kurtulmak için mücadele etmeliyiz. Kahrolsun bolşevikler! Yaşasın Kafkasya! (Alkışlar.)

Söz sırası İbrahim U. ye gelmişti: "Vatandaşlar, dedi, ben vaktinizi meşgul etmek istemiyorum, yalnız şuna işaret etmek arzusundaım ki, Kafkasya toprakları üzerindeki evlerimizi ve yurtlarımızı atalarımız ve ocdadımız kan teri döke-rek dikmişlerdi, orada rus mujikleri değil bizler oturmalıyız!" (Şiddetli alkışlar.)

Bu müheyyic ve şayanı dikkat toplanıtıda söz alan hâtiplerin nutuklarını aynıylo nakletmeğe ne zaman ne de yer

müsaittir. Bunun için bu hitabelerin kısa bir hulâsasını vermekle iktifa etmek mecburiyetindeyiz.

Ali B. şöyle dedi: "Bizim davamız mukaddestir ve onu yürütmemize kimse mani olamaz. General Biçerahov'tan bahsetmek istemiyorum. O yolunu şaşırmış bir zavallıdır. Rusların Kafkasyaya hücumlarını ve hemşirelerimize taarruzlarını hiç bir zaman unutmayacağız. (Şiddetli alkışlar, düşmana lânet nidaları.)

Ramazan T. çok alkışlanan hitabesinde şunları söyledi: "Biz haklı bir dava için, millî istiklâlimiz için mücadele ediyoruz. Muvaffakiyetimizin zamini millî birliğimiz, millî tesanüdümüzdür. Rus emperyalistleri tarafından sürgün edilen Çerkeslerin feci ızdıraplarını hiç bir zaman unutmayacağız. Rusların bizimle müşterek hiç bir şeyi yoktur ve bizi idare etmek hakkına da malik değillerdir. Biz Kafkasyalılar, siyaseten çoktan olgunlaştık ve mustakil hayata çoktan hazırız. Milletimizin ahlâk seviyesi son derece yüksektir. Unutmamak lazımdır ki, bizim millî tarihimiz polis ve fuhuş denilen şeyleri görmemiştir."

Cançeri ateşin nutkunda ezcümle şöyle dedi: "Ocdadımız istiklâl ve hürriyet uğruna kan ummanları akıtmıştır. Onların kahramanlığı eski devirlerde medenî dünyayı hayret ve hayranlık içerisinde bırakmış tarihe silinmez destanlar vermiştir. Kafkasya muharebeleri kahramanlarının izleri üzerinde yürüyen bizden evvelki nesil 11 Mayıs 1918 yılında millî istiklâlimizi ilân etmişti. Hürriyetimizin düşmanları olan Ruslar, bu defa komünizme bürünerek, şiddetli ve kanlı muharebeler neticesinde vatanımızı tekrar işgal ettiler. Güzel yurdumuz, âdet ve an'anelerimizle taban tabana zıt olan görülmemiş bir tecritbe sahası haline geldi. Biz gençler, bizden evvelki nesillerin izleri üzerinde yürümeye and içtik ve yürüyeceğiz. Rusların milletimiz üzerinde ika ettikleri vahşet ve hakaretlere unutan general Biçerahovla bir iki hembasına gelince, aramızdan çıkup gitmeleri daha iyidir. Hiyanet ve hicaba batmış olan insanlara ihtiyacımız yoktur. (Şiddetli alkışlar, yaşa sesleri.)

S. Atayoglu "Komite başkanı Ahmet Nebi Magoma'ya ve komite azalarına, gösterdikleri mesai ve muvaffakiyetler dolayısıyla teşekkür edilmesini" teklif ediyor ve şöyle diyor: "General Biçerahov'a gelince bu rezilâne maceradan derhal vaz geçmesi kendisine teklif olunmalı ve eğer bu ikazı dinlemezse vatan haini olarak ilân edilmelidir."

Mehmet Dad, milli komitenin faaliyetini "parlak" olarak tavsif ve şunları ilâve ediyor: "Schwabach 'kongresi' işlâkçilerine gelince onlar içimize dönc bilirlir ve onlara kapıyı açık bırakmalıyız" (Alkışlar).

Bahaaddın M., general Biçerahov'ın ve hempalarının vatan haini olarak ilânlarına dair bir karar suretinin kabulünü istiyor.

Alkışlarla karşılanan bu teklifi, söz alan diğer hatipler de tasvip ettiler.

Bunun üzerine kurultay başkanı şu beyanatta bulundu:

Raporun münakaşa ve müzakeresini kâfi buluyorum. Bir çok hatipler söz aldılar ve gündemde bulunan ve hepimizi yakından alakadar eden meseleler hakkındaki fikirlerini samimi, açık ve kat'i bir ifade ile izah ettiler. Memnuniyetle şunu müşahede ettim ki, ideolojik ve pratik bütün meselerde, kurultay ile mesaisini ağır şartlar içerisinde yürüten milli komite arasında tam bir fikir beraberliği mevcuttur.

Bizim muhaceretimizin bahtı emsalsiz ıztıraplarla doludur. İkinci dünya savaşı sona erdiği zaman, muhaceretimiz, harbin harabeler haline çevirdiği şehir ve kasabalarda aç ve sefil bir vaziyette dolaşarak, bolşevik cellâtların korkusu yüzünden dönemedikleri vatanın hasret ve acısını çekiyordu.

İztırapla dolu olan bu ağır günlerde, muhaceretimiz, Kremlin cellâtlarının Çeçen-İnguş ve Karaçay-Balkarlı kardeşlerimiz üzerinde ika ettikleri korkunç cinayetin haberini alarak büsbütün sarıldı. ("Cellâtlara ölüm. ... Kahrolsunlar" sesleri.)

Beşeriyetin emsaline raslamadığı bu korkunç cürmün tafsilatı üzerinde durmak istemiyorum. Bu hepimize malumdur ve bir çok hatipler milletimizin bu

faciasına bugün temas ettiler. Bütün medeni dünyayı hayret ve infial içerisinde bırakan Sovyet hükûmetinin bu vahşetini hiç bir zaman unutmayacağız ve halklarımıza karşı ika edilen bu cürmü durmadan protesto edeceğiz. (Gürültüler, infial sesleri, lanet nidaları ve alkışlar bir birlerine karışıyor.)

Kafkasya halkları rus emperyalizminin arzettiği tehlikeyi evvelden görerek bir buçuk asır boyunca, bugüne kadar, ona karşı kahramanca mücadele ettiler. Şimal devine karşı yapılan bu gayri müsavı asırlık mücadele ve ağır tarihî tecrübeler onarı bir tek aile haline getirdi. Bir aile ki, istikbalini ancak tesanütte ve Azerbaycan, Ermenistan, Gürcüstan ve Şimali Kafkasyanın vücuda getirecekleri Kafkasya Konfederasyonu içerisinde saadettinin, emniyetinin ve kültürünün serbest inkişafında görüyor. (Siddetli alkışlar.)

Bundan başka bize yakın olan Türkistan, İdil-Ural ve Kırım'da, ve yine bizler gibi sovyet istibdadı altında mücadele eden Ukrayna, Kazaklar ve diğer halklarla da mütesanit bir teşriki mesaiye gayret etmeliyiz. (Alkışlar.)

Şimdi, netice olarak, kurultay tarafından münakaşa ve müzakere edilen meseleleri kısaca tasrih ederek karar suretinin tanzimini kolaylaştırmak ve bilâhare milli komitemizin azalarını seçmek kalıyor.

Bütün hatipler, Milli komitenin, A. N. Magoma'nın okuduğu raporda izah edilen faaliyetini büyük bir takdirle karşıladıklarını ifade ve kendisine teşekkür edilmesini teklif ettiler. Bunun için kurultay namına milli komite başkanı Ahmet Nebi Magoma'ya ve komite azalarına, muhaceretimizin en ağır günlerinde yaptıkları fedakârane ve feragatle dolu mesailerinden dolayı teşekkür etmeme müsaade buyurunuz. (Bütün salon ayağa kalkıyor ve A. N. Magoma ile komite azaları uzun uzun alkışlanıyor.)

Kurultay başkanı sükûneti iade ettikten sonra münakaşa ve müzakerelerin kısa hulâsasını yaptı ve kurultay riyaset divanına gelen karar sureti teklifini okudu. Bu karar sureti, bazı değişiklikler ve tamamlanmalardan sonra, kurul-

tay azaları tarafından tasdik olundu ve oy birliğiyle, alkışlar arasında kabul edildi.

Bundan sonra 17 komite azalığı için seçim yapıldı. Seçime başlamadan evvel, bütün kurultay azaları, A. N. Magoma'nın başkanlık mevkiinde kalmasını rica ettiler.

Kurultay başkanı yeni komiteye muvaffakiyetler temenni etti ve kurultayın mesaisini bitirdiğini bildirdi.

M. B.

Kurultayın Kararı

Batı Almanya'da yaşayan Şimali Kafkasyalıların, 16 Eylül 1951 de, İkiyüz kişisinin iştirakiyle, München şehrinde, A. Kantemir'in başkanlığı ve Mehmet B'nin kâtipliği altında toplanan kurultayı, Şimali Kafkasya Milli Komitesi Başkanı A. N. Magoma ve komitenin diğer azaları tarafından, muhacirlerin hayatını ve umumî siyasi vaziyeti alûkadar eden muhtelif mevzularda verilen izahatlarını dinledikten sonra, aşağıdaki kararları itihaz etmiştir:

1- Şimali Kafkasya Milli Komitesine, faideli faaliyeti ve muhacir kardeşlerimize gösterdiği alaka dolayısıyla itimat ve teşekkür edilmesi.

2- Komiteye ileride de, siyasi meselelerde, halkımızın, serbest reyîâmı neticesinde, 1918 yılında, ilân edilen Müstakil Şimali Kafkasya Cumhuriyetinin ihyası hakkındaki sarsılmaz azminden ilham almasını ve halkımızın çar hükûmetine karşı devamlı bir surette kurtuluş mücadelesi yaptığını ve bu mücadeleyi otuz senedenberi kahramanca devam ettirdiğini daima hatırlamasının tavsiye edilmesi.

3- Bütün Kafkasya halklarının mukadderat ve menfaat birliğine inanan kurultay, müşterek vatanımızın kurtuluşu ve konfederasyon esası üzerinde müstakil Kafkas Devletinin kurulması namına, kardeş ülkelerin: Azerbaycan'ın, Ermenistan'ın ve Gürcüstan'ın temsilcileriyle teşriki mesaiye gayret sarfetmesini komiteye tavsiye eder.

4- Kurultay, sovyet rejimi altında inleyen ve biz Kafkasyalılar gibi Kremlin istibdadının yıkılmasını isteyen bütün milletlerle müfesa nit bir iş birliği yapmasını komiteye tavsiye eder.

5- Kurultay, Kerenski'nin Münchende gösterdiği faaliyeti ve gayri rus milletlerin temsilcilerini teşekkürüne içine celbetmek isteyen "Rusya halklarının kur-

tuluş şurası" (SONR) nın teşebbüslerini kat'i surette takbih ve halkın, silâh gücüyle işgal olunan Şimali Kafkasya Cumhuriyetinin ihyası hususundaki sarsılmaz iradesini teyit eder.

6- Kurultay, milletlerin tayini mukadderat ve Rusyadan ayrılma haklarını inkâr eden mezkûr "Şura" ya bazı vatandaşlarımızı celbetmek maksadıyla sahte bir Şimali Kafkasya milli mümessiliği kurmak teşebbüsünde bulunan general Biçerahov'la diğer bazı kimselerin hareketlerini şiddet ve nefretle takbih eder.

7- Kurultay, toplantıya gelerek general Biçerahov tarafından aldatıldıklarını ve bu suretle, ancak 33 kişinin iştirakiyle yapılan Schwabach toplantısına iştirak etmeleri dolayısıyla teessürlerini izhar ve kurultayın bütün mukarreratını kabul ettiklerini beyan eden 26 vatandaşın bu beyanatlarını nazarı itibara alır.

8- Kurultay, rus teşkilâtlarının, Moskova'nın komünist diktatörlüğüne karşı mücadelelerini tebrik etmekle beraber, akli selim sahibi Rusların, tam istiklallerini ihyâ etmek isteyen Kafkasyalıların bu haklı taleplerini anlayacaklarını ümit eder.

9- Kurultay, büyük devletlerin, onların teşkilât ve temsilcilerinin, milliyetler siyasetinde, Amerikan demokrasisinin birinci dünya savaşından sonra Başkan Wilson tarafından ilân edilen milletlerin tayini mukadderat hakkındaki âlicenap prensiplerinden ilham alacaklarını ümit eder.

10- Kurultay, Sovyet hükûmetinin, kardeş Çeçen-İnguş ve Karaçay-Balkar halklarına karşı ika ettiği barbarca katliâm şiddet ve nefretle protesto eder ve bu hususta Birleşmiş Milletler Kurulu Genel Sekreteri, hür dünya devletleri ve onların temsilcileri nezdinde icap eden teşebbüslerde bulunmak vazifesini milli komiteye havâle eder.

„Rusya Milletlerini Kurtarma Şurası“ hakkında tasarlanan proje münasebetiyle

M. A. „MÜSAVAT“ HALK FIRKASININ AÇIKLAMASI

**Merkez Komitesi yabancı memleketler
bürosu tarafından teblig olunmuştur:**

Sabık Rusya Muvakkat Hükümeti-
nin Reisi A. Kerenski başta olmak üze-
re, üç kişilik bir heyet tarafından, 28. 8.
51 tarihinde, Batı Almanya'nın Stuttgart
şehrinde, basın müessesilerine, beş Rus
siyasi partisinin toplantısında "Rusya
Milletlerini Kurtarma Şurası"nın tesisi-
ne karar verildiği teblig olunmuştur.
Anlaşıldığına göre, böyle bir Şura'nın
teşekkül ve tekmili için gereken hazırlıklar
icra etmek üzere bir "Büro" kurulmuştur.
Bu "Büro", müessesilerinin
kullandıkları tabirle, Rusya'daki "milli
azınlıkların" müessesilerini dahi bu Şu-
ra'ya celbetmek işiyle vazifelendirilmiştir.

M. A. "Müsavat" Halk Fırkası M. K.
sinin yabancı memleketler bürosu, bu-
mî efkârı aydınlatmak maksadıyla, bah-
sedilen mesele hakkındaki görüşlerini
aşağıdaki vechile açıklamayı lüzumlu
görür:

1. "Rusya milletleri" mefhumu Rusya
imparatorluğu zamanından baki kalan
bir anakronizmdir. Rusya milletlerinden
bahsetmek tarihe karışmış rus impera-
torluğunun itibari hudutlarına sapanup
kalmaktan ileri gelen antidemokratik
bir zihniyetin eseridir. Rusya impera-
torluğunun çökmesiyle Rusya milletleri
mefhumu da ortadan kalkmıştır. Sabık
Rusya imperatorluğunun yerine kalm
olan "Sovyetler Birliği"nde Rusya mil-
letleri değil, Rus milleti ile Rus olma-
yan milletler vardır. Azerbaycan halkı,
Rus milletiyle hiç, bir alâkası olmayan
müstakil bir millettir.

2. Bugünkü şartlar dahilinde Rusya
milletlerinden bahsetmek yersiz olduğu
gibi, Sovyetler Birliğindeki Rus olmayan
milletlere "milli azınlık" demek de o nis-
pette aykırı bir terimdir. "Milli azınlık"
tabiri yalnız kendine ait araziden malı-
rum olup büyük bir kitlenin içinde de-

ğınık olarak yaşayan etnik zümrelere
denir. Bahis konusu milletler ise, kendi
toprakları üzerinde toplu olarak yaşayan
ve milli her türlü özelliklere malik bu-
lunan ve Rusların haiz oldukları bütün
hukuk ve selâhiyetleri bizzat taşıyan bi-
rer müstakil millettir.

3. Rus halkının, bir millet olarak, bü-
tün hukuk ve selâhiyetine aynıyla ma-
lik bulunan Azerbaycan halkı, Rusya
imparatorluğunun çöküşü esnasında, de-
mokrasinin en mukaddes prensiplerinden
faydalanarak, 28 Mayıs 1918 de teş-
kil ettiği "Milli Şura" vasıtasıyla milli
istiklâlini ilân ile Batı Avrupa tarzında
asri bir cumhuriyet kurmuş ve bu Cum-
huriyet büyük devletler tarafından ta-
nınarak, Azerbaycan meselesi milletle-
rarası bir mahiyet almıştır.

4. Azerbaycandaki sovyet rejimi dışa-
rıdan gelen bir istilâ kuvvetiyle tesis
olunmuştur. Rusyadan gelen bu istilâyâ
Azerbaycanlılar var kuvvetleriyle karşı
gelmiş ve bu uğurda onbinlerce kurban
vermişlerdir. Bu kadar kurban ve bunca
mücadele pahasına fikirlerde ve tasav-
vurlarda bir mütearife haline gelen ve
demokrasinin en büyük idealine uyan
aydın bir mefhumu, Azerbaycanlı hiç
bir zümre, ne pahasına olursa olsun,
yeniden müphem bir duruma sokamaz.
Azerbaycan milleti 1918 de kat'i kara-
rını vermiş ve bunu istiklâli uğrunda
akıttığı kanıyla mühürlemiştir.

5. Dünya medeniyeti ile demokrasile-
ri ve insan haklarını tehdit eden bolşe-
vizm tehlikesine karşı milli demokrasi-
lerin birleşmesi bahis konusu ise, bu
birleşmeyi "bölünmez büyük ve tek
Rusya" denen şiarın diğer bir ifadesi
olan "Demokratik Rusya Federasyonu"
tezine bağlamak, başka formül altında

aynı maksadı gütmekten başka bir şey değildir.

Azerbaycan demokrasisi, geçmiş Rusya imparatorluğunun hudutlarıyla hiç bir ilgisi olmadan, bir prensip olarak, federasyon fikrini reddetmez; netekim geopolitik şartlar ve zaruretlerle müstakil Kafkasya Cumhuriyetlerinin kendi aralarında bir Konfederasyon teşkil etmeleri fikrini kabul ve müdafaa eder.

6. Rusya mefhumunu, Sovyetler Birliğindeki nüfusun yarısını teşkil eden "milli azınlık" dedikleri Rus olmayan milletlerin arazisine dahi teşmil edeceklerine, Rus partilerinin, hakiki demokrat iseler, bu mefhumu etnografik Rus hudutları haricine çıkarmamaları icabeder.

Bizim anlayışımıza göre, etnik Rus hudutları dahilinde kalarak, milli isti-

klâl ve demokrasi prensiplerine sadakatlarını fiilen ispat edecek Rus zümreleri ancak demokrat vasfını taşıyabilirler. Bu gibi demokratlara Rus totalitarizmine karşı mücadelelerinde muvaffakiyet dileriz.

7. Maksat, "Rusya'nın vahdeti" değil, sadece bolşevik tehlikesine karşı mücadele ise, o halde "çok milletli Rusya emigrasyonu" gibi mânasız bir vahdet formülünden göz çevirerek, bolşevik totalitarizmi ve kırmızı emperyalizm istilâsı altında ezilen komünist alayhdarı bütün milletlerin koordinasyonundan ve "demir perde" arkasındaki mahkûm milletlerin demokratik kuvvetlerini teşkilatlandırmaktan bahsetmek daha münasip olur.

13. 10. 1951

Gürcü Merkezinin Beyannamesi

Rusya, otuz yıldan beri, Gürcistanı ikinci defa olarak işgal etmiş bulunmaktadır. O Gürcistan ki, 26 Mayıs 1918'de, istiklâlini yeniden elde etmiş ve 1918—1921 yılları arasında, de jure olarak mütefiklerin Yüksek Konseyi ve dünyanın bütün devletleri ve bu meyanda bizzat Sovyetler Birliği tarafından (7—5—1920) tanınmıştır.

Bolşevik Rusya, ilhak ettiği bütün memleketlerde, yalancı ve zahiri bir istiklâl bırakmış ve onları — kâğıt üzerinde — Sovyetler Birliğinin kendisiyle müsavî haklara malik birer aza-devleti olarak ilân etmiştir.

Bu yalancı siyaset medenî dünyayı aldatmıyor ve Rusyanın mevzu bahis hükümler devletler üzerindeki hainane hakimiyetini beşeriyetten gizliyeniyor.

Rus iç harbinden galip çıkan bolşevizmin ilk kurbanları arasında, 1921'de ancak Ukrayna, Gürcistan ve bütün Kafkasya varken, o zamandan beri Rusya, son harpten bilistifade, müstebit hakimiyetini diğer milletler üzerine de tevsi etmiştir: Polonya, Baltik memleketleri, Macaristan, Çekoslovakya, Romanya, Bulgaristan, ve saire...

Gürcü milleti, otuz yıldan beri, dahil-

de olduğu gibi muhacerette de, mütesanif bir suretle ve bütün kuvvetiyle Moskof istilâcısına karşı doğuşmakta ve milli istiklâlinin ihyası için mücadele etmektedir.

Silahlı bir çok isyanla kendisini fedadan çekinmeyen Gürcistan halkı, müstevliye karşı mukavemete durmadan devam ediyor. İstiklâl ve hükümler haklarının istikrarı uğrunda gösterdiği bu devamlı gayret ve mücadeledeki bu sonsuz fedakârlığı, onun müteşekkil bir devlet hayatı içerisinde üç bin yıldan fazla müddetle yoğrulmuş milli an'anesinin en bariz hususiyetini teşkil etmektedir.

Gürcü halkı bu ağır mücadelede yalnız olmadığından ve Sovyetler Birliği tarafından esir edilen diğer milletlerle beraber, omuz omuza, medeniyetin en yüksek mefkûrelerinin nihai zaferine hizmet ettiğinden emindir.

Millî iradenin her şekildeki izharı, müstevli tarafından gürcü milletine yasak edildiğinden, Gürcistanın menfaatlerini müdafaa ve beynelmîlî şahsiyetinin berpası uğrunda mücadele — insan hakları beyannamesine hakikaten

hizmet eden — hür memleketlerde yaşayan Gürcü muhaceretine düşmektedir.

Son harp neticesinde, Gürcü muhacereti de — diğer bir çok muhaceretler gibi — dağılmış ve, merkezi bir baş organın ademi mevcudiyeti dolayısıyla — teşkilatsız kalmıştır.

Yeni ve âcil meseleler ve sür'atle inkısafta eden siyasi vaziyet ve şerait karşısında, Gürcü muhaceretinin faaliyeti, ancak müferit ve ekseriya mesuliyetsiz teşebbüslere inhisar etmiştir.

Avrupalı ve beynelmîl mahiyette olan Gürcü meclisini yeniden layık olduğu seviyeye ulaştırmak için müsterek hareket edilmesi lâzım geldiğini müdrik bulunan Gürcü muhacereti, "Haricteki Gürcü siyasi merkezi" namı altında merkezi bir teca organı kurmak suretiyle bütün imkân ve vasıtalarını birleştirmeye karar vermiştir.

Gürcü muhacereti, aynı zamanda, âcil olarak, kardeş Kafkasya halklarının: Azerbaycan, Ermenistan ve Şimali Kafkasya'nın muhaceretiyle sıkı işbirliğini sağlayacak bir organın tahakkukuna teşebbüs edilmesine ve Baltik memleketleri, Polonya, Türkistan ve Ukrayna gibi, Sovyetler Birliği boyunduruğu altında yaşayan diğer halkların muhaceretindeki salâhiyetli temsilcileriyle de sıkı teşriki mesai bağlarının tesisine karar vermiştir.

Bundan başka, Milli Merkez, Türkiye ve İranla müteakabil anlayış ve iyi komşuluk münasebatının tesisine gayret sarfedecektir.

Bu hedeflerin tahakkuku ve harekete azami derecede müessirlik temin etmek için (Gürcistan muhaceretinin en büyük kısmının Fransada yaşaması dolayısıyla, merkezi bürosu, işarı-ahire kadar, Paris'te bulunan) "Haricteki Gürcü milli siyasi merkezi" aşağıdaki hususata esas ve prensip olarak alacaktır:

1- Vaziülümza bütün siyasi partiler, teşekküller ve gruplar mezkûr milli merkeze tam salâhiyet ve bütün vasıtalarıyla kendisini desteklemeyi taahhüt ederler.

2- Milli merkez, milli istiklâl mefkûresi etrafında ve bu istiklâlin yeniden

teessüsü uğrunda mücadelede toplanan Milli Demokrat Partisi, İnkılâpçı-Sosyalist Partisi, Hür Gürcüler Birliği, Muharipler Birliği, Gürcü Vatanperverleri Kurulu ve mustakillerin vekâlet ve salâhiyetlerini haiz temsilcilerinden müteşekkildir.

3- Milli merkez, dünyanın her tarafındaki Gürcileri, yukarıda zikredilen hedeflerin hizmetinde birleştirir.

4- Milli merkez, müsterek bir milli müdafaa organının teessüsü için faaliyetini, diğer Kafkas milletlerinin siyasi muhaceretlerinin faaliyetine bağlar.

5- Milli merkez, ferdi ve milli hürriyetlere saygı gösteren milletlerarası teşkilâtlarıyla teşriki mesaiye gayret eder.

6- Milli merkez, medenî dünyaya Gürcistanın dâvasını ve gürcü kültürünü tanıtmaya gayret eder.

Gürcü siyasi milli merkezi, hür memleketlerde yaşayan bütün gürcü muhacirlerinden, kendilerine âlicenap bir surette melce veren memleketlere karşı tam bir dürüstlük göstermelerini, vatan ve insanî mefkûrelerine şerefle hizmete devam etmelerini talep eder.

General G. Kvinitadze (sabık Gürcü hükümeti müsellâh kuvvetlerinin başkomandanı) — R. Gabaşvili (eski millet vekili ve milli demokrat partisi merkez komitesi azası) — Dr. V. Hambaşidze (Fransadaki Gürcü birliğinin sabık başkanı) — J. Gobeçiya (sabık meclisi müessesen azası ve Versay konfransında gürcü delegasyonu azası) — D. Maçavaryani (Gori şehri sabık belediye reisi) — J. Bakradze (Gürcü muharipleri birliğinin temsilcisi) — V. N. Sarabidze (sabık kızılordu kurmay albayı ve Çankayşek nezdinde askerî müşavir) — A. Manvelişvili (tarih profesörü ve "Gürcü vatanperverleri kurulu" başkanı) — E. Tataridze (Milli demokrat partisi merkez komitesi azası ve "Ivria" gazetesi başmuharriri) — L. Zurabashvili ("Hür Gürcüler Birliği" başkanı ve Fransadaki Gürcü cemiyeti başkanı).

MECBURÎ BİR İZAH

Azerbaycan muhaceretinin bazı muhitlerinde, benim ikinci dünya savaşı esnasında on binlerce vatandaşımızın iştirakiyle yapılan faaliyetin başındaki grupu terk ederek, "Müsavat" partisine iltihak ettiğine dair bazı şayialar çıkmıştır. Bu sebeple vaziyeti tazyih etmek mecburiyetini hissettim:

1- İkinci dünya savaşındaki siyasi faaliyete iştirak eden bütün Azerbaycanlılara ve bilhassa kahraman lejyonelerimize ben en sıkı bağlarla merbutum. O devirdeki büyük kongrede, başkan muavinliği için yapılan gizli seçimde (o devrin yegâne seçiminde), başkanın muhalefetine rağmen, lejyonelerinin ve sivil Azerbaycan muhacirlerinin temsilcilerinden müteşekkil bulunan o zamanki "Meclis" âzalarından yüzde 85'inin rey-i ile başkan muavinliğine seçilmem, aramızdaki karşılıklı münasebatın mahiyetini veciz bir surette göstermektedir. Kahramanca ve fedakârane mücadelede ve ağır şartlar içerisinde doğan bu müteakıl dostluğa sadık kalıyorum.

2- Şunu da tamamilen idrak ediyorum ki, o zaman vukubulan bu siyasi ve askeri hareket — vüs'atı itibarile ve bilhassa on binlerce lejyonelerin iştiraki dolayısıyla — milli kurtuluş hareketimizin parlak merhalelerinden biri olarak Azerbaycan tarihine geçecektir. Binaenaleyh bu hareketin ehemmiyetini azımsamak teşebbüsleri boştur.

Fakat diğer taraftan, bu hareketin — mefkûre ve siyasi prensip itibarile — milli dâvamıza yenilikler getirdiğini iddia etmek ve onu, 30 yıl müddetle bu kadar kan akıtılarak, gerek vatan dahilindeki gerekse haricteki Azerbaycanlıların müştereken yürüttükleri dâvadan ayırmağa kalkışmak, şüphesiz yanlış ve hattâ tehlikeli bir hareket olur.

Zira ikinci dünya savaşı esnasında yapılan bu hareketin de ilham kaynağı, müstakil milli devletimizin kuruluşuna esas teşkil eden mefkûrelerdi. O mefkûreler ki, müstakil milli Azerbaycanın

banileri tarafından haricte de şeref ve imanla müdafaa edilmiştir.

Binaenaleyh, bir tek gaye ve bir tek mefkûre uğruna yapılan mücadeleyi parçalamağa kalkışmak ve her bir parçasına başka bir istikamet ve başka bir veche vermeğe teşebbüs etmek Azerbaycan muhacereti ekseriyetinin temayül ve arzularına tetabuk etmemekte ve bazı kimselerin şahsi ihtiraslarını tatmin hevesinden ileri gelmektedir.

3- Azerbaycan muhaceretini "eskiler" ve "yeniler" olarak ikiye ayırmak teşebbüsleri de yine bazı şahsi ihtirasları tatmin arzusundan ileri geliyor. Yeni muhaceretin, Sovyetler Birliğinde, objektif siyasi bilgileri elde etmek imkânını bulamadığını ve binaenaleyh milli-siyasi işlerde başlıca vazifeleri üzerine alacak bir vaziyete henüz gelmediğini iddia etmek, hakikate uygun değildir. "Yeniler" dinamizmleri, mücadele kabiliyetleri ve vatana karşı derin sevgileriyle milli mücadeleye kuvvet ve hız vermişlerdir.

"Eski muhaceretin" halkla irtibatını kaybettiğini ve bunun için de "devrini geçirdiğini" ileri sürmek de boş bir iddiadır. Şunu unutmamak lâzımdır ki, eski muhaceret ikinci dünya savaşına kadar memleketle bilvasıta irtibatını muhafaza etmiş ve orada cereyan eden hadiseleri günü gününe takip etmek imkânını bulmuştur.

Diğer taraftan, son 1 yıl içerisinde, Sovyetler Birliğinde o kadar büyük değişiklikler vukubulmuştur ki, oradaki vaziyeti bilme bakımından, "yeniler" de bir hayli eskimiş ve artık muhaceretimizi "yeniler'e ve "eskiler'e bölmek için hiç bir sebep kalmamıştır. Zaten son seneler zarfında her iki muhaceretin münevverleri yekdiğerleriyle öyle kaynaşmışlardır ki, onları ayırmak artık mümkün değildir ve bazı kimselerin bu "kozu" oynamak arzuları neticesiz kalmağa mahkûmdur.

4- Beynelmilel siyasi vaziyetin milli

mefkûremizin tahakkuku ümitlerini artırdığı bir devirde yaşıyoruz. Bunun için, Azerbaycan muhaceretinin münevverleri, bütün millî kuvvetlerin bir tek millî merkez etrafına toplanmasını gaye ittihaz etmişlerdir. Öyle bir millî merkez ki, millî hareketin her sahasında sulâhiyetlar olabilsin.

Azerbaycan muhaceretinde böyle bir otoriteyi kimler haizdir? Bunu bize mantık gösteriyor: eğer bütün Azerbaycan siyasi muhacereti millî istiklâlin ihyasına çalışıyorsa; eğer bütün halk, ağır şartlar içerisinde aynı mefkûrenin tahakkuku için mücadele ediyorsa, şu halde mantıkta devamlı olmalı ve şunu kabul etmeli ki, bu işde otoriteyi haiz kimseler, uğruna herkesin mücadele ettiği mefkûrenin esasını kurmuş olan kimselerdir.

Bunun için, bence, herkesi etrafına toplayabilecek böyle bir organ, başında Bay Mehmet Emin Resulzade'nin bulunduğu "Azerbaycan Millî Merkezi"dir.

Bay M. E. Resulzade müstakil Azerbaycan devletinin banilerinden biridir

ve onun ismi bugün dahi Azerbaycanda hürmetle anılır.

İşte bu şekildeki mülâhazalarım neticesindedir ki, benim "Müsavat" partisine girdiğim sayıları çıkmıştır.

5- "Musavat" partisine girmedim. Buna rağmen şunu da inkâr edemem ki, bu parti Azerbaycanda müstevliye karşı millî mukavemetin sembolü haline gelmiştir. Tetiş ve tasfiyeye maruz kalan bütün Azerbaycan münevverlerinin, işgal makamları tarafından "müsavatchılık" ithamiyle sürgün veya imha edildiğini hatırlamak kâtidir.

Bütün bu mülâhazalarımın anlaşılacağı vechile, son dünya savaşındaki mücadelenin ağır günlerinde kazandığım dostluklardan asla ayrılmadım ve sadece şu kanaattem ki, bu mücadele Azerbaycan millî kurtuluş hareketinin bir devamı ve binaenaleyh ayrılmaz bir parçasıdır. Ve yine şu kanaattem ki, bu millî kurtuluş hareketinin merkez organını icabında bazı tamamlamalarla-ergeç herkesin tanınması icap edecektir.

F. Daryal

Neu-Ulm'de muhacirlerin kararı

Neu-Ulm'de toplanan muhacirlerin kararı

Neu-Ulm'de 7 Ekimde, Bay Taycanın başkanlığında ve Bay Aytuganın kâtipliğinde toplanan, Azeri, Idil-Uralı, Kırım, Şimali Kafkasyalı, Türkistanlı, Sibiryalı ve Altaylı Türk muhacirleri aşağıdaki karar suretini kabul etmişlerdir.

1) Biz — Rus değil Türküz. Ruslarla hiç bir alâkamız yoktur. Bizim mücadelemizin gayesi kültür muhtariyeti değil, Rusyadan-Sovyetler Birliğinden tamamiyle ayrılarak, kendi mukadderatımızın kendimiz tarafından tayini hakkını elde etmektir.

2) Komitelerimizin ve bizim haberimiz olmadan kimsenin "Rusya Milletlerini Kurtarma Şurası" na girmeye hakkı yoktur.

3) Bizim mukadderatımızı, ayrı şahsiyetler ve Ruslar değil, biz kendimiz halledeceğiz. Her hangi emperyalist vasi ve istilâciye ihtiyacımız yoktur. Müstemele devri çoktan tarihe karışmıştır.

4) "Rusya Milletlerini Kurtarma Şurası"nın teklif ettiği reyâmı reddediyoruz.

Şimali Kafkasya, Kırım, Azerbaycan, Idil-Ural, Garbi Sibiry ve Altayda topraklarımıza yerleşmiş Rus müstemelecilerin iştirakile bize reyâm teklif edilmesini bir hakaret addediyoruz. Bu yerlerin hepsi bizim öz yurdumuzdur. Yoksa ihtilâflı arazi değildir. Bizim halklarımız bu arazilerde binlerce sene yaşadılar ve yaşamağa devam ediyorlar. Bu yerler bizimdir, Rusların değildir. Rus istilâcılarının — Rus çarlarının ve Rus komünistlerinin — gelişine kadar bizim kendi müstakil devletlerimiz vardı.

4) Milli komitelerimiz davamızı yürütüyorlar. Biz Sovyetler Birliğinden ayrılmak için mücadelemize devam edeceğiz ve kurtulacak olan vatanımızda demokratik bir devlet kuracağız. Biz her türlü — Rus, komünist, faşist — emperyalizm aleyhindeyiz.

Matbuata bir Nazar

AMERIKA, RUSYANIN ISTIKBALINI NASIL GÖRÜYOR?

Londrada çıkan ve mülteci Polonyalıların nşiri efkârı olan (Dziennik Polski) gazetesi, yazdığı bir makalede ezümle diyor ki:

Rusya ile ihtilâf arttıkça Amerikalılar, Rus devletinin istikbali meselesiyle gittikçe alakadar olmaktadır. Son aylar zarfında bu mesele etrafında münakaşa genişlemiş ve bazı endişe verici mütalâalar ortaya atılmıştır. Bunlar arasında, Rus devletinin parçalanması lehinde olan her türlü temayülleri reddeden bir Amerikan Dışişleri Bakan Muavininin mektubu ile, bakanlığın meşhur nazariyecisi ve Rusya'yı durdurma siyasetinin kurucusu olan Kennan'ın son makalesi vardır. Bu makalede Kennan, Rusyanın dahilinde her çeşit separatist hareketlerini desteklemenin aleyhinde bulunuyor ve an'anevi Rus emperyalizmi karşısında pek müsamahakâr davranıyor. Öyle görünüyor ki, bütün bu beyanatlar karşısında ve Kongrenin Rus milletine karşı dostluk beslediğini teyit eden mesaj karşısında, Rus milletinin Kremlin'in idarecileriyle arasını bozmağa çalışan Amerikan siyaseti, Sovyet Rusya'nın "Sovyet" olduğu için değil bilhassa Rusya olduğu için dünyayı tehdit ettiğini unutacaktır.

"Tam ve parçalanmaz" Rusya'yı himaye etmek siyasetinin reddedilmesi, bir harp vukuunda Rusyanın emperyalist menfaatlerini korumak vazifesini üzerlerine alan Rus muhacirleri arasında endişe uyandırmıştır. Muhacir rus siyasetçileri (New York Times) e uzun bir yazı göndererek, Stalinin takip ettiği siyasetinin an'anevi rus siyasetine benzetilmesini protesto etmişlerdir. Bu mektubu, Kerenskiy, Abramoviç, Nikola-yevskiy, Prof. Smirnov, Prof. Vişniak gibi eski muhaceretin en önemli siyasetçileri imza etmişlerdir.

Rusya'nın istikbali hakkında Amerikan görüşünün henüz tebellür etmediği mu-

hakkaktır. Bunun için Rus imparatorluğunu ortadan kaldırmak ve yalnız 1939 senesinde işgal edilmiş milletlerin değil, Moskova emperyalizminin daha evvelki kurbanlarına da hürriyeti iade etmek zaruretinin ispat etmek için yapılan mücadele ümitsiz değildir.

Eğer silâhlı bir ihtilâf başlarsa muhakkak ki Amerikada, bizzat Rusların değil, daha ziyade esir edilmiş milletlerin isyanı daha mümkün olacağı kanaati kuvvetlenecektir. Bugün bile bu hakikat anlaşılmaya başlanmıştır. Kongre kütüphanesi tarafından Senato için hazırlanan "Sovyet Rusya dahilinde gerginlik" başlıklı rapor buna iyi bir delildir. Bu raporun müellifleri dahili ihtilâfların sebeplerini teker teker araştırırken, memnuniyetsizliğin mevcudiyetine rağmen bir harp vukuunda bile Ruslar arasında bir isyanın çıkması ihtimalinin yüzde yüz olmadığını, fakat esir edilmiş milletlerin ise bir harp halinde fiili mukaveme ve rejime karşı isyana hazır olduğunu belirtmektedirler.

Bütün bunları nazarı itibara alarak diyebiliriz ki, bir harp vukuunda Amerika Birleşik Devletleri Rus devletinin parçalanması ve Rus olmayan milletlerin de kendi âkıbetlerini tayin etmeleri parolasını ortaya atmağa karar vereceklerdir."

KOMUNIST FAALİYETİNİN ORTA DOĞUDAKI GAYRETLERİ

Iran Fedaiyanı İslâm Cemiyetinin lideri Sait Ayetullah Abulkasım Kâşani'nin kendi grubunun yalnız Iranda değil harrıte de çok geniş bir şekilde yaygın olduğunu belirtmesi dikkati çekmektedir. Diğer bir kelime ile Fedaiyanı İslâm, Pâkistandaki Al İslâmiyyah ile Mısırdaki İhvan el Müslimin Cemiyetleri ile iş birliği yaptığını ima ediyor. Bu beyanatın Batum'da toplanan Doğu komünistleri kongresinin hitamından sonra, yapılması şayanı dikkattir. Komünist kongresine şu memleketlerin komünist

partileri iştirak etmiştir: İran, Irak, Suriye, Güney Azerbaycan, Türkiye, Ermenistan, Kürdistan, Lübnan, Sudan, Mısır Kuzey Afrika ve Rusya'nın Müslüman memleketleri.

İran ve Mısır gazetelerine göre, kongrede aşağıdaki mevzular müzakere edilmiştir:

1) Güney Azerbaycan ve Ermenistan devletlerini kurmak için çareler (Her halde Doğu Türk vilayetlerinden).

2) Sovyetler Birliğine hemhudut olan Doğu memleketlerini zayıflatmak için bu memleketlerde ve bilhassa Türkiyede dahillî huzursuzluklar yaratmak ve isyanlar organize etmek.

3) Doğu ile Batı arasındaki ihtilâfları derinleştirmek.

4) Müslümanların Avrupa milletlerine ve İsrail devletine karşı nefretlerini tahrik ve kuvvetlenmesini teşvik etmek.

Bu makalenin yazarına göre Güney Azerbaycan'ın bu hareket programında başta gelmesi bir tesadüf eseri değildir. Çünkü Azerbaycan'ın Türk aslındaki 15 milyon nüfusu vardır ki, bunlar bağımsızlık için eskidenberi mücadele etmektedirler. Bundan dolayı Sovyetlerin, orada, kısmen Irandaki nüfuzlarını artırmak ve sonra da Kuzey Azerbaycan'da Sovyetlere karşı bağımsızlık hareketlerini felce uğratmak için "İran emperyalizmine" karşı bir kıyam teşkil etmesi çok kolaydır.

Sovyetlerin Müslüman memleketlerindeki yıkıcı faaliyetlerinin an'anesi eskidir. Fedaiyanı İslâm Cemiyeti üyelerinin aynı zamanda Tudeh partisi üyeleri olmaları ve şimdilik İslâm perdesi altında faaliyette bulunmaları ihtimali kuvvetlidir.

İrandaki Sovyet siyasetinin gayesi, Carlıktan tevarüs ettikleri gayenin ta kendisidir: Hind Okyanusunda bir mah-reç temin etmek...

Fakat mesele bu kadarla bitmiyor. Aynı zamanda İhvan el Müslimin Cemiyeti vasıtasıyla, Arap memleketlerindeki tesirini yaymakla, Türkiyeyi Güneyde ve Doğuda bir çembere alabilmek için gereken adımın atılmasına bir hazırlık olması keyfiyetidir. Böylece Rusya, Ak-

deniz, Hindistan ve Afrika ile temas bakımından geniş saha bulacaktır.

"Islamic Review" dergisinden iktibas edilmiştir.

KOMÜNİZM MILLİ HAREKETLERİ İSTİSMAR EDİYOR

Komünizm adı verilen ve aslında milliyet ve din aleyhdarı olan propaganda, zaman, zaman ve şartlara göre renk ve maske değiştirmesini bilmektedir.

Müslüman memleketleri, içtimai ve dini bünyeleri itibarıyla komünizme tamamen aykırı bulunmaktadır. Buralarda Marks, Lenin ve Stalin propagandasını yaymanın faydasız bir emek hercamak olacağını Moskova dirijanları gayet iyi anlamışlardır. Komünizm karşısında Müslümanlık haddizatında en kuvvetli bir settir. Eğer Kremlin ajanları Arap dünyasında kendi ideolojileriyle propaganda girişselerdi, şiddetli bir mukavemetle karşılaşacaklardı. Fakat komünizm, Hodgâmlıktaki inat ve taassubunu çoktan bir tarafa bırakmıştır. Şimdi önem verdikleri cihet, kitlelere komünist ruh ve terbiyesini aşılamak değil, her hangi bir suretle karışıklıklar çıkarmak ve mevcut nizam ve müvazeneyi bozmaktır.

İşte bu suretle, demir perdenin iç tarafında millî hareketleri boğan ve din aleyhdarı olan komünizm, demir perdenin dışında kendisini tanıtmayacak şekilde kıyafet değiştirmekte ve milletlerin istiklâl şampiyonu olarak meydana çıkmaktadır. Bunun için de millî hareketleri ve dini taassubu teşvik ve körüklemektedir.

Meselâ: İran'da, komünist (Tudeh) partisi hakiki gayesiyle faaliyette bulunduğu müddetçe hiç bir başarı elde edemedi ve kanun dışı sayıldı. Fakat faaliyet tarzını değiştirip de İranlıların millî duygularını okşamaya, temayül ve istedikleri göz önüne almağa başlayınca, İran'ı karmakarışık bir hale getirmeğe ve kuvvellerin eski muvazenesini bozmağa muvaffak oldu.

Zaten Moskova'nın Batı memleketlerinde takip ettiği politika da bu değil

mi? Her hangi bir memleket, Sovyet imparatorluğunun doğrudan doğruya kontrolü altında değilse, onun dinî ve millî istekleri de haklı olur. Komünizm, kitlevî hareketler yaratmağa muvaffak olmadığı takdirde sapa yollar takip eder. Meselâ, memleketi idare edenlerin veya nüfuzlu zenginlerin sempatisini kazanmağa, münevver mütefekkirlerden müteşekkil gizli zümreler vücude getirmeğe, nifak yaratacak kin ve garaz duygularını derinleştirmeğe çalışır.

İşte bu suretle, bazı yerlerde millî hareketler bilmeyerek komünizme hizmet etmektedirler. Komünistler bu gibi hareketleri mumla aramakta ve bunları istismar etmektedirler.

Bu hareket, zaptedilmiş ihtirasların zincirlerini çözer, hava gergin ve tehlikeli bir hal alır. İran'da petrolü millileştirmek yolundaki hareket, işte böyle bir durum yaratmıştır.

Maalesef komünizm, mücadele ve gerçekleştirme yolları üzerinde ustalıklı kurmakta beceriklidir. İstek sahibi küçük devletlerin de dünya müvazenesini korumak durumunda bulunan büyük devletlerin de, bunları göz önünde tutmaları hayati bir zarurettir.

Komünizm hakikî çehresiyle görünmediği ve kendi özel diliyle konuşmadığı zaman daha katmerli bir tehlikedir.

(Suriyede çıkan "Aztag" gazetesinden alınmıştır.)

SOVYET MATBUATI

AZERBAYCANDA

Millî kültürün tasfiyesi

Sovyet hükümetinin resmî naşiri efkârı olan "Pravda" gazetesi (14. 8. 1951), Bakû'de yapılan eğitim kongresi hakkında malûmat vermektedir. Eğitim bakanı Alekperli'nin de söz aldığı bu kongrede, — bermutat! — "kitlevî — siyâsî eğitimde yapılan hatalar" ifşa edilmiştir. (Kaçıncı defa!)

"Pravda gazetesi bu mesele hakkında şöyle demektedir:

"Azerbaycanın Lenin pedagoji enstitüsü ve muhabere vasıtasıyla tedrisatta bulunan pedagoji enstitüsü haklı bir tenkide uğramıştır. Pedagoji enstitüsünde Marr'ın gayrı ilmî lisaniyat nazariyelerini devam ettiren kimseler uzun zaman burada gizlene bilmişlerdir; edebiyat derslerinde halk aleyhdarı "Dede-Korkut" efsanesi öğretiliyor, kaba siyâsî ve metodik hatalarla dolu iki ciltlik "Azerbaycan edebiyat tarihi" talebeye mükemmel bir eser olarak tavsiye ediliyordu. Azerbaycan tarihine ait olan derslerde de sık sık burjuva-nasyonalist fikirler aşılanıyordu."

Fakat mesele, Azerbaycanın millî kültürüne karşı yapılan bu hücumlarla kalmıyor. İslâm dini de Azeri Türklerinin ruslaşmalarına mani olan mühim unsurlardan biridir. Azerbaycanlıların bu mukaddesatına hücum etmek işini de "Pravda" gazetesinin (2. 8. 1951 müşhasında) başka bir muhabir üzerine alıyor ve şöyle diyor:

"Dede-Korkut efsanesi Peygamber Muhammedin yağmacı harplerini methetmekte ve halklar arasında düşmanlığı ve kanlı muharebeleri körüklemektedir."

Sovyetler Birliğinde "Millî istiklâl" ve "din hürriyeti" dedikleri işte budur.

Pakistanda ise...

...Sovyetler bambaşka bir ağız kullanıyorlar:

Türkistanlı doktor İsanbay Karakul, Pakistan tıp kongresinin "mesaisine iştirak etmek" üzere bu memlekete gidüp geldikten sonra, "İzvestiya" gazetesinde (27. 7. 1951) "ihtisaslarını" anlatmağa başlamıştır.

Bu esrarengiz doktorun tiptan ziyade propaganda ile meşgul olduğu anlaşılıyor. "İngiliz sömürgecileri tarafından

haksızlığa, fakruzarurete ve geriliğe mahgûya sempatilerini izhar eden bu proküm edilen kabiliyetli Pakistan halkına propaganda mütehasşısı "tabip"! "Pakistan'da ağıalık etmek isteyen Amerikan emperyalistlerine" de bir hayli tehdit savurduktan sonra bakın neler yazıyor:

"Pakistanlıların Sovyetler Birliğinde ve onun bütün cumhuriyetlerinde olup biten işlere karşı gösterdikleri büyük sempati şununla izah edile bilir ki, onlar bizim sosyalist ülkemizde sulhun alemdarı, büyük ve küçük milletler arasındaki müsavat prensibinin müdafii ve bütün milletlerin milli istiklâli tarafları nazariyle bakıyorlar."

Pakistan öğretmenleriyle işçileri, yu-karıda mevzu bahis olan, Bakû eğitim kongresine iştirak edüp İslâm dininin nasıl tahkir edildiğini ve milli mefkûrelerle milli mukaddesatın ne hâle geldiğini gözleriyle görüp kulaklarıyla işitserlerdi propagandacı tabibin ne "mahnı gözü" olduğunu anlarlardı.

Bir Pakistanlı Kafkasyaya gelüp, Çeçen-İnguş cumhuriyetinin yerinde nasıl yeller estiğini ve daha yedi sene evvel orada yaşayan 800 bin dindaşından nümunelik bir tek insan dahi kalmadığını görseydi, doktor Karakul'un kimin "kul"u olduğunu anlamakta asla zorluk çekmezdi.

AMERIKAN ALEYHDARI PROPAGANDADAN BİR NUMUNE

Sovyet matbuatı Amerikan aleyhdarı propadandasını bütün şiddetiyle devam ettirirken amerikan rejimine ve onun başkanıma karşı hakaret savurmak için hiç bir fırsatı kaçırılmamaktadır:

Pravda gazetesi Rasadin ve Filipov imzaları altında, "kollektif" bir makale neşretmiştir. "Amerikan rasistlerinin vahşeti" başlığı altında çıkan bu yazıda şöyle denmektedir:

"... 2 ve 5 Şubat günkü Richemond şehrinin (Virginia) hapishanesinde yedi amerikan zencisi idam edilmiştir ... Bunların yegâne "kabahati" derilerinin siyah oluşudur. Bu adamlar Amerikada hüküm süren zenci aleyhdarı telhişin kurbanı olmuşlardır. (Se-

bep olarak beyaz bir kadına tecavüz ettikleri ileri sürülüyor.) ... Zencilere karşı yapılan bu telhiş bir defa daha gösteriyor ki, Truman Amerikası Hitler rasistleriyle yamyamlarının yolu üzerinde yuvarlanmaktadır ..."

Zencilere karşı yapılan haksız muameleyi tasvip etmekten çok uzağız. Esasen bu vaziyet amerikan efkârı umumiyesinde de protestoları mucip olmaktadır. Malûm olduğu vechile bizzat Başkan Trumanın ve bayan Roosevelt'in idareleri altında bulunan kuvvetli bir cercyan Amerikanın bazı mühitlerinde görülen bu menfi zihniyetle mücadele etmekte ve muvaffak olmaktadır.

Sovyetlere gelince, bu nevi haksızlıklar karşısında "izharı -infial" etmeleri küstah bir propagandadan ibarettir. Zira onlar kendi memleketlerinde, hiç bir tahkikat ve mahkemeye lüzum görmeden — bir kaç kişiyi değil — bir kaç halkı topyekûn olarak katletmişlerdir: Meselâ Çeçen - İnguş, Karaçay - Balkar, Kırım Türkleri ve sair halklar. Ve işin en feci tarafı şundadır ki bu "yamyamlığa" ve katliâma karşı orada bir tek insan dahi ses çıkarmak hakkına malik değildir.

Fakat dahası da var: haksız yere sürgün veya idam edilen kimselerin çocukları — eğer yaşamak istiyorlarsa — Sovyet hükûmetini alenen methetmek ve avazları çıktığı kadar şunu bağırarak mecburiyetindedirler: "saadet ve sevinç dolu çocukluğumuz için Staline teşekkür ederiz".

Demek Sovyetler Birliğinde insanlar yalnız katledilmekle kalmıyor, bu masmus maktullerin sağ yakınlarından da üstelik teşekkür izharı talep ediliyor!

SOVYETLERDE TARİH NASIL YAZILIR

Sovyetler Birliğinde ilmin serbest olmadığı ve sovyet âlimlerinin Moskovanın emriyle hakikatlere karşı mütemadi suikastlerde bulundukları herkesçe malûmdur. Siyasî fuhuş ve opportunist zihniyete esir edilen sovyet "ilminin" ne hâle geldiğini gösteren en veciz nümunelerden biri "Sovyetler Birliği tarihi" na-

mündeki mektep kitabıdır. Bu kitap Moskovada, profesör Pankratov tarafından müteaddit defalar tabolunmuş ve her defasında başka bir kılığa girmiştir.

Bu mektep kitabının 1948 de tabolunan nüshasında "Kafkasyanın zaptı ve Şamilin idaresi altında Dağlıların istiklâl mücadelesi" faslında şunları okuyoruz:

"Şamil âlim bir insandı... Şamil güzide bir devlet adamı ve cesur bir kumandandı... Halkını çok iyi tanırdı. Dağlıların devlet nizamını kurmakta ve çar sömürgecilerine karşı yaptıkları askerî harekâtın idaresinde Şamil kendisini kabiliyetli bir teşkilâtçı olarak gösterdi... Şamil dağınık kabilelerle zafer kazanılamayacağını iyi anlıyordu. Bunun için bütün bunları birleştirip müstaklil bir devlet kurdu. Şamilin bu devirdeki faaliyeti yalnız çarlığa karşı değil, fakat aynı zamanda yerli feodallara karşı olup, demokratik ve progressiv bir mahiyet taşıyordu..."

Şamilin kurduğu devlet ilk defa çarlığın istilaları neticesinde ortadan kaldırılmış, bundan altmış yıl sonra ihya edilen Şimali Kafkasya Devleti de bolşevikler tarafından zaptolunmuştu.

Bu hususların meskût geçilmesine rağmen, Şamilin şahsiyeti hakkında verilen yukarıdaki izahat hakikate tetabuk etmemektedir.

Fakat birden bire bir şeyler oldu. Aynı profesör Pankratov tarafından, aynı

matbaada basılan aynı tarih kitabının 1950 de çıkan yeni nüshası aynı mevzu hakkında şunları yazdı:

"İngiltere ve Türkiye tarafından kıskırılan Şamil "Gazavat" (mukaddes cihat) ilân etti... Sömürgeci siyasetin İngiliz ve Fransız casusları Karadeniz sahillerinde faaliyet göstererek dağlı ahaliyi istismara kalktırdılar... Dağlıların Şamil tarafından idare edilen harekâtı millî kurtuluşu istihdaf eden demokratik bir cereyan değildi. Bu sadece İngiliz kapitalizmi ve Türk saltanatının hizmetinde bulunan mürtecî ve milliyetçi bir cereyandı ve Dağlıların millî menfaatleri aleyhine idi..."

Fazla tefsire lüzum var mı? Sovyetlerde ilim, siyasî hokkabazlığın elinde bir oyuncaktır. Sadece şuna işaret edelim ki, Sovyet hükûmeti Kafkasyada tarihî "tashihlerle" meşguldür. Tiflisede gürücü dilinde çıkan "Komünist" gazetesi (1. 7. 1950) tarihli nüshasında) şu haberi nesretmiştir:

"Doçent Joselyani 2 Temmuz günü akşamı bir konfrans verecektir. Konfransın mevzuu şudur: "Gürcüstanın müridizm ve Şamile karşı mücadelesi!"

"Dünyanın en hür memleketinde" cari olan "haber alma hürriyeti" dolayısıyla, millî tarihimize karşı başlayan propaganda kampanyası hakkında maatteessüf malûmat almak mümkün değildir.

MUHACIR RUS MATBUATI

Sovyetler Birliğindeki gayrı rus milletlerin mukadderatı rus muhaceretinin başlıca mevzuu haline gelmiştir. Bu mevzu etrafında beyaz rus matbuatıyla gayrı rus milletlerin muhaceretteki matbuatı arasında münakaşalar ve polemik yazılar devam etmektedir. Bu münakaşalar esnasında, rus matbuatı gayrı rus milletlerin mümessillerini "zoolojik şovnistler" olarak göstermeğe çalışırken

Rusları yüksek insanî mefkûreler uğrunda mücadele eden insanlar gibi tanıtmak hevesine kapılıyor.

"RUSYALI DEMOKRAT" GAZETESİNİN HEZEYANLARI

Melgunov'ın Pariste çıkan bu gazetesi (No. 1, 1951, sayısında) "tarih ve ütopi" başlığı altındaki uzun bir yazısında aynı mevzua temas etmektedir.

Makale sahibi Şvarts-Omonski, sırtına demokrat cüppesi atıp, kadim rus prenslerinden Oleg'in kılıncını kuşanarak sefere çıkmış "akılsız Hazarlardan", Gotlardan, Hünlerden, Kosaklardan, Moğollardan, Litvanyalılardan, ve Türklerden intikam almak ve bunları "muazzam bir kan ve ırk mahlûlü" içerisinde rus halkı haline getirmek istiyor. Rusyanın "doğuştan muazzam" olduğunu iddia eden bu zavallı mecnun bakın neler diyor:

"İstiklâlciler çoktan şu kanaate gelmişlerdir, ki, istiklâllerinin temini ancak rus halkının cismi zaafı neticesinde mümkündür. Rusya toprakları üzerinde, büyük rus halkı ekseriyeti temin ettikçe onların Rusyadan ayrılması mevzubahs değildir. Separatizm kayıkları sahillere ancak büyük rus milletinin kan deryası üzerinden yanaşa bilir. Halkların toptan katline isyan eden istiklâlciler aynı akıbetin rus halkının başına gelmesini temenni ediyorlar."

Bu tahrikamız iddia hiç bir esasa müstenit değildir. Asırlardan beri Moskovanın taçlı ve taçsız hükümdarlarının elinde kör bir silâh olan rus halkını imha etmek hiç kimsenin aklından bile geçmiyor.

Silân gücüyle istilâ edilen gayrı rus milletler Rusya namı verilen "milletler hapishanesi"nde kalmak istemiyorlar. İşte bu kadar, zorla güzellik olmaz ya!

Rus mujiklerini kendi topraklarından kovmağa da kimsenin niyeti yok... Mevzubahs olan dâva, Rus hükûmetleri tarafından Kafkasyaya, Kırma ve diğer gayrı rus ülkelere zorla iskân edilen Rusları memleketlerine dönmeğe davet edüp, gayrı meşru bir surette işgal ettikleri bu yerlere halen Sibiryada inleyen eski ve meşru sahiplerini yerleştirmektedir.

Ve nihayet istiklâlciler, kendi milletlerinin hürriyetlerini ve istiklâllerini talep ediyorlar.

Bu talep bu kadar büyük bir cinayet midir, sayın "Rusyalı Demokrat"?...

EMPERYALİZM SARHOSLUGU İÇERİSİNDE

Münchende çıkan "Golos Naroda" gazetesi (15. 7. 1951) "rus aleydarı jenosid'e karşı" serlevhası altında bir makale neşretmiştir. Makale sahibi F. Bogatırçuk (aşını hatırlamayan bir Ukraynalı olacak!) bu yazısında rus halkını hayali bazı suikastlerden korumağa çalışmaktadır.

"Ukrainskiye Visti" adındaki Ukrayna gazetesi, 5. 8. 1951 tarihli sayısında, bu makaleye cevap vermekte ve sorduğu bir çok sualler meyanında Kafkasyaya müteallik bir sual de sorarak şöyle demektedir:

"Rus emperyalistlerinin ve onların Bogatırçuk tipindeki kvislinglerinin mantığına bakılırsa, meselâ Kafkasyanın istilâsı sıralarında katil rolünde olan rus müstevilleri değil, fakat anneleriyle kız kardeşlerini, çocuklarını, evlerini ve namuslarını müdafaa için Ruslara karşı mukavemet gösteren Samilin isyancı kuvvetleriydi..."

Profesör Bogatırçuk buna, aynı "Golos Naroda" gazetesinin 29. 9. 1951 tarihli sayısında cevap vermiştir. "Polemige girmek istemediğini" söyleyen Bogatırçuk kendisine sorulan suale cevap vermekten imtina etmiş, daha doğrusu çar ve sovyet siyasetlerini müdafaa etmek cesaretini gösterememiştir. Zaten, meselâ Kafkasyada Çerkeslerin, Çecenlerin, Karaçaylıların imhasını nasıl haklı göstere bilirdi?

Profesör Bogatırçuk'un hakkı var: elde koz olmayınca polemige girmek hakikaten güç bir iş...

MUHTELİF HABERLER

KAFKASYADA

Kızıl Ordunun takviyesi

Türk matbuatı, T.H.A. (Türk Havadisler Ajansı) nin aşağıdaki haberini yayınlamıştır:

Kısa bir müddet evvel Doğu Almanya'daki vazifesi başına gelen yüksek rütbeli bir sovyet zabiti, hususî bir toplantıda sayını dikkat bir ifsuatla bulunmuştur.

Dışarıya sızan bu ifsuattan anlaşıldığına göre, Koredeki Türk Birliğinin gösterdiği yüksek savaş kudreti, Rus genel kurmayını bir hayli endiseye düşürmüş ve plânlarında mühim değişiklikler yapmasını intaç ettirmiştir.

Filhakika, Türk ordusunun geçmişteki savaş kudretinden hiç bir şey kaybetmediğini anlayan Ruslar, bu ordunun bir harp vukuunda, Kafkasya için büyük bir tehlike teşkil edebileceği kanaatine varmışlar ve Kafkasyadaki ordularını takviyeye karar vermişlerdir.

Rus genel hurmayı bütün Sovyet petrol menbaalarının toplandığı, üstelik milyonlarca Türkle meskûn bulunan Kafkasyayı, Türk ordusu karşısında müdafaa edebilmek için, en aşağı 80 tümene ihtiyaç olduğu neticesine varmış ve bu bölgeye ait müdafaa plânlarını yeni baştan tanzime başlamıştır.

Kazahistanda İsyan

Amerika Dışişleri Bakanlığı radyosu 21 Ekim yayınında şu haberi vermiştir.

Geçenlerde Rusya'da son senelerin en mühim hâdisesi vukua gelmiştir.

Filhakika ağustos ortasında Orta Asya'daki Kazakistan Cumhuriyetinde bir köylü ihtilâli olmuştur. Kazaklar Stalin'in yeni ziraat siyaseti hükümlerince mallarına el koymak isteyen emniyet kuvvetleri "MVD" ile çarpışmışlardır. Köylülerin mallarına el konmasına dair emri bu bölgenin komutanı General Ivan Esimoviç vermiştir.

SOVYETLER BIRLIGINDE MUNEV- VERLERIN TAKIP VE "TASFIYESI"

Malûm olduğu üzere, Sovyet Rusyada zaman zaman, muhtelif şekillerde "temizlik" harekâtına girişmek bir an'ane halini almıştır.

Bu "an'ane" ye uygun olarak, son zamanlarda, bilhassa gayrı rus milletlerin münevverlerine karşı siddetli bir takip başlamıştır.

Bunun en dikkate değer misallerinden biri halihazırda Azerbaycanda görülmektedir. Bütün Türklerin olduğu gibi Azerbaycanlıların da tarihi destanlarından olan "Kitabı Dede Korkud" Türklerle diğer milletler arasında düşmanlık hissi uyandırdığı iddiasıyla, "zararlı bir eser" olarak ilân edilmiştir.

İşin tuhaf tarafı şundadır ki, daha kısa bir müddet evvel, "Büyük Sovyet Ansiklopedisi" nin son tab'ında bu eser, dünya çapındaki tarihi eserlerden biri olarak vasıflandırılmıştı.

İlaveye lüzum var mıdır ki, seneler boyunca bu eser hakkında müsbet yazılar yazmış olan münevverler, "burjuva nasyonalist" olarak edebi teşekküllerden tard ve tecziye edilmişlerdir.

Böylece "sosyalizmin tahakkuk ettiği ülke" de, gayrı rus milletlerin kültürüne ve münevverlerine karşı acık bir takibat yapılıyor ve "hâkin millet" nazariyesinin asıl mucitleri olan Rusların her kesi ruslaştırmak hususundaki eski hülyaları tahakkuk safhasına giriyor.

MUHTELİF HABERLER

Vasingtonda Cami İnşası

Türk ve Mısır gazetelerinin verdikleri habere göre, yakında, Vasingtonda büyük bir Cami inşasına başlanacaktır. Caminin plânı, Kahirede, alâkalı makamlar tarafından tastik edilerek, Vasingtona Mısır büyük elçisine gönderilmiş-

tir. İnşa edilecek Caminin nezaretine de, Vaşingtondaki Müslüman Cemiyeti memur edilmiştir.

Münihte Kurban Bayramı

Münihte yaşayan Müslümanlar, 12 Eylülde Kurban Bayramını tes'it etmişlerdir. Bu münasebetle tahsis edilen, Müniht müzesinin büyük salonunda toplanan Türkistanlılar, Idil-Urallılar, Kafkasyalılar, Kırım Türkleri ve diğer Müslümanlar, Bayram namazını, hep birlikte icra etmişlerdir.

Bayram münasebetiyle toplanan kalabalığın ekseriyetini, göze çarpacak derecede, dinlerine temayül gösteren Rusya Müslüman muhacirleri teşkil ediyordu. Bunlar dini kitaplara alâka gösterdikleri gibi, dinlerinin akidelerini ve ibadet usullerini daha iyi öğrenmek için sık sık bu mevzuda konfranslar verilmesi temennisinde bulunmuşlardır.

HOLLANDA TALEBELERİ VE KALMIKLAR

IRO (Beynelmilel muhacir teşkilâtı) nın Cenevrede çıkan havadis bülteninde Utrecht (Hollanda) den verilen şu haber neşredilmiştir: Utrecht Üniversitesinin 315 nci senei devriyesi münasebetile yapılan merasimde Üniversitenin kuruluşun-

dan 300 sene evvel muhaceret hayatına başlamış olan Kalmıkların mümessili 5 kişilik bir grup da vardı. Merasim programına, talebeler tarafından yazılan ve yine talebeler tarafından oyanan Cengiz hana ait bir piyes de dahildi. Piyesin temsiliini müteakip, Cengiz aşiretinin 5 ahfadı milli oyunlarını oynamışlar ve milli şarkılarını söylemişlerdir.

Kalmıkların dünyanın beş köşesine nasıl dağıldıklarına canlı birer misal teşkil eden bu 5 kişiden birisi Bulgaristanda, birisi Istanbulda, ikisi Yugoslavyada ve sonuncusu Pragda doğmuştur.

Utrecht Üniversitesi, her beş senede bir, "eğitim haftası" namı altında 1636 daki kuruluşunun yıl dönümünü tesit etmektedir. Bu sene, 6000 talebe, Kalmıklara yeni bir vatan bulmak gayesile yardım sandığı kurmağa karar vermişlerdir.

Umît edelim ki, Hollandanın münevver gençliği tarafından yapılan teşebbüsler ve IRO nın müracaatları her hangi bir memleketin devlet adamları tarafından nihayet duyulur ve asırlardan beri yurt peşinde avare dolaşan bu muztarip, çalışkan ve namuslu milletin bakiyesine, yerleşe bileceği bir toprak parçası bulunarak, tarihte eşine rastlanmamış olan bu vaziyete bir son verilir.

Mecmuamıza gelen mektuplar

"Kafkasya"nın intişarı münasebetiyle idarehanemize okuyucularımızdan bir çok mektup gelmektedir. Mecmuamıza karşı gösterilen bu alâkanın akislerini, imkân nispetinde, hulâsa olarak dercetmeğe çalışacağız.

Mektupların asılları idarehanemizce hifzedilmektedir.

IDIL-URALLILARIN TEBRIKLERİ

"Kafkasya" mecmuası tahrir müdürüne

Pek Muhterem Müdür bey,

Türk-Tatar Milli Kurtuluşu Merkezi'nin Avrupa kolunu teşkil eden "Idil-Ural Türk-Tatarlarının İstiklâl Mücadelesi

İçin Yeni Birliği Kafkasya halklarının siyasi muhaceretinin nasiri efkârı olan ve milli istiklâl mefkûresini yayan aylık mecmuanızın neşri münasebetiyle sizi tebrik ve Kafkasyanın istiklâli uğrunda ve bolşevizme karşı mücadele-nizde muvaffakiyetler temenni eder.

"Rusya milletleri" namına faaliyette bulunarak Garp memleketlerini iğfal etmeye çalışan muhtelif rus siyasi gruplarının faaliyete geçtiği böyle bir zamanda, "Kafkasya"nın intişarı, yalnız Kafkasyalıları için değil, diğer mahkûm Rusya milletleri için de büyük ehemmiyeti haizdir.

Bir çok defalar, tarihi vak'alarla da teyit edilen, Kafkasyalıların münakaşa kabul etmez istiklâl arzusunu ve hakikî iradesini ifade eden "Kafkasya" mecmuası, bugünkü neşriyatıyla, "Rusya Milletlerini Kurtarma Şurası" denen bir teşekkül etrafında toplanan ve hiç bir esasa istinat etmeyen haksız talepleriyle halklarımızın üzerinde vasilik, diğer ifade ile, hakimiyet kurmak arzusunda bulunan, Rusların sinsi faaliyetlerini meydana çıkarmaktadır. "Kafkasya"nın, "Rusya Milletlerini Kurtarma Şurası"nın müstemlekeci-siyasî temayüllerine verdiği cevap, aynen bizim de cevabımızı teşkil etmektedir. Idil-Uralın 8 milyonluk Türk-Tatar halkı, Tatar devletlerinin arazisini (Kazanı, Astraganı, Sibirya'yı) zapteden rus istilâcileriyle, istilâ anından beri, devletlerini tekrar kurmak için fasilasız istiklâl mücadelesini devam ettirmektedir. Bu istiklâl arzusunu Idil-Ural Türk-Tatar halkı 1917 yılında da ispat etmiştir.

1917 yılının Aralık ayında, istiklâlî Millet Meclisimiz tarafından, ilân edilen Idil-Ural cumhuriyetinin arazisi bu sefer de Sovyet Rusya'nın işgaline uğradı. O zamanki Millet Meclisinin deklârasyonu, Idil-Ural Türk-Tatar halkının millî iradesini izhar eden, demokratik bir vesika teşkil etmektedir.

İkinci dünya savaşı esnasında, Sovyetler Birliği hudutları dışında kalan ve Tatar-Başkı, Çuvaş halklarının kamından olan bugünkü neslin bir kısmı teşkilâtlanarak 60 binlik bir lejyon halinde, bolşevizme karşı mücadelede faal bir rol oynadılar. Bu o demektir ki, Idil-Uralın Türk-Tatar halkı kendi mukadderatını istikbalde de "halkların yamyamı" Rusyaya bağlamak niyetinde değildir.

Kafkasya halklarının millî iradesinin naşiri eskân olan "Kafkasya"nın bugünkü Rusya imparatorluğu nizamının muhafazasında her nedense menfaatli bulunan bazı gruplardan nihayet daha kuvvetli çıkacağına şüphemiz yoktur.

Biz Idil-Urallılar, menfaat, mukadderat ve kan birliğiyle bağlı bulunduğu-muz Kafkasyanın Türk-Müslüman halk-

lariyle diğer halklarının tabii müttefiki bulunuyoruz.

En iyi temennilerimizle birlikte saygılarımızı takdim eyleriz efendim.

"Mücadele Birliği" Riyaset Heyeti

Albay G. Tokayev'in tebriki

"Kafkasya" tahrir müdürlüğüne

Aziz vatandaşlarım,
Gönderdiğiniz mecmuaya teşekkür eder, Sovyetler Birliği halklarının hürriyeti için yaptığınız mücadelede bütün kalbimle sizlere muvaffakiyetler dilerim.

Hiç şüphe etmiyorum ki, "Kafkasya", anti emperyalist-inkilâpçı demokrat cephesini takviye edecek ve orada kendisine lâyık olan yeri işgal edecektir. Varsınlar kvislinglerin kvislingleri faşist-iftiracı paçavralarını neşrededursunlar. Fakat "Kafkasya" unutmamalıdır ki, son söz, hiç bir zaman ve hiç bir şey unutmayan vatana aittir.

Canavarca katledilen yiğit Çeçenler, İnguşlar, Karacaylılar, Balkarlar, Kalmıklar, Kırım Türkleri ve Kazaklara ebedî şan ve şeref!

Yaşasın hürriyetsever milletlerin kardeşçe dostlukları!

Yaşasın, bolşevizm-komünizm ve faşizme karşı, birleşmiş cephe!

Vatanın cesur müdafileri yeni muhacirlere selâmlar!

Vatanperverlikleri muhafaza edebilen eski muhacirlere şeref ve hürmetler!

G. Tokayev

Aziz vatandaşım, muhterem Müdür bey,
Çıkarmakta olduğunuz "Kafkasya" memuasının ilk sayısını aldım ve dikkatle okumağa başladım.

Ekseriya sevinçli olmayan günlük hâdise ve haberleri, bir çok muhtelif günlük gazetelerde ve mecmualarda takip etmekle beraber, okumak ihtiyacımızın tamamile tatmin edilemediği muhakkaktır.

Yine muhakkaktır ki, gurbette bulunan her Kafkasyalı için, Kafkasya halklarının mukadderatlarını tayin hususundaki tarihi arzu ve temayüllerini yayan,

mecmualarının canlı münderacatını okumak fırsatını elde etmesi büyük bir saadettir.

Mecmuamızın intişarını hayırlı bir başlangıç telâkki ediyor, ve minnet ve şükranla karşılıyorum. Kremlin usaklarının çızmesi altında inleyen Kafkasyanın kuruluşu için sarfettiğiniz emek ve çalış-

maların muvaffakiyetle neticelenmesini bütün kalbimle ve ruhumla temennî ediyorum.

Yaşasın hür ve müstakil Koca Kafkasya!

Hürmet ve teşekkürler.

Ardonag (Londra)

MUHACİR KAFKASYALILARIN NAZARI DİKKATİNE

1) IRO idaresinin tasfiyesi üzerine, başka memleketlere muhaceret imkânını bulamayıp, Almanyanın Amerikan bölgesinde ikamet eden bütün muhacirler, 1952 yılı Ocak ayından itibaren Almanya hükümetinin idaresine geçeceklerdir. Vize temin etmek suretiyle ve kendi hesabına her hangi bir memlekete hicret etmek isteyen bütün muhacirlere, Almanya hükümeti, ecnebilere mahsus, pasaport (fremdenpaß) vermeğe karar vermiştir.

2) DP statukosunu haiz olan her hangi bir memlekete hicret etmek imkânını bulamayan muhacirler, otomatik bir surette Alman ekonomisine geçeceklerdir.

3) Komünist memleketlerinden gelecek olan yeni muhacirler, devletin emniyet teşkilâtlarına bağlı hususi komisyonlardan geçtikten sonra, kamplara yerleştirileceklerdir.

4) Her hangi bir memlekete hicret edüpte, iki senelik müddetten sonra Almanyaya dönecekler, kamplarda yer verilmeyecektir.

5) Alman hükümeti, Almanyada kalacak olan muhacirler için, başta çalışanlar ve büyük aileliler olmak üzere, 3438 ev inşa etmeğe karar vermiştir.

6) Kampa kaydedilüp te, her hangi bir sebeple kampta yaşamayan, ve üç hafta zarfında ikametlerini bildirmeyen muhacirler, kamplardan ihraç edileceklerdir. Bu gibiler bütün muhacirlik haklarını kaybedeceklerinden, başlarının ça-

resine kendileri bakmak mecburiyetinde kalacaklardır.

7) Muhacir işleriyle alakalı bakanlık, muhacirler için, şoför, makinist, radyo, resim, marangoz ve sair kurslar açmıştır. Arzu eden muhacirler, alakalı makamlara kayıtlarını yaptırarak mezkûr kurslara devam edebileceklerdir.

8) Almanyanın Amerikan bölgesinde yaşayan bütün muhacirler, Doğu Alman-yadan muhaceret eden Alman muhacirlerin sahip oldukları bütün haklara aynen sahip bulunuyorlar.

Muhacir işleriyle alakalı bakanlık, bütün muhacirlere, ihtisastarı dahilinde, iş bulmak için gayret sarfetmektedir.

9) Sovyet komisyonu, Amerikan işgal makamları nezdinde teşebbüse geçerek, kendi muhacirleri arasında, memleketlerine dönmeleri için propaganda yapmak müsaadesi istemişse de, bu müsaade verilmemiştir.

10) Her hangi bir tabiiyette ve ihtisasta olurlarsa olsunlar ve harp içinde ne işle meşgul olurlarsa olsunlar, Amerikaya hicret etmek isteyen bütün Kafkasyalı muhacirler, Rus kotasına kaydedilerek sıra bekleyecek ve kendi hesabına Amerikaya hicret edebileceklerdir.

11) Her hangi başka bir memleketin teb'ası olan muhacirler, Almanyaya yeniden gelerek DP statukosuna sahip olmak ve kampa yerleşmek hakkına malik değillerdir.

